

(*)Facultade de Ciencias da Educación

(*)Presentación da Facultade

(*)

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se manteña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

(*)Equipo Decanal

(*)

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

(*)Localización

(*)

LOCALIZACIÓN DA FACULDADE.**Dirección postal:**

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

(*)Grao en Educación Social

Subjects**Year 1st**

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
005G130V01101	Filosofía: Filosofía social	1st	6
005G130V01102	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento	1st	6
005G130V01103	Educación: Teorías e institucións educativas	1st	6
005G130V01104	Metodoloxía de investigación socioeducativa	1st	6
005G130V01105	Recursos tecnolóxicos en educación social	1st	6

O05G130V01201	Antropoloxía: Antropoloxía social e cultural	2nd	6
O05G130V01202	Educación: Didáctica: Deseño e programación no ámbito socioeducativo	2nd	6
O05G130V01203	Educación: Educación permanente	2nd	6
O05G130V01204	Educación: Historia da educación social	2nd	6
O05G130V01205	Educación: Pedagogía social	2nd	6

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O05G130V01301	Psicoloxía: Psicoloxía social	1st	6
O05G130V01302	Socioloxía: Socioloxía da educación	1st	6
O05G130V01303	Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas	1st	6
O05G130V01304	Educación social no sistema educativo	1st	6
O05G130V01305	Xénero e educación social	1st	6
O05G130V01401	Educación de persoas adultas	2nd	6
O05G130V01402	Educación para o lecer e o tempo libre	2nd	6
O05G130V01403	Estratexías de aprendizaxe en contextos socioeducativos	2nd	6
O05G130V01404	Habilidades sociais en educación social	2nd	6
O05G130V01405	Intervención socioeducativa para a inclusión social	2nd	6

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O05G130V01501	Intervención socioeducativa na infancia e adolescencia en situación de risco social	1st	6
O05G130V01502	Mediación en conflitos e situacións de violencia	1st	6
O05G130V01503	Programas de animación sociocultural	1st	6
O05G130V01601	Iniciación na práctica profesional	2nd	6
O05G130V01602	Prácticas externas: Practicum I	2nd	12

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O05G130V01701	Educación e animación sociolaboral	1st	6
O05G130V01702	Intervención socioeducativa nas condutas aditivas	1st	6
O05G130V01703	Intervención socioeducativa no ámbito familiar	1st	6

O05G130V01801	Prácticas externas: Practicum II	2nd	18
---------------	----------------------------------	-----	----

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O05G130V01901	Avaliación de programas socioeducativos	1st	6
O05G130V01902	Intervención en saúde e educación social	1st	6
O05G130V01903	Investigación-acción na práctica socioeducativa	1st	6
O05G130V01904	Socioloxía do consumo e identidades culturais	1st	6
O05G130V01905	Dinámica de grupos e intervención psicosocial comunitaria	2nd	6
O05G130V01906	Educación ambiental para o desenvolvemento sostible	2nd	6
O05G130V01907	Educación intercultural e para a paz	2nd	6
O05G130V01908	Xerontoloxía e educación social	2nd	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O05G130V01909	Discapacidade e educación social	1st	6
O05G130V01910	Educación social nos servizos sociais	1st	6
O05G130V01911	Programas de educación social na terceira idade	1st	6
O05G130V01912	Sexualidade e saúde	1st	6
O05G130V01991	Traballo de Fin de Grao	2nd	12

IDENTIFYING DATA				
Filosofía: Filosofía social				
Subject	Filosofía: Filosofía social			
Code	005G130V01101			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Armada Olleros, María del Carmen			
Lecturers	Armada Olleros, María del Carmen			
E-mail	carmenarmada@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/			
General description	Esta materia é unha introdución ao estudo do social desde un enfoque filosófico, é dicir, non só explicativo e descritivo senón, sobre todo, autorreflexivo e crítico, capaz de poñer en cuestión a un/unha mesmo/a.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer
CE5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer
CE10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber facer
CE11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Planificación e organización	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber facer
CT12	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

1. Capacidade para coñecer os supostos filosóficos, que están na base dos proceso de intervención socioeducativa	CB1 CB4 CG1 CG4 CE1 CT1 CT2 CT3 CT12
2 Capacidade para mediar na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade en comunidades socioeducativas.	CB2 CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CE10 CT2 CT12
3 Capacidade para favorecer os valores de igualdade e cidadanía democrática e capacitar para a prevención e mediación en casos de violencia nas súas diversas manifestacións (simbólica, de xénero, etc.).	CB3 CG5 CE10 CT2 CT12
4. Capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía.	CB2 CB3 CG5 CE5 CT12 CT18
5.- Capacidade para analizar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos.	CB2 CB3 CG4 CE11 CT2 CT12

Contidos

Topic	
1. Introducción á Filosofía Social.	1.1. Definición e contextualización da Filosofía Social.
2. A modernidade. Luces e sombras	2.1. Luces e sombras da modernidade: racionalismo, universalismo, progreso, secularización // Antropocentrismo, androcentrismo, produtivismo, heterosexismo. Etnocentrismo.
3. Cidadanía e Estado de Benestar.	3.1. A conceptualización e avaliación do público e do privado no Estado de Benestar. A irrelevancia pública do doméstico. A xustiza e o coidado.
4. Cidadanía, coñecemento, poder e educación.	4.1. Saber e poder. 4.2. A educación social como instrumento de poder e estratexias para o cambio: resistencia, disidencia, resiliencia, invención.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	0	20
Seminario	6	0	6
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	8	34	42
Presentación	6	0	6
Resolución de problemas	8	34	42
Traballo tutelado	0	50	50
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	21	24

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Presentación dos contidos da materia.
Seminario	Exposición e debate sobre un tema relacionado co programa da materia a partir da análise previa dalgún documento escrito ou gráfico.

Actividades introductorias Introducción á materia e explicación do tipo de actividades que se van desenvolver durante o cuatrimestre.

Seminario	Actividades de exposición e análise sobre algún dos contidos da materia encamiñadas á investigación e o tratamento en profundidade sobre ditos contidos.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Resolución de problemas	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado para asesoramento/desenvolvemento de actividades e problemas plantexado na materia e do proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Realización dun traballo de introdución á investigación relacionado coa temática da materia. Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre os resultados dun traballo, exercicio ou proxecto.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O alumnado en grupos de traballo acordara un tema coa profesora que desenrolará o longo do cuatrimestre coa súa correspondente presentación.
Seminario	realizaranse seminarios sobre temas vinculados coa materia.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Avaliación do proceso,resultados e presentación dun traballo de iniciación á investigación.	35. Para aprobar é necesario obter neste apartado polo menos o 50	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE11 CT1 CT2 CT3 CT18
Presentación	Presentación e debate dun tema da materia a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.	25. Para aprobar es necesario obtener en este apartado por lo menos el 50	CB1 CB2 CB3 CG1 CG2 CG3 CE1 CT1 CT2 CT3 CT18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dun exame no que se plasme que se entenderon os contidos fundamentais da materia. Hasta 4 puntos.	40.Para aprobar este apartado é necesario obter polo menos el 50	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG4 CT1 CT2 CT3

Other comments on the Evaluation

Alumnado non presencial: Realización dun traballo : ata 4 puntos. Para facer media é preciso obter, polo menos, 2 puntos.

Realización dun exame: ata 6 puntos. Para facer media é preciso obter 3 puntos.

Para ambas modalidades de avaliación, de non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datas exames"

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Amoros Celia (ed.), Feminismo y Filosofía, Síntesis, 2000, Madrid,

Amorós, C., de Miguel, A., Teoría feminista: De la Ilustración a la Globalización. De la Ilustración al Segundo sexo., Minerva,, 2005., Madrid,

Beltrán, Elena y Maquieira, Virginia, Feminismos. Debates teóricos contemporáneos, Alianza,

Birulés, Fina, Filosofía y Género: identidades femeninas, Pamiela, 1992,

Boladeras, Margarita y Campillo, Neus, Filosofía Social, Síntesis, 2001, Madrid

Habermas, Jürgen, Teoría y Praxis: Estudios de Filosofía Social, Tecnos,

Habermas, J., Madrid,, La historia del pensamiento político moderno., Ariel,, 1996.,

Habermas, J., El discurso filosófico de la Modernidad, Taurus,, 1989, Madrid

Ibarra, P., Tejerina, B., (eds), Los movimientos sociales. Transformaciones políticas y cambio cultural., Trotta,, 1998.,

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

Recoméndase facer os traballos de forma gradual e dirixirse ao profesorado para calquer dúbida da materia

IDENTIFYING DATA				
Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento				
Subject	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento			
Code	005G130V01102			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				
Web	http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php			
General description	A Psicoloxía do Desenvolvemento permite establecer os antecedentes evolutivos que son cruciais para comprender o estado actual e os previsibles cambios futuros de moitos comportamentos. En definitiva, esta materia contribúe a fundamentar a formación psicolóxica dos educadores sociais, proporcionándolles as ferramentas disciplinares necesarias para enfrontárense ás situacións educativas, e comprender os cambios e o desenvolvemento psicolóxico das persoas coas que teñen que intervir.			

Competencias		
Code		Typology
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • saber facer
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer
CE2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber • saber facer
CE5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer
CE7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber • saber facer
CE9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CE11 Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE14 Diseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber facer • Saber estar / ser
CE15 Diseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber facer
CE17 Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural	• saber • saber facer
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber • saber facer
CT7 Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9 Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT10 Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT11 Habilidades interpersoais	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12 Compromiso ético	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT13 Autonomía na aprendizaxe	• saber • saber facer
CT14 Adaptación a situacións novas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT15 Creatividade	• saber facer
CT17 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT18 Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer as principais teorías e modelos do desenvolvemento.	CB2 CB4 CG1 CG4 CE1 CT1 CT8
Comprender o desenvolvemento psicolóxico e analizar que factores interveñen na construción do psiquismo.	CB2 CB3 CB4 CG4 CE1 CE4 CT1 CT13 CT18

Utilizar recursos e instrumentos proporcionados polas disciplinas psicolóxicas para a análise de datos e posterior intervención.	CB2 CB3 CG2 CG5 CE2 CE4 CE5 CE7 CE17 CT4 CT7 CT9 CT10 CT11 CT12 CT14 CT15 CT17
Diseñar e desenvolver programas e proxectos nos distintos contextos socioeducativos fundamentados na Psicoloxía da Educación	CB2 CB4 CG3 CG5 CG6 CE9 CE10 CE11 CE14 CE15 CT7 CT12 CT14 CT15
Desenvolver unha actitude de cooperación, respecto, tolerancia e compromiso tanto no seu traballo como alumno/a como no seu traballo profesional posterior.	CB4 CG1 CG6 CE9 CE17 CT8 CT9 CT10 CT12

Contidos

Topic	
Concepto de desenvolvemento	Modelos teóricos do desenvolvemento. Teorías sobre o desenvolvemento. O papel da herdanza, o medio e os períodos críticos.
Desenvolvemento físico e motor	Factores que afectan ao desenvolvemento do feto. Primeiras condutas do recém nado. Bases do desenvolvemento psicomotor. Desenvolvemento físico.
Desenvolvemento cognitivo-intelectual	Desenvolvemento de 0 a 2 anos Desenvolvemento de 2 a 6 anos Desenvolvemento de 6 a 12 anos
Desenvolvemento social e da personalidade	Desenvolvemento de 0 a 2 anos Desenvolvemento de 2 a 6 anos Desenvolvemento de 6 a 12 anos
A adolescencia. Desenvolvemento positivo.	Cambios biolóxicos e psicolóxicos. A idade dos conflitos. Adaptación social. A conduta sexual.
A idade adulta. Desenvolvemento positivo	A personalidade. Desenvolvemento intelectual. Familia e traballo. A paternidade.
A terceira idade. Desenvolvemento positivo	Mitos sobre o envellecer. Cambios físicos. A xubilación. A morte.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	22	44	66
Seminario	3	9	12
Traballo tutelado	9	18	27

Presentación	2	2	4
Seminario	5	15	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	15	17
Cartafol/dossier	1	3	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Explicación dos contidos de cada un dos temas da materia.
Seminario	Explicación e aplicación de recursos propios da materia.
Traballo tutelado	Elaboración dun proxecto de desenvolvemento para a terceira idade.
Presentación	Exposición do proxecto elaborado e de unha das actividades.
Seminario	Asesoramento sobre a práctica de campo

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Seguimento e asesoramento do traballo grupal

Tests	Description
Cartafol/dossier	Seguimento e revisión da resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto na aula como partes elaboradas fóra dela

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Elaboración baixo tutela dun proxecto para a mellora no desenvolvemento na terceira idade	20	CB2 CB3 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE4 CE9 CE10 CE11 CE14 CE15 CE17 CT4 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18

Presentación	Exposición oral do traballo tutelado e algunhas prácticas e respostas ás preguntas realizadas polo auditorio	10	CB4 CG1 CG4 CG6 CE1 CE9 CE10 CE11 CE14 CE15 CE17 CT4 CT9 CT11 CT12 CT17
Cartafol/dossier	Dossier que recolle todas as prácticas e traballos realizados durante a materia.	10	CG3 CE1 CE2 CE4 CE5 CE7 CT1 CT4 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18
Resolución de problemas e/ou exercicios	Control parcial a principios do mes de novembro (30%) e control parcial a final de cuadrimestre (30%) correspondendo co exame oficial final. O alumnado que non superase o primeiro control examínase de toda a materia no exame final.	60	CB2 CB3 CG1 CG4 CE1 CE4 CE5 CE7 CE17 CT1 CT7 CT13

Other comments on the Evaluation

O alumnado que se presente á **convocatoria do primeiro periodo** realizará o exame de resposta curta coa data prevista e presentará o cartafol con todas as prácticas da materia (prácticas de aula, prácticas externas, traballos e resolución de casos prácticos).

O alumnado que xa superase unha parte (teórica ou práctica) só se examinará **no mes de xullo** da parte suspensa.

O **alumnado non asistente** ás clases presenciais terase que pór en contacto co profesor antes do 1 de outubro para acordar o sistema de titorización das prácticas externas, obradoiros, elaboración do cartafol e explicación do exame, así como o seguimento do progreso da materia. Esta titorización poderá ser presencial, telefónica ou por e-mail.

A ponderación da avaliación dos alumnos non asistentes será igual á dos alumnos asistentes, cambiando a metodoloxía dos obradoiros para adaptarse ás circunstancias persoais e favorecer así o proceso de ensino aprendizaxe. De non desenvolver as prácticas realizarán un exame de prácticas cunha ponderación do 40% xunto coa proba de resposta curta (60%).

Datos dos exames:

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datos exames"

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Palacios, J.; Marchesi, A. e Coll, C., Desarrollo psicológico y educación 1. Psicología evolutiva, Alianza editorial, 2001, Madrid

Papalia, D., Psicología del desarrollo, McGraw-Hill, 2009, México

Santrock, Psicología del desarrollo: el ciclo vital, McGraw-Hill, 2006, México

Complementary Bibliography

Berger, K.S. y Thompson, R.A, Psicología del desarrollo: Infancia y Adolescencia., Editorial Médica Panamericana, 1997, Madrid

Corral, A. Gutiérrez, F. y Herranz, P., Psicología Evolutiva, UNED, 1997, Madrid

Craig, G.J., Desarrollo Psicológico, Prentice-hall Hispanoamericana, 1997, México

García Madruga, J. A., Desarrollo y conocimiento., Siglo XXI de España Editores, 1991, Madrid

Papalia, D., Desarrollo humano, 13, McGraw-Hill Interamericana, 2016, Bogotá

Rice, F.P., Desarrollo Humano. Estudio del Ciclo Vital, Prentice-Hall, 1997, México

Recomendacións

Other comments

Non se esixen prerequisites obrigatorios para cursar a materia, se ben sería de grande axuda ter coñecementos básicos para o acceso á información a través das TICs, saber utilizar os recursos da biblioteca, coñecementos básicos de informática e destrezas para o traballo en grupo.

Recoméndase que o alumnado coñeza dende o principio a dinámica e o funcionamento que se seguirá na materia (asistencia, presentación de traballos, titorización...) e que o teña presente durante o seu desenvolvemento.

IDENTIFYING DATA				
Educación: Teorías e institucións educativas				
Subject	Educación: Teorías e institucións educativas			
Code	O05G130V01103			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Nogueiras Mascareñas, Luís Miguel			
Lecturers	Diéguez García, Nuria Nogueiras Mascareñas, Luís Miguel			
E-mail	miguel.mascarenhas@edu.xunta.es			
Web				
General description	Esta materia é clave dentro da titulación e debe servir para fundamentar os coñecementos en torno á educación, movementos e institucións educativas, iniciando a formación do pensamento pedagóxico teórico-práctico e da evolución histórica do sistema escolar ata o actual universo educativo. Facilita, no marco do plan de estudos desta titulación e das materias que o configuran, unha visión teórico-aplicada que parte da realidade socioeducativa que se desenvolve no campo da Educación Social e achega ao estudante desta titulación ás diferentes institucións educativas que se enmarcan nun amplo universo educativo, salientando como propias destes estudos, sobre todo, as relacionadas coa educación non formal. Relaciónase especialmente esta materia, e resulta unha base imprescindible polo seu achegamento ás institucións obxecto de estudo, co Practicum I e co Practicum II (materias troncais), coa Educación Permanente (materia troncal), así como coas materias de Educación de Persoas Adultas, coa Educación non formal e a Pedagogía do Ocio (ambas as dúas de carácter obrigatorio).			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber
CE5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer
CE8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber facer • Saber estar / ser
CE13	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer

CT3 Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT7 Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT11 Habilidades interpersoais	• saber • Saber estar / ser
CT18 Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Analizar, comentar e interpretar documentos (orais, escritos, icónicos,...) de carácter socioeducativo, tanto de forma individual como grupal.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG4 CE1 CE5 CT1 CT3 CT4 CT7 CT11 CT18
Comprender que a educación é un proceso permanente e continuado que se desenvolve a través de medios e procesos formais, non formais e informais.	CB1 CB3 CG1 CG4 CE1 CE8 CT1 CT3 CT4 CT11 CT18
Posuír unha actitude favorable ao cambio e innovación buscando respostas profesionais ás demandas sociais que plantexan as teorías educativas actuais (postmodernas).	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CE1 CE8 CE13 CT1 CT3 CT4 CT7 CT11 CT18
Coñecer as implicacións e interrelacións existentes entre os contextos educativos e os contextos sociais.	CB2 CB3 CG1 CG4 CE1 CT1 CT3 CT18

Contidos

Topic

1. INTRODUCCIÓN Á TEORÍA DA EDUCACIÓN	1.1. Concepto de educación, notas características, pilares e relacións educación/socialización. 1.2. A educación non formal.
2. AS TEORÍAS CONTEMPORÁNEAS DA EDUCACIÓN	2.1. As primeiras teorías da modernidade pedagóxica. 2.2. O pensamento pedagóxico de J. Dewey e a corrente educativa da Escola Nova. 2.3. As teorías antiautoritarias. 2.4. As teorías da desescolarización. 2.5. As teorías marxistas. 2.6. As teorías personalistas. 2.7. As teorías da postmodernidade e a educación.
3. INSTITUCIÓNS E AXENTES EDUCATIVOS.	3.1. Orixe e evolución das institucións educativas. 3.2. Institucións educativas formais. 3.3. Institucións educativas non formais. 3.4. Outras institucións educativas. 3.5. Da escola como institución educativa á cidade/sociedade educadora.
4. CONFIGURACIÓN E EVOLUCIÓN DO SISTEMA ESCOLAR	4.1. O sistema escolar nos séculos XIX e XX. 4.2. O sistema escolar no século XXI.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	6	8
Lección maxistral	20	0	20
Seminario	10	15	25
Traballo tutelado	6	50	56
Presentación	5	14	19
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Avaliación dos coñecementos previos do alumnado así como das súas inxerencias. Presentación xeral da materia e a súa organización. Orientacións acerca da bibliografía.
Lección maxistral	Síntese dos temas por parte do profesorado. Presentación de materiais básicos para o traballo de cada tema. Establecemento das pautas para: a preparación xeral da materia, a análise das lecturas obrigatorias, a realización de traballos e a exposición de traballos. Moderación de debates en grupos. Organización e revisión das actividades individuais e grupais realizadas na aula. Organización e revisión das exposicións dos estudantes diante da clase.
Seminario	Traballo en profundidade dun tema (monográfico). Ampliación e relación dos contidos tratados nas sesións maxistrais. Lectura e comentario de textos. Visionado e comentario de material audiovisual. Debates.
Traballo tutelado	Os/as estudantes desenvolverán en grupos de dous ou tres alumnos/as un traballo en profundidade sobre un autor ou corrente pedagóxica ao longo do cuadrimestre baixo as directrices e supervisión do profesor. O traballo deberá ser exposto na aula de clase diante dos demais compañeiros e compañeiras.
Presentación	Intervención do alumnado baseada na exposición verbal apoiada, se procede, co emprego de recursos didácticos ou dos traballos tutelados que completan algún contido da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Lección maxistral	Tra-la exposición dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas xurdidas e/ou aclaracións de forma individual. As sesións maxistrais e a realización dos traballos de aula reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, no desenvolvemento dos seminarios, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías. Nos Seminarios profundizarase na aplicación dos contidos presentados na sesión maxistral, con atención personalizada segundo as demandas. Para os Traballos tutelados, atención personalizada en pequenos grupos en relación á busca de documentación, estruturación do traballo, resolución de dúbidas, etc.
Seminario	Tra-la exposición dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas xurdidas e/ou aclaracións de forma individual. As sesións maxistrais e a realización dos traballos de aula reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, no desenvolvemento dos seminarios, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías. Nos Seminarios profundizarase na aplicación dos contidos presentados na sesión maxistral, con atención personalizada segundo as demandas. Para os Traballos tutelados, atención personalizada en pequenos grupos en relación á busca de documentación, estruturación do traballo, resolución de dúbidas, etc.
Actividades introdutorias	Tra-la exposición dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas xurdidas e/ou aclaracións de forma individual. As sesións maxistrais e a realización dos traballos de aula reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, no desenvolvemento dos seminarios, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías. Nos Seminarios profundizarase na aplicación dos contidos presentados na sesión maxistral, con atención personalizada segundo as demandas. Para os Traballos tutelados, atención personalizada en pequenos grupos en relación á busca de documentación, estruturación do traballo, resolución de dúbidas, etc.
Presentación	Tra-la exposición dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas xurdidas e/ou aclaracións de forma individual. As sesións maxistrais e a realización dos traballos de aula reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, no desenvolvemento dos seminarios, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías. Nos Seminarios profundizarase na aplicación dos contidos presentados na sesión maxistral, con atención personalizada segundo as demandas. Para os Traballos tutelados, atención personalizada en pequenos grupos en relación á busca de documentación, estruturación do traballo, resolución de dúbidas, etc.
Traballo tutelado	Tra-la exposición dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas xurdidas e/ou aclaracións de forma individual. As sesións maxistrais e a realización dos traballos de aula reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, no desenvolvemento dos seminarios, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías. Nos Seminarios profundizarase na aplicación dos contidos presentados na sesión maxistral, con atención personalizada segundo as demandas. Para os Traballos tutelados, atención personalizada en pequenos grupos en relación á busca de documentación, estruturación do traballo, resolución de dúbidas, etc.
Tests	Description

Exame de
preguntas
obxectivas

Tra-la exposición dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas xurdidas e/ou aclaracións de forma individual. As sesións maxistrais e a realización dos traballos de aula reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, no desenvolvemento dos seminarios, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías. Nos Seminarios profundizarase na aplicación dos contidos presentados na sesión maxistral, con atención personalizada segundo as demandas. Para os Traballos tutelados, atención personalizada en pequenos grupos en relación á busca de documentación, estruturación do traballo, resolución de dúbidas, etc.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Seminario	Asistencia, participación e realización das actividades propostas polo profesorado.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CE1 CT3 CT4 CT11 CT18
Presentación	Ademais, da elaboración do traballo tutelado, avaliarase a exposición que se faga do mesmo na aula ao profesor e aos demais alumnos/as.	10	CB1 CB3 CB4 CB5 CG1 CE1 CT1 CT3 CT4 CT7 CT11
Traballo tutelado	Os/as estudantes presentan o resultado do traballo a través da elaboración dun documento sobre a temática concreta da materia ou investigación realizada. Desenvolverase en pequeno grupo, de forma escrita. Tamén se valorará a exposición que faga o grupo de traballo na aula de clase.	30	CB1 CB3 CG1 CG4 CE1 CE5 CT1 CT3 CT4 CT7 CT18

Exame de preguntas obxectivas	Realízase unha proba tipo test de catro alternativas de resposta de todos os contidos abordados na materia. Para a puntuación final do exame teranse en conta os acertos e os erros (puntuando estes negativamente: dous erros descuentan un acerto).	50	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG4
			CE1
			CE5
			CE8
			CE13
			CT1
			CT4
			CT7
			CT11
			CT18

Other comments on the Evaluation

Horario de titorías dos profesores da materia:

- *Miguel Nogueiras:*

Primeiro cuadrimestre: mércores, de 15.30 a 16.30 e de 17.30 a 20.30 horas

Segundo cuadrimestre: mércores, de 15.30 a 19.30 horas.

- *Nuria Diéguez:*

Primeiro cuadrimestre: mércores, de 16.00 a 18.00 horas.

Alumnado presencial:

Para superar a asignatura é necesario aprobar o exame final e obter unha cualificación mínima nos distintos apartados a avaliar (traballos tutelados e prácticas).

Alumnado non asistente:

Segundo a normativa vixente, con independencia da asistencia ou non ás clases, o alumnado disfrutará de condiciones equivalentes de avaliación.

Segunda convocatoria

"De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo". No caso de non ter superada unha das partes da materia conservarase a súa cualificación no mesmo curso académico. Deberán superarse as probas nas que non se houbera obtido unha cualificación mínima.

Calendario de exames: as datas oficiais dos exames poden consultarse na web oficial da Facultade: (<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>) no espacio 'Datos exames 2019-20'.

Esta guía docente explicita as liñas de actuación a desenvolver co alumnado da materia, entendida con certa flexibilidade; polo tanto, pode estar suxeita a algúns reaxustes puntuais.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CARREÑO, M. (COORD.), Teorías e institucións contemporáneas de la educación, Síntesis, 2002, Madrid

COLOM, A., Teorías e institucións contemporáneas de la educación, Ariel, 1997, Barcelona

TRILLA, J., La educación fuera de la escuela. Ámbitos no formales y educación social, Ariel, 1996, Barcelona

DELORS, J., La educación encierra un tesoro, Santillana UNESCO, 1996, Madrid

Complementary Bibliography

NEGRIN, O. e VERGARA, J., Teorías e institucións contemporáneas de la educación, Centro de Estudios Ramón Areces, 2003, Madrid

PALACIOS, J., La cuestión escolar, Laia, 1979, Barcelona

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Educación permanente/O05G130V01203

Educación: Historia da educación social/O05G130V01204

Educación: Pedagogía social/O05G130V01205

IDENTIFYING DATA				
Metodoloxía de investigación socioeducativa				
Subject	Metodoloxía de investigación socioeducativa			
Code	O05G130V01104			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Castro Pais, María Dolores			
Lecturers	Castro Pais, María Dolores			
E-mail	dcastropais@gmail.com			
Web				
General description	Esta guía xorde co fin de dar resposta ao deseño docente da materia Metodoloxía de Investigación Socioeducativa de 1º de Educación Social, dende o sistema de créditos europeo, ECTS, así como dos novos modelos educativos e de formación centrados no traballo do estudante promovidos dende o vixente marco da educación superior no que a concepción do profesor como profesor-titor, isto é, como asesor educativo e facilitador da aprendizaxe, constitúe un referente fundamental, feito que supón un cambio tanto no rol tradicional do profesor como no dos estudantes. Neste escenario, o crédito europeo ECTS representa a unidade de medida ou de valoración da actividade académica no que se integran aspectos tan diversos como as ensinanzas teóricas e prácticas, as ensinanzas presenciais e virtuais, os traballos e actividades dirixidas, así como tamén as horas de estudo e de traballo que o alumno debe realizar para acadar os obxectivos formativos. Este sistema de créditos supón atender á totalidade dos aspectos do traballo escolar, xa sexa presencial (clases teóricas, clases prácticas, exames, etc.) ou non presencial (estudo persoal e traballo autónomo, traballos dirixidos, tutoría etc.), de aí que na guía se recollan, ademais das estratexias de ensinanza/aprendizaxe que deben utilizarse, as accións formativas que os estudantes deberán realizar con indicación da cantidade ou volume de traballo, en termos de horas, que se consideran necesarias para executalas de maneira eficiente e eficaz. A Metodoloxía de Investigación Socioeducativa, materia obxecto desta guía, ten como finalidade desenvolver nos estudantes a capacidade de investigar, é dicir, de indagar de forma sistemática e reflexiva sobre o que se fai ou se pretende facer. Sabido é que a investigación é unha capacidade natural do ser humano. Polo feito de sermos persoas, somos investigadores/as e, en consecuencia, indagadores sistemáticos e reflexivos. Cando se realiza esta actividade humana orientada á descrición, explicación, comprensión, transformación ou construción de nós mesmos ou da nosa realidade social e educativa, estase investigando. No ámbito socioeducativo, a investigación é unha actividade científica que ten como obxecto prioritario a análise social e educativa da realidade. Se ben esta análise unhas veces faise de maneira illada, outras faise formando parte doutros procesos como o de intervención socioeducativa, no que esta análise constitúe un compoñente ou elemento máis. De aí que esta actividade científica denominada investigación socioeducativa e, polo tanto, análise social e educativa da realidade, constitúa, no marco da intervención, a principal vía para obter a información que precisa para afrontar con racionalidade e rigor as restantes fases deste proceso. Establecidas estas premisas, é posible entender e xustificar o importante papel que a Metodoloxía da Investigación Socioeducativa pode ter na formación e no futuro labor profesional do educador/a social. Os coñecementos e competencias académico-profesionais que poidan adquirir terán un papel relevante na súa capacitación como educador/a social, con independencia do ámbito e perfil profesional no que desenvolvan o seu labor no futuro. Con esta materia introdúcese, no ámbito académico-curricular destes estudos, a presentación sistemática de contidos [métodos, técnicas, instrumentos, procedementos e recursos] relacionados coa investigación socioeducativa nos distintos contextos e ámbitos da educación social. Os contidos seleccionados distribúense en catorce temas que responden aos bloques temáticos recollidos no plan de estudos desta titulación e que son: Investigación e Intervención Socioeducativa, Métodos e Técnicas de Recollida de Datos Socioeducativos, e Métodos e Técnicas de Análise de Datos Socioeducativos. Estes contidos constitúen unha proposta de traballo que, ao igual que outros elementos do programa, desexamos respondan ás necesidades e demandas dos futuros profesionais da educación social.			

Competencias	
Code	Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. • saber

CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber facer
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber
CE2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber facer • Saber estar / ser
CE3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	• Saber estar / ser
CE4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber
CE5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber
CE6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber
CE7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber • saber facer
CE8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber facer • Saber estar / ser
CE9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE13	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural	• saber • saber facer
CE14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber • saber facer
CE15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber • saber facer
CE19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• saber facer • Saber estar / ser
CE20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas	• saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber • saber facer
CT5	Xestión da información	• saber • saber facer
CT6	Resolución de problemas e toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber facer • Saber estar / ser

CT8 Capacidade crítica e autocrítica

- saber
- saber facer
- Saber estar / ser
- Saber estar / ser
- saber facer
- Saber estar / ser

CT16 Liderado

CT20 Orientación á calidade

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer os parámetros metodolóxicos que se siguen para construír, analizar e/ou transformar a realidade social e educativa.	CB1 CG1 CE1 CE4 CE5 CE6 CT1 CT4 CT5 CT8 CT20
Coñecer a natureza, paradigmas e ámbitos da investigación e intervención socioeducativa.	CB1 CG4 CE1 CE3 CE5 CE6 CT1 CT4 CT5 CT8 CT20
Coñecer os procesos e modelos metodolóxicos básicos da investigación socioeducativa.	CB1 CB2 CG2 CG4 CE1 CE3 CE4 CE5 CE7 CT1 CT4 CT5 CT7 CT8 CT20
Coñecer as técnicas básicas -instrumentos, estratexias e recursos- de obtención, recollida e/ou rexistro de datos socioeducativos.	CB1 CE3 CE4 CE5 CE7 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT20

Coñecer as técnicas básicas de codificación, xestión e análise de datos dos paquetes estatísticos SPSSW e R para organizar, representar, describir, transformar, relacionar, estimar e contrastar datos socioeducativos.	CB1
	CB4
	CG4
	CE4
	CE7
	CT1
	CT4
	CT5
	CT6
	CT7
	CT20
Ser quen de analizar e avaliar a realidade socioeducativa: ámbito natural e xeográfico, poboación e/ou beneficiarios, recursos dispoñibles e potenciais, necesidades, demandas educativas e posibilidades de transformación.	CB3
	CG1
	CG2
	CG3
	CG4
	CG5
	CE2
	CE3
	CE4
	CE12
	CE13
	CE14
	CE15
	CE20
	CT1
	CT4
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT16
	CT20
Ser quen de identificar, seleccionar, formular e aplicar os elementos de deseño metodolóxico da investigación e intervención socioeducativa axustados a unha determinada situación práctica.	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CG4
	CG5
	CG6
	CE3
	CE4
	CE9
	CE12
	CE13
	CE14
	CE15
	CE19
	CE20
	CT1
	CT4
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT16
	CT20

Ser quen de aplicar as técnicas básicas -instrumentos, estratexias e recursos- de obtención, recollida e/ou rexistro de datos socioeducativos.	CB3 CB4 CG4 CE4 CE7 CT1 CT4 CT5 CT7 CT8 CT20
Ser quen de deseñar un proxecto de investigación socioeducativa e de levalo a cabo recollendo, analizando e interpretando os datos obtidos.	CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE3 CE12 CE13 CE14 CE15 CE19 CE20 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT16 CT20
Ser quen de elaborar un informe de investigación socioeducativa no que as táboas, gráficos e estatísticas se obteñan empregando o paquete estatístico SPSS para Windows ou R e no que, ademais, se faga unha proposta de programa de intervención socioeducativa.	CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG6 CE1 CE3 CE4 CE6 CE7 CE8 CE19 CE20 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT16 CT20

Contidos

Topic

Tema 01.- A construción e a análise da realidade socioeducativa e a súa complexidade.	01.1.- A construción dos feitos, do coñecemento e da ciencia social nunha realidade complexa. 01.2.- Contextualización da realidade social. 01.3.- Eixes de coordenadas e marcos de referencia na análise da realidade. 01.4.- Perspectivas metodolóxicas na análise da realidade. 01.5.- Unidades de observación e análise da realidade.
---	---

Tema 02. □ Natureza, paradigmas e ámbitos da investigación e intervención socioeducativa.	02.1.- O termo investigación. Concepto de investigación socioeducativa. Natureza da investigación socioeducativa. 02.2.-Paradigmas. 02.3.-Proceso de intervención socioeducativa. 02.3.- A investigación socioeducativa como compoñente do proceso de intervención. Contextos, áreas, ámbitos e temáticas de investigación/intervención socioeducativa. 02.4.- Necesidade e importancia. Aplicacións.
Tema 03. □ Proceso de investigación socioeducativa.	03.1.- Ciclo da investigación socioeducativa. Fases xerais. Modelo xeral. 03.2.- Planificación da investigación socioeducativa. Execución. 03.3.- Elaboración do informe de investigación socioeducativa. 03.4.- Confección de referencias bibliográficas, citas e notas de texto. 03.4.- Necesidade e importancia. Aplicacións.
Tema 04. □ Modelos metodolóxicos de investigación socioeducativa.	04.1.-Tipos de modelos de investigación socioeducativa. Modelos base de investigación. Modelos base científico-técnicos de investigación. 04.2.- O método científico. Modelos base práctico-críticos de investigación. A investigación-acción. Modelos específicos de investigación. 04.3.-Necesidade e importancia. Aplicacións
Tema 05. □ Instrumentos de obtención de información socioeducativa.	05.1.- Concepto de instrumento de obtención de información. Tipos de instrumentos. Tests. Cuestionarios. Listas de control. Escalas. Probas obxectivas. 05.2.- Necesidade e importancia. Aplicacións
Tema 06. □ Estratexias de obtención de información socioeducativa.	06.1.- Concepto de estratexia de obtención de información. Tipos de estratexias. Observación. Entrevista. Técnicas de grupo. Triangulación. 06.2.- Necesidade e importancia. Aplicacións.
Tema 07. □ Medios e recursos de obtención e/ou rexistro de información socioeducativa.	07.1.- Concepto de recurso documental. Clasificación dos recursos documentais. Medios e recursos documentais orais e escritos. Medios e recursos audiovisuais e multimedia. Medios e recursos informatizados. 07.2.- Análise de contido. 07.3.- Necesidade e importancia. Aplicacións.
Tema 08. □ A estatística e a análise informatizada dos datos.	08.1.- Concepto de estatística. Tipos de estatística. Métodos estatísticos. Funcións da estatística. 08.2.- Escalas de medida. Os datos. Notación e operacionalización de variables e datos. 08.3.- O ordenador como sistema de tratamento da información socioeducativa. 08.4.- Necesidade e importancia. Aplicacións.
Tema 09. □ Metodoloxía de operación, deseño, codificación e xestión de datos con SPSS e R.	09.1.- Etapas na análise de datos con SPSS e R-Commander. Arquivos. Fiestras. Menús. Procedementos. Comandos. Cadros de diálogo. Sistemas de axuda. Editores de datos. 09.2.- Plan de definición e codificación. Entrada de datos. Edición. Presentación. Localización. Gravación. Abrir arquivos. Transformación de variables. Xestión de casos e rexistros. Xestión e operacións con carpetas e arquivos. 09.3.- Necesidade e importancia. Aplicacións con SPSS e R-Commander.
Tema 10. □ Métodos tabulares.	10.1.- Organización tabular de datos. Distribucións unidimensionais de frecuencias. Distribucións bidimensionais de frecuencias. Distribucións multidimensionais de frecuencias. 10.2.-Organización e presentación dos datos e informes en táboas. 10.3.-Necesidade e importancia. Aplicacións con SPSS e R-Commander.
Tema 11. □ Métodos gráficos.	11.1.- Concepto de gráfico. Elementos. Confección. Clases. Gráficos de puntos. Gráficos de barras. Gráficos de sectores. Gráficos de liñas. Gráficos de áreas. Gráficos artísticos. Representación conxunta.
Tema 12. □ Métodos numéricos descritivos.	12.1.- Medidas de posición relativa. Medidas de tendencia central. Medidas de variación. Medidas de forma. 12.2.- Puntuacións transformadas cuantitativas e aplicacións de modelos. 12.3.- Necesidade e importancia. Aplicacións con SPSS e R-Commander.

Práctica 1. □ Identificación e formulación de elementos de deseño da intervención socioeducativa a partir dunha situación práctica.

Práctica 02. □ Elaboración de referencias bibliográficas de proxectos, programas e informes socioeducativos

Práctica 03. □ Elaboración dun cuestionario de obtención de información socioeducativa, aplicación, corrección, codificación e posta en común das puntuacións directas obtidas.

Práctica 04. □ Aplicación dunha técnica de obtención de información socioeducativa, corrección, análise, transformacións da puntuación directa obtida e interpretación dos resultados.

Práctica 05. □ Creación por ordenador dunha base de datos de unidades sociais.

Práctica 06. □ Análise dos casos, valores e variables da base de datos de unidades sociais.

Práctica 07. □ Organización de datos socioeducativos con SPSS/R-Commander e táboas.

Práctica 08. □ Representación de datos socioeducativos con SPSS/R-Commander en gráficos. Descrición estatística de datos socioeducativos con SPSS/R-Commander e a súa presentación en táboas. Aplicación de técnicas de estimación de parámetros con SPSS/R-Commander.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	2	3
Resolución de problemas	4	25	29
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Traballo tutelado	3	24	27
Lección maxistral	14	0	14
Seminario	4	0	4
Traballo tutelado	1	10.5	11.5
Aprendizaxe baseado en proxectos	1	7	8
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5
Traballo	0	20	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0	0.5
Autoavaliación	0	1.5	1.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Orientadas á presentación da materia e de cada un dos temas con indicación dos aspectos temáticos relevantes que requiren unha atención especial. Exposicións teóricas breves por parte do profesor dos contidos de maior relevancia e/ou dificultade. Proxección e comentario de materiais audiovisuais de carácter metodolóxico.
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate de problemas e exercicios teóricos/prácticos sobre aspectos do temario de especial relevancia e/ou dificultade.
Prácticas de laboratorio	Aplicación dos coñecementos e procedementos adquiridos á resolución de casos, situacións, problemas e/ou exercicios prácticos. Estas actividades oriéntanse á realización na rede, impresión e posterior corrección dos procedementos programados nos 20 boletíns de prácticas. Ao comezar e finalizar cada boletín, cumprimentarase a ficha de seguimento e control da súa realización. Será necesaria a elaboración dunha memoria de prácticas que recolla os procedementos realizados ao longo do cuadrimestre con indicación das datas de comezo e de finalización de cada unha.
Traballo tutelado	Realización en equipo dun traballo de investigación socioeducativa que implique unha planificación do proceso e a súa execución mediante a recollida, análise e interpretación dos datos, así como a elaboración dun informe con táboas, gráficos e estatísticas obtidos mediante o paquete estatístico SPSS para Windows e unha proposta de programa de intervención socioeducativa. As pautas e actuacións seguidas polo grupo na realización do traballo rexistraranse nun diario de grupo que, ademais, inclúa os tempos nos que se realiza cada tarefa.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Tales exercicios estarán vinculados ao seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Aprendizaxe baseado en Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos proxectos alumnos, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas de laboratorio	Aplicación dos coñecementos e procedementos adquiridos á resolución de casos, situacións, problemas e/ou exercicios prácticos contextualizados. Estas actividades oriéntanse á realización no laboratorio de informática de análise de datos obtidos previamente mediante unha ferramenta deseñada a tal efecto. O seguimento da práctica será individualizado, aínda que haxa unha posta en común ao rematar a mesma
Traballo tutelado	Traballos realizados a través de FAITIC no que haberá unha realimentación constante por parte do profesorado
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais. Neste tipo de metodoloxía haberá apoio individualizado por parte do profesor da materia, principalmente durante o tempo de tutoría

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Prácticas de laboratorio	Haberá unha proba ao final do cuadrimestre onde o alumno amose o seu grao de dominio sobre algún dos programas empregados para o tratamento estatístico	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CE1 CE3 CE4 CE7 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT20
Aprendizaxe baseado en proxectos	Esta tarefa é complementaria coa investigación que se haberá de realizar e presentar e que figura noutro parágrafo. Atinxe fundamentalmente a cuestión actitudinal do alumnado cara ao proceso de investigación e á implicación no mesmo	5	CB5 CG1 CG2 CE3 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT16 CT20

Seminario	Os diferentes grupos poderán ser convocados polo profesor, o que non será impedimento para a solicitude das titorías segundo as propias necesidades. Pretende avaliar a implicación do alumnado no traballo grupal.	5	CB5 CE8 CE19 CE20 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT16 CT20
Traballo tutelado	Este tipo de traballos é un instrumento que amosa o nivel de participación do alumnado no descorrer da asignatura, a súa implicación cos contidos teóricos e prácticos e o seu interese pola materia	5	CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CE1 CE2 CE3 CE19 CE20 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT16 CT20
Exame de preguntas obxectivas	A proba inclúe ítems de evocación e de recoñecemento, así como tamén de resolución de situacións, casos, problemas e/ou exercicios prácticos. Nesta proba as respostas incorrectas teñen penalización	15	CB1 CG1 CG4 CE1 CE3 CE4 CE5 CE6 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT20

Resolución de problemas e/ou exercicios	Formarán parte do exame e consistirá no desenvolvemento sintético, por escrito, de algúns termos considerados como fundamentais dentro da materia.	15	CB1
			CB2
			CG1
			CG2
			CG3
			CE4
			CE12
			CE13
			CE14
			CE15
			CT1
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT16
			CT20
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formarán parte do exame e plantexarán cuestións de tipo socioeducativo que necesiten da estatística descritiva ou inferencial para a súa solución.	15	CB3
			CB5
			CG4
			CE3
			CE4
			CE7
			CT1
			CT5
			CT6
			CT7
			CT20

Traballo	Análise das tarefas de investigación relacionadas coa elaboración do proxecto de investigación socioeducativa, a súa execución, elaboración do informe, rexistro das tarefas realizadas nun diario de grupo e exposición.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE2 CE5 CE9 CE12 CE13 CE14 CE15 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT16 CT20
----------	---	----	--

Other comments on the Evaluation

Para obter unha avaliación positiva e, en consecuencia, superar a materia, é preceptivo obter, polo menos, o 40% da puntuación máxima no "exame" composto polas probas de tipo test, probas de resposta curta e resolución de problemas e/ou exercicios (cada unha destas probas avaliaranse de xeito independente, polo que será preciso superar cada unha delas para poder facer a media do exame co resto de actividades); no "estudo de investigación socioeducativa" (traballos e proxectos); e nas "prácticas de laboratorio". De se alcanzar as puntuacións mínimas esixidas, a cualificación global será a suma das notas parciais; En calquer outro caso, na acta só se rexistrará a puntuación máis alta das avaliacións realizadas ata 4 puntos como máximo, polo que o alumno quedaría exento na convocatoria seguinte de avaliar as partes superadas. En caso de non superar a materia, as competencias superadas en xullo non serán obxecto de avaliación.

No caso das persoas que, por razóns debidamente xustificadas, teñan máis dun 20% de ausencias a clase ou que, aínda cunha porcentaxe inferior de ausencias, non entregasen nos días e prazos oportunos os traballos que permitan avaliar o logro das competencias propias da materia a partir da participación activa na clase e traballo autónomo, deberán entregar todos os traballos (incluídos os tutelados) o día de realización de probas de exame. A cualificación dos mesmos realizarase con idénticos criterios aos utilizados nos casos de traballos entregados nos prazos correspondentes.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Arriaza, A.J.; Fernández, F.; López, M.A.; Muñoz, M.; Pérez, S. e Sánchez, A., Estadística Básica con R y R-Commander, 1, Servicio de publicaciones de la Universidad de C, 2008, Cádiz

Corbetta, P, Metodología y Técnicas de Investigación Social (ed. rev.), 1, McGraw-Hill / Interamericana de España., 2007, Madrid

García Pérez, Alfonso, Estadística básica con R, 1, UNED, 2010, Madrid

Perelló, S., Metodología de la investigación social, 1, Dykinson., 2009, Madrid

Complementary Bibliography

De Iara, E. e Ballesteros, B., Métodos de investigación en Educación Social, 1, UNED, 2007, Madrid

Etxeberria, J. e Tejedor, F. J., Análisis descriptivo de datos en educación, 1, La Muralla., 2005, Madrid

GoniK, L. e Woollcott, S., A estatística en caricaturas, 1, Sociedade Galega para a Promoción da Estatística, Santiago de Compostela

Recomendacións**Subjects that continue the syllabus**

Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas/O05G130V01303

Investigación-acción na práctica socioeducativa/O05G130V01903

Other comments

A metodoloxía de ensinanza/aprendizaxe que se pretende aplicar ten como centro o alumnado e pon especial énfase na autonomía, responsabilidade, interese e capacidade de traballo para desenvolver unha autoaprendizaxe baseada no estudo e traballo autónomo, así como no traballo en equipo.

Neste contexto, recoméndase empregar as plataformas e medios educativos virtuais como ferramentas de aprendizaxe propias do novo "terceiro medio" o cal, ademais de posibilitar unha docencia virtual a través de accións formativas programadas na rede e de facilitar o seguimento, control e avaliación en liña da aprendizaxe, proporciona unha ampla variedade de recursos como bibliotecas virtuais, libros virtuais, materiais dixitais, exercicios interactivos e teletitorías, razóns polas que o interese aumenta día a día. De aí que durante o curso se aproveiten as posibilidades educativas do portal web de FaiTIC co propósito de que o alumnado dispoña dun novo espazo educativo como complemento virtual da docencia presencial.

Este enfoque supón asumir por parte dos alumnos e alumnas a responsabilidade sobre a súa propia aprendizaxe, de aí que teña especial relevancia o estudo e análise reflexiva autónoma e persoal dos contidos relevantes que se sinalen durante as actividades introdutorias.

Por último, recoméndase a participación nas titorías e teletitorías, que constitúen, xunto coas TIC, a pedra angular dos novos enfoques centrados no estudantado.

IDENTIFYING DATA**Recursos tecnolóxicos en educación social**

Subject	Recursos tecnolóxicos en educación social			
Code	005G130V01105			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Ricoy Lorenzo, María Carmen			
Lecturers	Martínez Carrera, Sara Ricoy Lorenzo, María Carmen			
E-mail	cricoy@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/			
General description	A formación do-a educador/a social está orientada á educación non formal e informal en contextos diversos. De modo orientativo, os campos de traballo focalízanse nas áreas socioeducativa, sociocultural, orientación social, orientación sociolaboral, discapacidades, persoas adultas, maiores, interculturalidade, protección e promoción da muller, familia, menores, etc. A educación social ten por obxecto o desenvolvemento psicossocioeducativo da cidadanía co fin de acadar, completar e ampliar a súa educación formal, necesidades e expectativas que presentan potenciando o desenvolvemento holístico ao longo da vida.			

Á práctica educativa do-a educador/a social correspóndelle organizar, analizar, diagnosticar, deseñar, elaborar, planificar, desenvolver, asesorar e avaliar proxectos educativos. Ademais, debe colaborar con outros axentes socioeducativos, culturais e laborais, cos responsables de institucións e responsables da política na orientación de dinámicas que proporcionen oportunidades de desenvolvemento á cidadanía, así como embarcarse en accións de mediación e resolución de conflitos.

A materia de «Recursos Tecnolóxicos en Educación Social» do Grao en E. Social insírese na área de coñecemento de Didáctica e Organización Escolar e abrangue contidos de carácter teórico e sobretudo práctico. A contribución teórico-práctica desta materia posibilita a adquisición de competencias de diversa índole para acadar unha adecuada formación disciplinaria e profesional.

Esta materia adecúase ao perfil disciplinario e profesional da titulación de Educación Social porque a integración curricular e contextualizada das tecnoloxías da información e comunicación ofrece un potencial enriquecedor imprescindible na formación do seu alumnado. As competencias de formación disciplinaria e profesional do estudiantado están dirixidas capacidades que posibiliten o uso e aplicación das tecnoloxías da información e comunicación a nivel didáctico, organizativo, comunicativo, como materia obxecto de estudo en si mesmo, de administración da xestión, de lecer como recurso de ocio, etc.

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer • Saber estar / ser
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer
CE2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber • saber facer
CE5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer
CE9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber • saber facer
CE12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber • saber facer
CE19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• saber facer • Saber estar / ser
CT5	Xestión da información	• saber • saber facer
CT11	Habilidades interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT16	Liderado	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Identificar as características e función dos recursos didácticos e dixitais.	CB2 CG1 CE1 CT5
Familiarizarse coa lexislación dos marcos reguladores da tecnoloxía dixital.	CB3 CG1 CE1 CT5
Descubrir o papel dos medios de comunicación da rede no proceso de ensino-aprendizaxe.	CB4 CG2 CE5 CT11
Adquirir bases teóricas para o emprego de habilidades e destrezas que posibiliten o manexo dos medios tecnolóxicos/dixitais de formación disciplinar e profesional.	CB5 CG1 CE1 CT5
Abordar a produción de materiais tecnolóxicos/dixitais ou adaptalos desde alternativas creativas e innovadoras.	CB3 CG5 CE12 CE14 CT19
Traballar cos medios tecnolóxicos e dixitais na súa dimensión comunicativa, didáctica, lúdica, de organización e xestión.	CB1 CG2 CG4 CE9 CT18

Dispor de ética profesional para o uso dos medios dixitais e no desenvolvemento de prácticas de carácter didáctico, organizativo, lúdico, de administración e xestión no campo da E. Social.	CB4 CB5 CG4 CG5 CG6 CE12 CT16 CT19
Dispoñer dunha actitude positiva e contar con ética profesional para a integración apropiada dos medios tecnolóxicos/dixitais no contexto socioeducativo da profesión na faceta: académica, de xestión, dirección e coordinación.	CB3 CG3 CE2 CE4 CE19 CT11 CT16 CT19

Contidos

Topic	
CONTIDOS TEÓRICOS VINCULADOS COS PRÁCTICOS	SÍNTESE DOS EPÍGRAFES
1. Bases conceptuais do ámbito disciplinar.	1.1. Aproximación conceptual aos termos e recursos didácticos, novas tecnoloxías, TIC, etc. 1.2. Funcións e clasificación dos recursos didácticos e das TIC.
2. Los medios tecnolóxicos e dixitais e o seu potencial socioeducativo: As TIC e o seu potencial contextual.	2.1. Integración das TIC nos ámbitos de traballo do educador/a social. 2.2. Posibilidades organizativas, administrativas, etc. 2.3. Potencial didáctico das TIC.
3. Os sistemas multimedia e a súa aplicación na educación non formal.	3.1. Concepto e características dun contorno multimedia. 3.2. Posibilidades didácticas do multimedia.
4. As redes telemáticas na educación.	4.1. Os medios de comunicación da rede: o seu uso como recursos de ensino-aprendizaxe. 4.2. Internet e os servizos que ofrece de uso para o campo da E. social.
5. Alfabetización audiovisual.	5.1. A imaxe e o son: os seus compoñentes. 5.2. Lectura de imaxes. 5.3. O vídeo como instrumento de traballo.
6. O paso dos medios tradicionais ó novos medios e o seu potencial educativo.	6.1. Nos medios de imaxe fixa. 6.2. Nos medios de comunicación social.
CONTIDOS PRÁCTICOS VINCULADOS COS TEÓRICOS	BREVE DESCRICIÓN
1. Emprego de programas do paquete de Microsoft Office e/ou de software libre.	- En aplicacións organizativo-administrativas. - Para aplicacións didácticas, presentacións e/ou de tipo lúdico.
2. Internet como recurso socioeducativo.	- Emprego dos medios de comunicación da rede. - Uso dos principais servizos de internet aplicados ao campo da E. Social. - Traballo con páxinas web.
3. Producións informáticas/dixitais susceptibles de uso socioeducativo.	- A partir de programas de tratamento de textos, de documentais e de recursos da web elaboración e desenvolvemento de creacións en soporte dixital de materiais ou recursos socioeducativos. - Elaboración de produtos multimedia aplicados o campo da E. Social.
4. Imaxe fixa e en movemento.	- Análise de documentos dixitais con imaxe fixa e en movemento. - Selección, adaptación, creación e aplicación da imaxe ás presentacións e proxeccións formativo-comunicativas e/ou lúdicas.
5. Avaliación de software susceptible de uso socioeducativo.	- Selección, descrición, análise e valoración do contido dalgún recurso dixital. - Identificación, análise e proposta para a implementación dalgún videoxogo susceptible de uso socioeducativo.
6. Observación de experiencias innovadoras sobre o emprego de novos medios no campo profesional.	- Observación directa dalgunha experiencia innovadora con tecnoloxía punta, se é posible en contexto natural ou vía internet (apoiándose na etnografía virtual) para realizar unha análise e valoración da mesma.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	12.5	20	32.5
Resolución de problemas	4	8	12
Presentación	4	8	12
Traballo tutelado	0	4	4
Prácticas de laboratorio	30	37.5	67.5

Traballo	1	15	16
Exame de preguntas obxectivas	1	5	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición oral pola profesora apoiada en recursos didácticos, medios audiovisuais e TIC, coa incorporación da estratexia da interrogación didáctica dirixida aos estudantes, a posta en marcha de actividades e a exposición de traballos coa finalidade de facilitar a aprendizaxe e o desenvolvemento competencial.
Resolución de problemas	Estratexia a través da cal o alumnado resolverá diferentes situacións problemáticas asociadas coa exposición da-o docente na aula, a partir da sesión maxistral, cos contidos a traballar na parte teórica da materia.
Presentación	Intervención do alumnado feita a partir da realización dos exercicios resoltos ou de situacións problemáticas asociadas co contido da sesión maxistral, baseada na exposición verbal e apoiada no emprego de recursos didácticos a través da que tamén se interactuará e debaterá co grupo aula dun modo ordeado: propoñendo cuestións, facendo aclaracións ou desenvolvendo actividades de forma dinámica.
Traballo tutelado	Unha vez concretado o núcleo do traballo en grupo, o alumnado discutirá e formulará as súas dúbidas a-o docente para desenvolvelo profundizando nalgún aspecto da materia e finalmente presentaráo ó grupo aula.
Prácticas de laboratorio	Esta metodoloxía posibilita ao alumnado a aprendizaxe a través da realización de actividades de carácter práctico no laboratorio, indagando no funcionamento técnico dos aparatos dixitais e o desenvolvemento de habilidades e capacidades informáticas/dixitais e de tipo didáctico para abordar o deseño, desenvolvemento de proxectos, análise de experiencias socioeducativas, busca, tratamento e valoración da información, etc.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas de laboratorio	Atenderase de forma personalizada e en grupo medio ao alumnado dentro da aula principalmente e, excepcionalmente, a través doutros medios, axudándolle a superar as dificultades que se lle presenten no desenvolvemento do traballo, así como orientando oportunamente.
Resolución de problemas	Revisaranse as demandas puntuais que presente o alumnado de forma personalizada ou grupal dentro da aula ou dixitalmentel.
Traballo tutelado	O profesorado prestaralle atención individual e grupal ao alumnado para a realización dos traballos que requiren asesoramento directo, realizando o seu seguimento.
Tests	Description
Traballo	Atenderanse en pequenos grupos dentro da aula e a través doutros medios dixitais axudándolle ao seu desenvolvemento, así coma fora da aula orientando oportunamente.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Prácticas de laboratorio	O alumnado desenvolverá o groso das respectivas práctica de laboratorio ante a presenza da-o docente na aula, implicándose oportunamente na marcha da clase. Este seguimento farase con técnicas baseadas na observación directa, focalizándoa no proceso de elaboración das prácticas dentro da aula. Nesta observación realizada de xeito sistemático, terase en conta o desenvolvemento do proceso de aprendizaxe e a adquisición de competencias polo alumnado atendendo ao seu progreso, calidade técnico-didáctica das prácticas realizadas, seguimento das pautas sinaladas polo profesorado combinadas oportunamente coa iniciativa propia, creatividade e responsabilidade asumida, coa adecuación dos resultados acadados. É requisito facer a entrega en formato dixital e dentro do prazo sinalado no seu momento pola profesora. Ata 6 puntos (asociados coa parte práctica da materia). O alumnado deseñará técnica e didacticamente, desde a parte práctica, baixo o asesoramento do profesorado, un eportfolio para recoller e presentar a totalidade do traballo desenvolto nas prácticas de laboratorio, aportando as evidencias e os produtos obtidos ao longo do curso. Para a súa cualificación terase en conta a coherencia e claridade da estrutura, así coma a calidade técnico-didáctica amosada e capacidade de compromiso. Ata 0,25 puntos (asociados coa parte práctica da materia). O alumnado desenvolverá en formato dixital un informe/diario de prácticas, baixo as indicacións da-o docente que serán detalladas oportunamente. O seu desenvolvemento farase ao longo do cuadrimestre e será revisado regularmente. O desenvolvemento e a entrega será feita en formato dixital, e se fose necesario tamen impreso, na última semana do cuadrimestre. Na súa cualificación considérase o grao de correspondencia coas pautas facilitadas para a elaboración, coherencia e adecuación da estrutura, calidade do contido e extensión, así coma o reflexo da actitude e ética manifestada. Ata 0,75 puntos (asociados coa parte práctica da materia).	70	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG2
			CG5
			CG6
			CE1
			CE5
Presentación	Exposición por parte do alumnado, en pequenos grupos, dun traballo sobre un tema da materia concretado ao inicio coa profesora. O seu desenvolvemento estará dirixido, fundamentalmente, a ampliar os contidos de tipo teórico da materia enlazándoos oportunamente cos prácticos. Na súa realización e presentación participará o grupo de traballo e para a súa exposición apoiaranse en medios tecnolóxicos ou dixitais con estratexias de tipo activo. Para a súa cualificación terase en conta a pertinencia da estrutura do traballo, calidade do contido exposto, así como o interés provocado no debate tanto por cada membro do grupo como no seu conxunto, e as posibles respostas as cuestións planteadas a raíz da exposición. Ata 1 puntos (asociados coa parte teórica da materia).	10	CE9
			CE12
			CE14
			CT5
			CT11
			CT16
			CT18
			CT19
Resolución de problemas	O alumnado desenvolverá de xeito individual e/ou grupal diferentes exercicios, problemáticas ou estudos de caso para profundizar ou ampliar os contidos teóricos da materia. A entrega é requisito facela en formato impreso ou dixital (segundo o indicado oportunamente) e dentro do prazo que se sinala no seu momento. Para a cualificación terase en conta a fundamentación axeitada na que se apoia o desenvolvemento, a capacidade crítica e a proxección práctica amosada desde o oportuno razoamento. Ata 0,5 puntos (asociados coa parte teórica da materia).	5	CB2
			CB3
			CB4
			CG1
			CG3
			CG4
			CE4
			CE5
			CE12
			CE14
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado realizará unha proba para avaliar as competencias adquiridas, que incluírán preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...) a que repostará o estudatado. Ata 1,5 puntos (asociados coa parte teórica da materia).	15	CT5
			CT11
			CT18

Other comments on the Evaluation

- Para superar a materia todo o alumnado terá que aprobar independentemente a parte TEÓRICA (cun mínimo de 1,5 puntos) e a PRÁCTICA DE LABORATORIO (cun mínimo de 3,5 puntos). No reparto corresponden ata 7 puntos ás prácticas de laboratorio e ata 3 á parte teórica da materia. Os estudantes que participen na marcha da clase teórica e das prácticas, ou nalgunha delas, contarán cunha avaliación diversificada e continua de carácter formativo en ambas ou na parte que elixan. No caso de superar só unha parte da materia (teórica ou práctica) conservarase a súa cualificación dentro do mesmo curso académico, aínda que en 1ª convocatoria na Acta académica puntuarase coa calificación resultante da súa media aritmética.

- Para ser calificados/as a través da avaliación continua requírese a asistencia do alumnado, ó menos, ó 80% das sesións teórico-prácticas. Outras situacións excepciónais que puidesen requirir un trato específico analizaranse no seu momento.

- O estudantado que acuda a clase, pero que non cumpran coas esixencias e calidade requiridas para superar os extremos xa descritos para a avaliación continua ou que por decisión propia se presente ao exame oficial de **1ª ou 2ª convocatoria** (sobre enténdese que renuncian a calificación da avaliación continua) ou aqueles que **non sexan asistentes** poderán obter ata un máximo de 3 puntos no exame teórico e deberán acadar un mínimo de 1,5 puntos para computarllos co exame que teñen que facer sobre as prácticas de laboratorio, no que tamén deberán dispor dun mínimo de 3,5 puntos sobre 7 para realizar a referida suma. No caso de superar unha parte da materia (teórica ou práctica) conservarase a súa cualificación dentro do mesmo curso académico, pero na Acta académica figurará como non superada e colocarse a media aritmética resultante das puntuacións obtidas. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria seguinte.

- As datas de realización do exame final-oficial, que desenvolverá obrigatoriamente o alumnado que non superase a materia por avaliación continua, e a súa revisión serán as que figuran no calendario de exames da Facultade, a consultar na Web da Facultade (<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/>) no espazo de datas de exames. A revisión (que ten carácter opcional) está prevista de 13:00-14:00 horas, e se por circunstancias sobrevidas fose necesario facer un cambio de hora comunicáraselle ó alumnado no momento de sacar o listado de calificacións. O lugar de publicación das cualificacións será na Plataforma Tema_Faitic e/ou no taboleiro de anuncios do despacho da-o docente responsable ou en calquera outro espazo dixital comunicado con antelación.

OBSERVACIÓN: Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se levarán a cabo co alumnado da materia, concibíndose con certa flexibilidade; en consecuencia, pode requirir algunha rectificación promovida polo grupo de destinatarios real ou pola relevancia de situacións sobrevidas. Así mesmo, aportaráselle ao alumnado a información complementaria ou pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cabero, J. & Barroso, J. (Coords.), Nuevos retos en tecnología educativa, Editorial Síntesis, 2015, Madrid

Mominó, J. & Sigalés, C. (Coords.), El impacto de las TIC en la educación. Más allá de las promesas., UOC Ediciones., 2017, Barcelona

Profanter, A. & Sevillano, M. L. (Eds.), Theory and best practice models in educational institutions in Spain and Italy, Cambridge scholars publishing, 2017, Newcastle, UK

Vázquez, E. & Sevillano, M. L. (Coords.), Dispositivos digitales móviles en educación: El aprendizaje ubicuo, Narcea, 2015, Madrid

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Didáctica: Deseño e programación no ámbito socioeducativo/O05G130V01202

Other comments

É recomendable estar familiarizado ou familiarizarse coa utilización e manexo mínimo das Tecnoloxías da Información e Comunicación, cos recursos tecnolóxicos e dixitais da Universidade/campus en xeral, da biblioteca, cos persoais e do contorno.

Orientacións para acadar, se fose o caso, as referidas recomendacións: participar no curso de formación ofrecido polo servizo da biblioteca da Universidade, desenvolver sesións indagativas coas novas tecnoloxías a nivel persoal (a través de ensaio e erro), coa axuda de compañeiros/as do mesmo curso e titulación ou doutros cursos e carreiras afíns, de persoas próximas ou da-o docente.

IDENTIFYING DATA**Antropoloxía: Antropoloxía social e cultural**

Subject	Antropoloxía: Antropoloxía social e cultural			
Code	O05G130V01201			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Braña Rey, Fatima			
Lecturers	Braña Rey, Fatima			
E-mail	fatimab@uvigo.es			
Web				
General description	A materia está concebida como unha introdución á Antropoloxía social e cultural. O seu obxectivo fundamental é proporcionar os instrumentos de análise básicos sobre aqueles feitos socioculturais que se atopan na base das competencias que se deberán alcanzar para o desenvolvemento da profesión de educador/a social.			

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber facer
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber facer
CE1 Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer
CE7 Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber • saber facer
CE9 Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber facer
CE10 Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber facer
CE14 Diseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber facer
CE18 Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	• saber facer
CE19 Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• saber facer
CT1 Capacidade de análise e síntese	• Saber estar / ser
CT3 Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• Saber estar / ser
CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• Saber estar / ser
CT7 Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• saber facer • Saber estar / ser
CT10 Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT11 Habilidades interpersoais	• Saber estar / ser
CT13 Autonomía na aprendizaxe	
CT15 Creatividade	

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñece da Antropoloxía social e cultural, así como das súas orientacións teóricas no contexto cultural actual.	CB1 CB2 CE1 CT1 CT7 CT10
Coñece a natureza e características da cultura humana.	CB4 CB5 CG1 CE1 CE19 CT1 CT8 CT10
Coñece os modos de transmisión dos elementos da cultura humana.	CB3 CG4 CE7 CE10 CE18 CT1 CT4 CT7 CT10 CT11
Comprende as variadas estratexias de adaptación e económicas que aparecen nos diferentes contextos socioculturais.	CB1 CB2 CG4 CE7 CE19 CT1 CT3 CT10
Comprende as variadas estratexias de adaptación aos distintos sistemas de familia e parentesco que aparecen nos diferentes contextos socioculturais.	CB2 CB3 CB4 CG1 CG4 CE1 CE9 CE14 CT1 CT3 CT10 CT19
Capaz de comprender as variadas estratexias de adaptación aos distintos sistemas políticos e de exercicio do poder que aparecen nos diferentes contextos socioculturais.	CB1 CB4 CB5 CG4 CE1 CE9 CE10 CE19 CT10 CT11 CT13 CT20

Capaz de comprender as variadas estratexias de adaptación aos distintos sistemas relixiosos e de pensamento que aparecen nos diferentes contextos socioculturais.	CB1 CB3 CB5 CG1 CG4 CE1 CE10 CE19 CT1 CT10 CT13
Capaz de analizar e comprender a diversidade de poboacións e grupos portadores de tradicións culturais diferentes.	CB1 CB2 CG1 CG4 CE7 CT1 CT8 CT10 CT19
Recoñece as transformacións e cambios que veñen afectando ao sistema de cultura de Galicia.	CB1 CB4 CB5 CG1 CG4 CE7 CE14 CE18 CE19 CT7 CT11 CT15
Investiga e interpreta os elementos do sistema de cultura de Galicia.	CB3 CB4 CG1 CE9 CE14 CE18 CT1 CT3 CT4 CT7 CT11 CT15 CT20

Contidos

Topic	
1. A Antropoloxía social e cultural: campo de estudo e orientacións teóricas.	1.a.- Concepto e campo de estudo da Antropoloxía sociocultural. 1.b.- Metodoloxía de investigación en Antropoloxía sociocultural.
2. Natureza e características da cultura.	2.a.- Concepto, trazos e niveis de cultura. 2.b.- Conceptos afíns á cultura de relevancia antropolóxica.
3. Cultura e enculturación: a transmisión e asimilación das tradicións culturais.	3.1.- Concepto, modos e límites da enculturación. 3.2.- Mecanismos, axentes, medios e resultados da enculturación ou socialización do individuo.
4. Estudo do sistema sociocultural humano: análise da estrutura económica, social, política, ideolóxica (relixión e pensamento) do sistema sociocultural humano.	4.1.- A estrutura económica do sistema sociocultural: os modos de produción, distribución e consumo de bens. 4.2.- A estrutura social do sistema sociocultural: matrimonio, familia, parentesco e filiación. 4.3.- A estrutura política do sistema sociocultural: sistemas políticos non centralizados e sistemas políticos centralizados. 4.4.- A estrutura ideolóxica do sistema sociocultural: maxia, relixión e os sistemas de crenzas.

5. Antropoloxía e comparación: culturas, etnias, grupos étnicos e culturais.	5.1.-Etnias, minorías étnicas e culturais.
	5.2.- Multiculturalismo, integración e identidade étnica.
6. Grupos étnicos e culturais no Estado español.	6.1.- A experiencia intercultural en España: inmigrantes e refuxiados. 6.2.- Minorías e grupos marxinados: xitanos, pobres e outros grupos de marxinados no Estado español.
7.- O sistema de cultura da sociedade galega.	7.1.- Os elementos do sistema de cultura de Galicia. 7.2.- As unidades de organización social da sociedade galega. 7.3- Cultura e identidade do pobo galego.
8. Transformación e cambio do sistema de cultura tradicional de Galicia.	8.1.- A transformación dos elementos do sistema de cultura tradicional de Galicia 8.2. Os cambios nas unidades de organización social e no modo de vida doméstico do pobo galego.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	10	26	36
Seminario	10	24	34
Lección maxistral	23	15	38
Exame de preguntas obxectivas	2	40	42

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado. Traballos de aula e seminarios poden estar relacionados nun traballo único.
Seminario	Os seminarios versarán sobre actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permita profundizar ou complementar os contidos da materia. Sempre que se considere necesario, empregaranse como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Por parte do profesor da materia serán presentadas en sesións maxistrais as bases teóricas e as directrices de estudo do programa de Antropoloxía social e cultural, así como as directrices a seguir nos traballos de investigación en Antropoloxía sociocultural.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	O alumnado disporá dun horario semanal de titorías do profesorado no que consultará de forma persoal ou en grupos dúbidas sobre a materia. Nas sesións maxistrais tamén se atenderá ao alumnado sempre que non impida o normal desenvolvemento dos contidos.
Seminario	O alumnado disporá dun horario semanal de titorías do profesorado no que consultará de forma persoal ou en grupos dúbidas sobre a materia. Os seminarios son tempos de consulta de dúbidas sobre os traballos prácticos da materia.
Traballo tutelado	O alumnado disporá dun horario semanal de titorías do profesorado no que consultará de forma persoal ou en grupos dúbidas sobre a materia. Os traballos de aula supoñen unha oportunidade para revisar a comprensión dos contidos da materia por parte do alumnado.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Traballo tutelado	Realizarase un seguimento de exercicios propostos na aula nos que se aplicarán os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Poderá ser un traballo xeral que inclúa os seminarios.	50	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG4
			CE1
			CE7
			CE9
			CE10
			CE14
			CE18
			CE19
			CT1
			CT3
			CT4
			CT7
			CT8
			CT10
			CT11
			CT13
			CT15
			CT19
			CT20
Exame de preguntas obxectivas	Exame de preguntas tipo test.	50	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CE1
			CE7
			CT1
			CT7
			CT8
			CT10
			CT13
			CT15
			CT19
			CT20

Other comments on the Evaluation

A nota final será o resultado da suma das metodoloxías descritas para a avaliación sempre que se aprobe o exame e o traballo. Se non se aproba exame e traballo de aula non se sumarán as cualificacións de cada avaliación e suspenderase a materia.

O alumnado non presencial terá o mesmo tipo de metodoloxías de avaliación.

SEGUNDA CONVOCATORIA: as competencias non superadas derivadas da totalidade ou de parte das probas/actividades (teóricas/prácticas) obxecto de avaliación, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo.

As datas de exame e revisión serán as aprobadas en Xunta de Facultade e anunciadas a través da web da Facultade de CC da

Educación, <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/graoeducacionsociallateral/exames-educacion-social-lateral>

Esta guía ten carácter orientativo polo que pode sufrir modificacións para adaptarse ao ritmo da aula.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

KOTTAK, C.P., Antropología cultural, 14ª, Mac Graw Gill., 2011, México.

VELASCO, H.; DÍAS DE RADA, A., La lógica de la investigación etnográfica, 1ª, Trotta, 1997, Madrid. Trotta

Complementary Bibliography

Mariño Ferro, X. R., Antropoloxía de Galicia, 1ª, Xerais, 2000, Vigo

Berdichewsky, B., Antropología Social: Introducción, 1ª, Lom, 2002, Buenos aires

Velasco, H., Lecturas de antropología para educadores. El ámbito de la antropología de la educación y de la etnografía escolar, 1ª, Trotta, 1993, Madrid

Recomendacións

Other comments

A presente guía é orientativa podendo adaptarse nos seus apartados á marcha das aulas durante o trancurso do curso.

Advírtese ao alumnado que non se gardará ningunha nota para o curso seguinte.

-SEGUNDA CONVOCATORIA

Na convocatoria de xullo serán avaliadas só aquelas probas e competencias que non se superaran na convocatoria anterior.

IDENTIFYING DATA**Educación: Didáctica: Deseño e programación no ámbito socioeducativo**

Subject	Educación: Didáctica: Deseño e programación no ámbito socioeducativo			
Code	O05G130V01202			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Fernández Rodicio, Clara Isabel			
Lecturers	Fernández Rodicio, Clara Isabel			
E-mail	cirodicio@uvigo.es			
Web				

General description De modo *orientativo, os campos de traballo do Educador/a Social se *focalízan nas áreas *socioeducativa, sociocultural, orientación social, orientación sociolaboral, discapacidades, *persoas adultas, *maiores, *interculturalidade, protección e promoción da muller, familia, menores, etc. Á educación social ten por *objecto o desenvolvemento *psicosocioeducativo dos cidadáns con fin de lograr, completar e ampliar a súa educación formal, necesidades e expectativas que presentan potenciando o desenvolvemento *holístico ao longo da vida.

A práctica educativa do educador/a social correspóndelle organizar, analizar, diagnosticar, deseñar, elaborar, planificar, desenvolver, asesorar e avaliar proxectos educativos. *Ademas, debe colaborar con outros axentes *socioeducativos, culturais e laborais, cos responsables de institucións e políticos na orientación de dinámicas que proporcionen oportunidades de desenvolvemento á cidadanía, así como embarcarse en accións de mediación e resolución de conflitos.

A materia de «Didáctica: *Deseño e programas no ámbito *Socioeducativo» do Grao en E. Social insérese na área de coñecemento de Didáctica e Organización Escolar e abarca contidos de carácter teórico e práctico. Á contribución teórico-práctica desta materia posibilita a adquisición de competencias transversais ou xenéricas e específicas de formación disciplinaria e profesional.

Esta materia adecúase ao perfil disciplinario e profesional da titulación de Educación Social porque posibilita o desenvolvemento de competencias de deseño e *implementación de proxectos *socioeducativos, á integración de estratexias e recursos innovadores.

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber facer
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber • Saber estar / ser
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5 Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer • Saber estar / ser

CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer
CE2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber facer
CE4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber • saber facer
CE6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber
CE7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber
CE14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber • saber facer
CE17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural	• saber • saber facer
CE18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	• saber facer • Saber estar / ser
CT5	Xestión da información	• saber facer
CT12	Compromiso ético	• saber • saber facer
CT13	Autonomía na aprendizaxe	• saber • saber facer
CT17	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT20	Orientación á calidade	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1. Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socio-educativa e incorporalos nos diferentes ámbitos da acción *socioeducativa.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CG5 CG6 CE1 CE4 CE6 CE7 CE14 CE17 CT5 CT13 CT20

2. Levar a cabo programas e proxectos no contexto de intervención con menores

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CE2
CE4
CE7
CE14
CE17
CE18
CT5
CT12
CT17
CT20

3. Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención *socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CE1
CE2
CE4
CE6
CE7
CE14
CE17
CE18
CT5
CT12
CT13
CT17
CT20

4. Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CE1
CE2
CE4
CE6
CE7
CE14
CE17
CE18
CT5
CT12
CT13
CT17
CT20

5. Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CG4
CG5
CG6
CE1
CE2
CE4
CE7
CE14
CE17
CT5
CT12
CT13
CT20

6. Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socio-educativas.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CE1
CE2
CE4
CE6
CE7
CE14
CE17
CE18
CT5
CT12
CT13
CT17
CT20

Contidos

Topic

1. Didáctica e educación social	1.1. Unha didáctica específica para a educación social. 1.2. Características da intervención en educación social. 1.3. Os procesos de ensino aprendizaxe. 1.4. O currículo. 1.5. Investigación, innovación e cambio en educación social.
2. Intervención didáctica en Educación social.	2.1. O proxecto da institución, instrumento básico para a xestión *socioeducativa. 2.2. Proceso para elaborar ou revisar un proxecto institucional. 2.3. Os proxectos *socioeducativos: planificar a intervención a curto prazo.
3. Tarefas de intervención e organización de procesos de actuación en Educación social.	3.1. A análise de necesidades, punto de partida. 3.2. Instrumentos para a análise de necesidades. 3.3. Das conclusións da análise de necesidades ao deseño dun modelo de formación. 3.4. As intencións educativas. Metodoloxía e organización didáctica. 3.5. Os recursos. 3.6. Estratexias *metodolóxicas. 3.7. A avaliación. 3.8. Do deseño á intervención activa.

4. Análise dos medios didácticos propios da educación social.	4.1. Metodoloxía específica da educación social. 4.2. As novas estratexias didácticas na educación non formal: cine-*forum, libro-*forum, disco-*forum, talleres, etc. 4.3. Outros recursos didácticos da educación non formal. 4.4. Os medios de comunicación na educación social: cine, teatro, monicreques, libro, internet, prensa, radio, etc. 4.5. Os xogos populares e tradicionais. 4.6. As ludotecas.
5. Avaliación dos procesos de intervención na educación social.	5.1. Procedementos, técnicas e instrumentos. 5.2. Algunhas técnicas e instrumentos de avaliación. 5.3. Algúns criterios de selección de técnicas e instrumentos para a avaliación da intervención *socioeducativa.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	1	3
Presentación	4	0	4
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	27	27
Resolución de problemas	15	15	30
Lección maxistral	16	0	16
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	40	42

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Recensións de artigos: os alumnos debatiran sobre o tema en formato mesa redonda
Presentación	Exposición dos alumnos das unidades didácticas
Aprendizaxe baseado en proxectos	Elaboración dunha unidade didáctica e outras actividades relacionadas co estilo de aprendizaxe.
Resolución de problemas	Elaboración de actividades que se propoñen na aula
Lección maxistral	Información previa dada polo profesor cos esquemas correspondentes dos diferentes contidos básicos que debe contemplar o deseño, proxecto ou plan de intervención social.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	A docente proporcionará a información precisa para que os alumnos leven a cabo a exposición dos seus traballos e a mesa redonda

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Actividades introductorias	Recensións artigos	10	
Aprendizaxe baseado en proxectos	Valoración das propostas de traballo expostas. Traballo realízase en grupo e a súa puntuación é de 3 puntos. Deberá ter 1.5 puntos para considerarse apto.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CG5 CG6 CE1 CE2 CE4 CE7 CE14 CT5 CT13

Resolución de problemas	Valoración das actividades realizadas en clase, *asi como o nivel de participación nos debates.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CG5 CG6 CE2 CE4 CE7 CE14 CE17 CT5
Resolución de problemas e/ou exercicios	As preguntas serán referentes ao programa da materia que a docente explicará nas sesións maxistras. A nota mínima para considerar superada a parte teórica será de 2,5 puntos.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CG5 CG6 CE1 CE6 CE7 CE14 CE17 CT5 CT13

Other comments on the Evaluation

ALUMNADO *ASITENTE (con, polo menos, unha asistencia do 80% equilibrada nos diferentes tipos de sesións):

- Dátaa tope para a entrega das diferentes actividades, proxecto, exposición, etc. será comunicada oportunamente polo profesor. Tamén se entregará unha copia en soporte dixital dos traballos que se presentaron o longo do curso (como copia de seguridade). Para o alumnado de avaliación continúa o desenvolvemento do traballo con todas as metodoloxías sinaladas é obrigatorio, así como acudir a clase regularmente (polo menos ao 80% das sesións). O non cumprimento destes extremos leva non ser cualificado a través da avaliación continua.

- Aqueles estudantes que non acudan a clase con regularidade, considéranse alumnos non presenciais e deberán realizar os traballos e proxecto de forma individual, ademais da lectura dun libro (presentación de resumo e exposición) e non se considerará avaliación continua.

- O alumnado asistente deberá cubrir unha ficha cos datos persoais e académicos. ALUMNADO NON *ASITENTE.

- O alumnado non asistente deberá concretar coa profesora os traballos/materiais/etc. a realizar, como máis tarde, no mes de abril e facer a súa entrega o mesmo día en que realice o exame oficial da 1ª ou 2ª convocatoria.

- As datas de realización do exame oficial serán as que figuran no calendario de exames da Facultade.

- O lugar de publicación das cualificacións e da revisión será na plataforma. A data de revisión sinalarase na listaxe de cualificacións exposto.

- Os alumnos que non superen a *materia en xuño, manténselles a nota das competencias superadas para a convocatoria de xullo.

OBSERVACIÓN: Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que levarán a cabo co alumnado na materia, concibíndose con certa flexibilidade; en consecuencia, pode requirir algunha rectificación promovida polo grupo de destinatarios real ou pola relevancia de situacións sobrevividas. Así mesmo, achegarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

As datas de exames e de revisión de exames son as que se detallan: Consultar a web da Facultade de Ciencias da Educación: http://educacion-ou.webs.uvigo.es/*educacion-*ou/web/*index.*php

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bañeres, D. (et al.) (2008), El juego como estrategia didáctica., Editorial Garó, Barcelona

Castillo, S. y Cabrerizo, J. (2011), La práctica de la evaluación en la intervención socioeducativa. Materiales e instrumentos. Vademécum del educador social., Uned. Pearson., Madrid

Castillo, S. y Cabrerizo, J. (2011), Evaluación de la intervención socioeducativa. Agentes, ámbitos y proyectos., Uned. Pearson., Madrid

Lirio Castro, J. (2005), La metodología en educación social. Recorrido por diferentes ámbitos profesionales., Editorial Dykinson, Madrid

Moral Santaell, C. y Pérez García, M.P. (Coords.), Didáctica. Teoría y práctica de la enseñanza., Editorial Pirámide, Madrid

Parcerisa, A. (1999), Didáctica en la educación social. Enseñar y aprender fuera de la escuela., Editorial Garó, Barcelona

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación de persoas adultas/O05G130V01401

Educación para o lecer e o tempo libre/O05G130V01402

Estratexías de aprendizaxe en contextos socioeducativos/O05G130V01403

Intervención socioeducativa para a inclusión social/O05G130V01405

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Educación permanente/O05G130V01203

Educación: Historia da educación social/O05G130V01204

Educación: Pedagogía social/O05G130V01205

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Teorías e institucións educativas/O05G130V01103

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento/O05G130V01102

Recursos tecnolóxicos en educación social/O05G130V01105

IDENTIFYING DATA				
Educación: Educación permanente				
Subject	Educación: Educación permanente			
Code	O05G130V01203			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Pérez Enríquez, María Esther			
Lecturers	Pérez Enríquez, María Esther			
E-mail	me_perez@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/grao-educacion-social/titorias?ficha_profesor=216			
General description	O enfoque conceptual da materia Educación Permanente presenta os diversos factores que condicionan os procesos de ensinanza-aprendizaxe no mundo, concretamente en Galicia e en España, no marco da Unión Europea.			
	A nova concepción de cidadanía precisa da Educación Permanente para o desenvolvemento da formación personal e profesional dos/as cidadadáns/as que responda as novas perspectivas sociais que demanda tanto a sociedade do coñecemento como a democracia participativa e as particulares características do mercado laboral. Así, a Educación Permanente potencia as capacidades da cidadanía para acceder á formación e á autoformación necesarias para a consecución do desenvolvemento dos saberes potenciais e as habilidades necesarias para participar, vivir e convivir en liberdade, xustiza, paz e democracia. Con esta materia se pretende que o alumnado alcance unha aproximación científica e interdisciplinar á Educación Permanente, ademáis de fomentar a súa capacidade crítica, reflexiva e participativa. Polo tanto, a materia ofrece unha experiencias formativa que favorece a integración deste ámbito educativo no desempeño da práctica profesional dos futuros/as educadores/as sociais.			

Competencias	
Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5 Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer
CE4 Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber • saber facer

CE9 Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE10 Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber • saber facer
CE14 Diseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber • saber facer
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber facer
CT5 Xestión da información	• saber facer
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• Saber estar / ser
CT11 Habilidades interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1-Comprender a orixe dos procesos históricos de consolidación da Educación Permanente.	CB1 CB3 CG1 CG4 CE4 CT1 CT8
2-Coñecer os conceptos teóricos da intervención socioeducativa e dos seus ámbitos de actuación na Educación Permanente.	CB1 CB3 CG1 CG3 CG4 CG5 CG6 CE4 CE9 CE10 CE14 CT1 CT5 CT11
3-Coñecer as características fundamentais dos ámbitos sociais, laborais e de ocio da Educación Permanente.	CB1 CB2 CB4 CB5 CG3 CG4 CE4 CT1 CT8
4-Coñecer e ser capaz de poñer en práctica programas de acción comunitaria no marco da Educación Permanente.	CB1 CB2 CB3 CG3 CG4 CG5 CE4 CE9 CE10 CE14 CT1 CT11

5-Deseñar e implementar proxectos de Educación Permanente nos diferentes contextos: persoal, social e profesional.	CB2 CG3 CG4 CG5 CE4 CE9 CE10 CE14 CT1 CT11
6-Comprender, respetar e valorar a diversidade en todas as súas manifestacións.	CG2 CG5 CG6 CT1 CT8 CT11
8- Empregar as novas tecnoloxías e entender a súa finalidade formativa.	CB5 CG1 CG2 CT4 CT5 CT8
9-Desenvolver o dominio lingüístico que posibilite e favoreza o traballo en ambientes multiculturais e plurilingüísticos.	CB1 CB2 CB4 CG1 CG3 CG4 CG5 CE9 CE10 CE14 CT8 CT11

Contidos

Topic	
1. A educación na sociedade actual. Análisis do proceso educativo nunha sociedade en cambio.	Educación permanente e procesos educativos: a educación formal, non formal e informal. Formación permanente a través da lectura. Educación Permanente: a súa dimensión social e humanística. Educación Permanente e Educación Social.
2. Educación Permanente e a sociedade de coñecemento e globalización.	A información como poder nos procesos de participación. A educación permanente en Europa e no mundo: novos escenarios,necesidades e respostas. A Educación Permanente dende un contexto globalizado.
3. Educación Permanente e educación de persoas adultas.	Educación Permanente e educación de persoas adultas: un proxecto de intervención socioeducativa. Desenvolvemento comunitario e educación permanente. A necesidade de formar para a cidadanía. Educación Permanente e democracia participativa.
4. Estratexias de intervención socioeducativa en educación permanente.	Proxectos de intervención pedagóxica e desenvolvemento comunitario en Educación Permanente o longo de toda a vida.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	4	0	4
Seminario	14	3	17
Traballo tutelado	5	45	50

Seminario	4	17	21
Presentación	5	10	15
Lección maxistral	11	0	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	30	32

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Organización de traballos en pequenos grupos co fin de profundizar en aspectos particulares das áreas temáticas expositivas.
	Aplicación práctica e funcional dos contidos.
Seminario	Formación complementaria aos traballos específicos de aula e os traballos tutelados.
Traballo tutelado	Traballos organizados en grupo medio, co fin de elaborar prácticas de aproximación á realidade de diferentes áreas da educación permanente: innovación e investigación.
Seminario	Supervisión en grupo, mediante fichas estruturadas de seguimento.
Presentación	Exposición- presentación dos traballos de aula e dos traballos tutelados en gran grupo, mediante o uso de recursos actuais tecnolóxicos.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Supervisión continuado dos traballos en grupo medio, mediante ficha estruturada de seguimento.
Traballo tutelado	Supervisión dos traballos aplicados de grupo, relacionados coa temática xeral, mediante ficha estruturada de seguimento.
Presentación	Axuda no proceso de elaboración das presentacións- exposicións, mediante criterios de expresión gráfica, claridade, coherencia e síntese.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Traballos de investigación de grupos medios supervisados	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE4 CE9 CE10 CE14 CT1
Traballo tutelado	Traballos de aula relacionados coa temática xeral.	15	CG4 CG5 CE4 CE14 CT1 CT4 CT8 CT11

Presentación	Cualidade e nivel das exposicións dos traballos.	10	CG1 CG4 CT4 CT5 CT8 CT11
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba de preguntas curtas sobre os contidos da materia	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE4 CE9 CE10 CE14 CT1 CT8

Other comments on the Evaluation

A avaliación será continua.

Para superar a materia será preciso acadar, cando menos, o 50% en todos os apartados indicados na avaliación. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo.

Avaliación dos estudantes non asistentes. Para os estudantes non asistentes, terán que substituír os traballos de aula e grupo medio por un traballo teórico- práctico (50%), ao que se sumará a proba- exame (50%), non obstante, para superar a materia, é preciso, así mesmo, obter, cando menos, o 40% en ambos apartados (traballo e exame).

As datas dos exames serán as indicadas e aprobadas oficialmente:

<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-o/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ECCA, Radio ECCA, <http://online.radioecca.org/banco/buscar.php?clav>, 2016, Santiago de Compostela

MEC, Recursos de Educación Permanente, <http://www.mecd.gob.es/dms-static/9b18b5d4-671b-46>, 2016, Madrid

Ojea, M., De la integración educativa a la inclusión. Teoría y práctica., Andavira, 2003, Santiago de Compostela

Requejo, A., Educación permanente y educación social, Ariel, 2003, Barcelona

Sáez, J., y Molina, J. G., Pedagogía Social. Pensar la Educación Social como profesión, Aguilar, 2006, Madrid

Complementary Bibliography

Asociación Estatal de Educación Social, Documentos profesionalizadores., ASEDES, 2007, Toledo

INTEFF, Formación en red, <http://educalab.es/intef/formacion/formacion-en-re>, 2016, On line

MEC, Aulas Mentor, <http://www.mentor.educacion.es/>, 2016, On line

Sáez, J., La profesionalización de los educadores sociales: en busca de la competencia educativa cualificada., Dykinson, 2003, Madrid

Xunta de Galicia, Educación de adultos/as e emprego, <http://emplego.ceei.xunta.gal/rede-de-centros>, 2016, Santiago de Compostela

Xunta de Galicia, Programa de educación permanente, <http://www.edu.xunta.gal/portal/planproxecta/progr>, 2016, Santiago de Compostela

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Educación: Historia da educación social				
Subject	Educación: Historia da educación social			
Code	O05G130V01204			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Seoane Pérez, Emilia			
Lecturers	Fernández Fernández, José Seoane Pérez, Emilia			
E-mail	emiliasp@uvigo.es			
Web	http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/			
General description	A Historia da Educación Social ten por obxecto a análise histórico dos diversos ámbitos da intervención socioeducativa. Isto permite coñecer e comprender a orixe e a evolución das realidades sociais e dos fenómenos socioeducativos na súa relación co contexto no que se producen, o que lle proporcionará ao alumnado desta titulación unha conciencia crítica que os capacitará para intervir na súa estruturación. A mirada histórica proporciona a comprensión xenealóxica da realidade educativa como construción social e histórica e, polo tanto, do pasado, do presente e do futuro como construcións sociais.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer
CE8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CE9 Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE11 Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE12 Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE13 Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural	• saber • saber facer
CE14 Diseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber • saber facer
CE15 Diseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber • saber facer
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT7 Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
O estudantado será capaz de integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	CB1 CB2 CG4 CE1 CT1 CT4
O estudantado será capaz de utilizar a capacidade de análise e síntese	CB3 CB4 CG4 CE1 CE5 CE8 CT1
O estudantado será capaz de coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos.	CB5 CG3 CG4 CE1 CT4
O estudantado será capaz de transmitir, promover e desenvolver a cultura	CB3 CB4 CG1 CG2 CE8 CE11 CT4
O estudantado será capaz de xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	CB3 CB4 CG2 CE1 CE8 CT4 CT7

O estudiantado será capaz de intervir como mediador social, cultural e educativo	CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CE8 CE11 CT1 CT4 CT7
O estudiantado será capaz de deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	CB3 CB4 CG3 CG4 CG5 CE5 CE8 CE11 CE13 CT7
O estudiantado será capaz de xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	CB2 CB3 CG3 CG4 CG6 CE5 CE8 CE13 CT4 CT7
O estudiantado será capaz de realizar unha axeitada utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG6 CE1 CE5 CT1 CT4 CT7
O estudiantado será capaz de acadar o dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	CB2 CB3 CB4 CG1 CG3 CG4 CE1 CE5 CE11 CT4 CT7
O estudiantado será capaz de coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	CB2 CB3 CB4 CG4 CG5 CE5 CE8 CE12 CT4 CT7

O estudiantado será capaz de potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	CB2 CB3 CB4 CG2 CG4 CG5 CE8 CE11 CE12 CT1 CT4 CT7
O estudiantado será capaz de desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG5 CG6 CE5 CE9 CT4
O estudiantado será capaz de organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE11 CE13 CE14 CT1 CT4 CT7
O estudiantado será capaz de deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CE1 CE5 CE8 CE12 CT1 CT4 CT7
O estudiantado será capaz de deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural	CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG4 CE1 CE5 CE8 CE13 CT4 CT7

O estudiantado será capaz de deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG5 CE1 CE5 CE14 CT4 CT7
O estudiantado será capaz de deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	CB5 CG2 CG3 CG5 CE1 CE5 CE15 CT4
O estudiantado saberá aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	CB2 CG4 CE1 CE5 CT1 CT4
O estudiantado demostrará posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	CB1 CB2 CG4 CE1 CT1 CT4
O estudiantado terá a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	CB3 CG4 CE5 CT1 CT4 CT7
O estudiantado será capaz de poder transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	CB4 CG3 CG6 CE8 CE11 CT4
O estudiantado será capaz de desenvolver aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	CB5 CG4 CG5 CE5 CT4

Contidos

Topic	
1. Introducción á historia da educación social.	1. Precisións conceptuais e metodolóxicas. Presentación de contidos, metodoloxía, modelo avaliativo e actividades da materia.
2. O proceso de construción do concepto actual de infancia, adolescencia e xuventude.	2. A conquista do estatuto actual de infancia. A moderna percepción social do neno. A educación nas políticas sociais da modernidade.
3. As políticas sociais da modernidade.	3. O novo concepto de pobreza. Programas e institucións para a educación e integración social da infancia marxinada. Da política social de Luis Vives á política social ilustrada.
4. As políticas sociais contemporáneas: do estado liberal aos novos estados do benestar.	4. A acción socioeducativa do estado liberal. Problemática e intervención socioeducativa no campo da delincuencia, o abandono e o traballo infantil e xuvenil. Da beneficencia aos mecanismos modernos de previsión e asistencia social. O movemento de protección á infancia e a creación dos tribunais específicos para menores
5. Precedentes da animación socio-cultural e do desenvolvemento comunitario.	5. Colonias escolares de vacacións, campamentos xuvenís, escolas de verán, asociacionismo xuvenil.

6. Achegamento histórico á educación permanente e de persoas adultas.

6. Inicios e desenvolvemento da educación de persoas adultas. A educación de adultos nos séculos XIX e XX. Iniciativas e institucións de educación de adultos: Escolas de adultos, Bibliotecas Populares, Extensión Universitaria, Universidades Populares, Misións Pedagóxicas, Campañas de Alfabetización e Capacitación Profesional

7. Proceso de profesionalización do/a educador/a social.

7. Iniciativas, prácticas e institucións no ámbito da educación social. Sectores emerxentes para a educación social.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	10	40	50
Presentación	20	40	60
Cartafol/dossier	4	12	16
Lección maxistral	8	0	8
Exame de preguntas obxectivas	3	13	16

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual e en pequenos grupos, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Presentación e exposición por parte do alumnado de traballos individuais e grupais tutelados pola profesora. O alumnado manterá entrevistas coa profesora da materia para asesoramento/ desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Cartafol/dossier	O/ A estudante, de maneira individual, elabora un documento que recompila información sobre as experiencias, o temario da materia así como traballos e tarefas elaborados individual ou en grupo durante o proceso de formación.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	Atención grupal e individual en aula e no despacho do profesorado.
Lección maxistral	Atención grupal e individual en aula.
Traballo tutelado	Atención grupal e individual en aula e no despacho do profesorado.
Cartafol/dossier	Atención grupal e individual en aula e no despacho do profesorado.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Presentación	Cada grupo pequeno de alumnado (3 a 5 persoas), realizará unha presentación á clase a partires da realización dun traballo grupal de curso, en base aos contidos da materia obxecto de estudo, tutelado pola profesora.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CG4 CE1 CE5 CE8 CE13 CT1 CT4

Traballo tutelado	Cada alumna/o realizará un traballo individual de curso, en base aos contidos da materia obxecto de estudo, tutelado pola profesora e coa posterior defensa e explicación ante a profesora nas sesións tutoriais.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG4 CG5 CE1 CE5 CE8 CT1 CT4 CT7
Cartafol/dossier	Cada alumna/o elaborará un documento que recompila información sobre as experiencias, o temario da materia, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	10	CB1 CB3 CB5 CG3 CG4 CE1 CT1 CT4
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). O alumnado selecciona unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	CB1 CB2 CB5 CG3 CG4 CG6 CE5 CE8 CE14 CT1 CT7

Other comments on the Evaluation

1. As cualificacións indicadas en termos porcentuais no cadro *supra* son as máximas que se poden alcanzar en cada un dos apartados.
2. O sistema de avaliación referenciado *supra*, está dirixido ao **alumnado de carácter asistente**. É requisito imprescindible para ser considerado "alumno asistente", a asistencia e participación mínima nun 80% das clases do grupo-clase e a asistencia nun 80% ás clases de grupo mediano (GM).
3. Para superar a materia, o alumnado asistencial deberá superar todas as probas referidas, obtendo unha cualificación mínima do 50% en cada un dos catro aspectos avaliados.
4. Considerarase **alumnado "non asistente"** aquel que non cumpra o 80% da asistencia especificada no punto nº 2 ou aquel que opte por esta modalidade, a condición de que llo comunique á profesora na primeira quincena de impartición da materia.
5. O sistema de avaliación para o alumnado non asistente consistirá nun exame de preguntas obxectivas (cunha valoración máxima do 80%) e nun traballo individual tutelado (cunha valoración máxima do 20%) pola profesora e definido en base aos contidos e obxectivos da materia.
6. Para superar a materia, o alumnado non asistente deberá superar as dúas probas referidas, obtendo unha cualificación mínima do 50% en cada unha delas.
7. EXAMES: As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade no espazo " datas exames 2018-2019"

- Segunda convocatoria (xullo): Mantéñense as competencias/probas superadas e só examínanse as non

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography**

FLECHA, R.; LÓPEZ, F. e SACO, R., Dos siglos de educación de adultos, 1ª, Roure, 1988, Barcelona

ORTEGA ESTEBAN, J. (coord.), Educación Social Especializada, 1ª, Ariel, 1999, Barcelona

PETRUS, A; ROMÁNS, M.; TRILLA, J., De profesión educador (a) social., Paidós Ibérica, 2004, Barcelona

TIANA, A. y otros, Historia de la Educación Social, 1ª, UNED, 2014, Madrid

TIANA, A. y SANZ, F., Génesis y situación de la educación social en Europa., 6ª, UNED, 2010, Madrid

TRILLA, J. (coord.), Animación sociocultural. Teorías, programas y ámbitos, 1ª, Ariel, 1997, Barcelona

Complementary Bibliography

GARCÍA MOLINA, J. y MARÍ Y TARTE, R., Pedagogía Social y mediación educativa, 1ª, APESCAM, 2002, Toledo

GONZÁLEZ PÉREZ, T. (ed.), Entre el olvido y la memoria. Educación, mitos y realidades, 1ª, tirant humanidades, 2018, Valencia

Recomendacións**Subjects that continue the syllabus**

Educación de persoas adultas/O05G130V01401

Educación social no sistema educativo/O05G130V01304

Xénero e educación social/O05G130V01305

Intervención socioeducativa para a inclusión social/O05G130V01405

Iniciación na práctica profesional/O05G130V01601

Intervención socioeducativa na infancia e adolescencia en situación de risco social/O05G130V01501

Programas de animación sociocultural/O05G130V01503

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Educación permanente/O05G130V01203

Educación: Pedagogía social/O05G130V01205

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Teorías e institucións educativas/O05G130V01103

Other comments

Esta guía docente recolle as liñas de actuación a desenvolver co alumnado da materia, entendida con certa flexibilidade, podendo estar suxeita a algunha modificación e reaxuste puntual.

IDENTIFYING DATA				
Educación: Pedagogía social				
Subject	Educación: Pedagogía social			
Code	O05G130V01205			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Brea Castro, Millán			
Lecturers	Brea Castro, Millán			
E-mail	millan@uvigo.es			
Web				
General description	Consideramos esta materia como imprescindible no plan de estudos do Grao de Educación Social. A Pedagogía Social no marco do plan de estudos desta titulación achega aos/ás estudantes ao coñecemento da realidade educativa e dos procesos de intervención socioeducativa. Neste sentido, proporciona elementos para comprender a interrelación entre os diferentes campos de intervención na realidade social e as implicacións educativas da problemática social. A materia "Educación. Pedagogía Social" figura como materia troncal no novo Plan de estudos da titulación de Grao en Educación Social da Universidade de Vigo. A incorporación da perspectiva pedagóxica á acción social e a acción-intervención socioeducativa dos/as educadores/as sociais comeza a xeneralizarse xa a partires da última década do século pasado como consecuencia da extensión cualitativa dos fenómenos educativos. Neste sentido, a educación deixa de ser competencia exclusiva do sistema escolar formal para situarse na perspectiva da sociedade educadora (Husèn,1982), donde acadan gran relevancia e notoriedade outros sistemas educativos (non formal e informal) que irrumpen con gran forza no sistema educativo formal, o reforzan e complementan (Coombs e Ahmed, 1974). O seu obxectivo é a promoción do desenvolvemento humano e da calidade de vida dos nenos e nenas, xoves e doutros colectivos en situación de risco ou problemática social; posibilitando a súa integración (ou reinserción) plena na sociedade. Así pois, a materia "Educación. Pedagogía Social" adecúase por completo ao perfil profesional e académico da titulación; pretendendo non só introducir os conceptos básicos da asignatura senón achegar ao alumnado aos principais ámbitos de intervención socioeducativa.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer
CE2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	• Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber • saber facer

CT6 Resolución de problemas e toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT10 Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT11 Habilidades interpersoais	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT18 Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT20 Orientación á calidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Relacionar os coñecementos pedagóxico-sociais procedentes de diversas fontes, entre si, e coa práctica socioeducativa.	CB2 CB3 CB4 CG1 CG4 CE2 CT1 CT4 CT6 CT8 CT18
Coñecer, a nivel básico, os distintos ámbitos de intervención pedagóxico-social, así como as distintas institucións implicadas en cada ámbito.	CB1 CB2 CG1 CG4 CE1 CT1 CT4 CT8 CT10
Potenciar procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...).	CB4 CG1 CE2 CE3 CT6 CT8 CT10 CT11 CT18
Desenvolver novas actitudes e valores (solidariedade, empatía, respecto...), encamiñados a unha intervención pedagóxico-social comprometida cos grupos sociais en situación de marxinación e coa realidade sociocultural galega.	CB2 CG1 CE3 CT6 CT8 CT11 CT18 CT20
Desenvolver habilidades de comunicación interpersoal e potenciar o traballo en equipo.	CB3 CG1 CE2 CE3 CT6 CT8 CT11 CT18 CT20

Interrelacionar a formación coa profesionalización, tendo en conta os principios éticos que caracterizan o código deontolóxico do educador social	CB1 CB2 CB3 CG1 CE1 CE2 CT6 CT8 CT10 CT11
---	--

Contidos

Topic	
Tema 1. Educación Social e Pedagogía Social. Conceptos básicos.	1.1. Educación: concepto e tipos. 1.2. Socialización. 1.3. Pedagogía social. 1.4. Educación social.
Tema 2. A Pedagogía Social como referente científico da Educación Social.	2.1. Construcción histórica 2.2. Construcción científica
Tema 3. A contribución de autores e correntes contemporáneas á configuración da realidade educativo-social.	3.1. Paradigma tecnolóxico. 3.2. Paradigma hermenéutico. 3.3. Paradigma crítico.
Tema 4. Funcións do/a educadora social e Ámbitos de actuación en Pedagogía Social	4.1. Ámbitos específicos. 4.2. Ámbitos non específicos.
Tema 5. Experiencias socioeducativas nos diferentes ámbitos de actuación da Pedagogía Social.	Cidade Educadora. Educación especializada: centros de menores, cárceres, centros de desintoxicación,... Educación de adultos: concellos, asociacións, escolas... Animación sociocultural: concellos, asociacións, escolas de tempo libre,... Educación e animación sociolaboral
Tema 6. Políticas culturais e sociais das administracións públicas.	Administración estatal. Administración Autonómica Administración provincial. Administración local.
Tema 7. Formación e profesionalización do educador/a social.	Características da formación do/a educador/a social. Funcións e capacidades do/a educador/a social. Problemas da profesión de educador/a social.
Tema 8. Realidade e perspectivas da investigación en Pedagogía Social.	8.1. A Sociedade Iberoamericana de Pedagogía Social (SIPS): congresos, seminarios, publicacións.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Resolución de problemas	6	6	12
Traballo tutelado	0	25	25
Saídas de estudo	6	8	14
Presentación	3	6	9
Obradoiro	9	14	23
Seminario	8	12	20
Lección maxistral	9	19	28
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado (detección de coñecementos previos, motivacións...), así como a presentar a materia.
Resolución de problemas	Exercicios ou proxectos que os/as estudantes desenvolven en entornos virtuais baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	Os/as estudantes, en grupo, elaboran un documento e/ou investigación sobre a temática da materia. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.

Saídas de estudo	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Entre elas pódense citar prácticas de campo, visitas a eventos, á cidade educadora, a centros de investigación, empresas, institucións, etc., de interese académico-profesional para o/a alumno/a.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dos resultados do traballo tutelado. Levarase a cabo en grupo.
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte da profesora ás actividades individuais e/ou de grupo que desenvolven os estudantes.
Seminario	Entrevistas que o/a alumno/a mantén co profesor da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e a realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, traballo a desenvolver, ou a realización dos obradoiros, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías.
Traballo tutelado	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e a realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, traballo a desenvolver, ou a realización dos obradoiros, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías.
Resolución de problemas	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e a realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, traballo a desenvolver, ou a realización dos obradoiros, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías.
Presentación	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e a realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, traballo a desenvolver, ou a realización dos obradoiros, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías.
Obradoiro	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e a realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, traballo a desenvolver, ou a realización dos obradoiros, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e a realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, traballo a desenvolver, ou a realización dos obradoiros, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías.

Avaliación

Description	QualificationEvaluated Competences
-------------	------------------------------------

Traballo tutelado	Os/as estudantes presentan o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia e/ou investigación. Levarase a cabo en grupo, de forma escrita. Tamén se valorará a exposición que se faga do traballo na aula.	20	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CG1
			CG4
			CE1
			CE2
			CT1
			CT4
			CT6
			CT8
			CT11
Resolución de problemas	As experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación na aula.	20	CB1
			CB2
			CB4
			CG1
			CG4
			CE1
			CE3
			CT1
			CT4
			CT6
			CT8
			CT10
Obradoiro	Traballo en Aula por parte do/a alumno/a no que se reflicten as características dos exercicios levados a cabo. Os/as alumnos/as deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a súa valoración persoal. Valorarase conxuntamente coa súa participación nos mesmos e nas saídas de campo.	20	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CG1
			CE1
			CE2
			CE3
			CT1
			CT4
			CT6
			CT8
			CT10
			CT11
			CT18
			CT20

Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba para a avaliación das competencias adquiridas que inclúe preguntas pechadas con catro alternativas de resposta. Os/as alumnos/as seleccionarán unha resposta entre as posibilidades. As respostas erradas puntuarán negativamente (2 mal restarán 1 ben).	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG4 CE1 CE2 CE3 CT1 CT4 CT6 CT8 CT10 CT11 CT18 CT20
-------------------------------	--	----	---

Other comments on the Evaluation

Horario de titorías do profesor da materia:

Primeiro cuadrimestre: Luns, de 15:30 a 18:30 horas

Segundo cuadrimestre: Luns de 15:30 a 17:30 e martes de 17 a 18 horas

Descripción:

Para aprobar a materia é necesario superar todas as avaliacións.

Alumnado asistente: para aprobar a materia é preciso superar o exame final da mesma.

Alumnado no asistente:

Segundo a normativa vixente, con independencia da asistencia ou non ás clases, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación.

Segunda convocatoria

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. No caso de superar unha de las partes da materia conservase a cualificación no mesmo curso académico. Deberán superarse as probas nas que non se houbera acadado unha cualificación mínima.

Calendario de exames: as datas oficiais dos exames poden consultarse na web oficial da Facultade: (<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>) no espazo 'Datos exames 2018-19'.

Esta guía docente explicita as liñas de actuación a desenvolver co alumnado da materia, entendida con certa flexibilidade; polo tanto, pode estar suxeita a algúns reaxustes puntuais.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

PETRUS, A., Pedagogía Social, 1997, Ariel, Barcelona

RIERA, J., Concepto, formación y profesionalización de: el educador social, el trabajador social y el pedagogo social., 1998, Nau Llibres., Valencia

ROMANS, M; PETRUS, A. e TRILLA, J., De profesión: educador/a social., 2000, Paidós, Barcelona

SÁEZ CARRERAS, J., Pedagogía Social y Educación Social, 2007, Pearson educación, Madrid

Complementary Bibliography

Asher, J., Por trece razones, Nube de Tinta, 2017,

AJUNTAMENT DE BARCELONA, La ciudad educadora, 1990, I Congres Internacional de Ciutats educadores.

ASOCIACIÓN ESTATAL DE EDUCACIÓN SOCIAL - ASEDES, Documentos profesionalizadores da Educación Social, Colexio de Educadoras e Educadores Sociais de Gali, 2008,

Brea Castro, M., A Casa da Xuventude de Ourense como experiencia histórica de educación social, 1978-1992, 2015,
 CARIDE, J.A., Las fronteras de la pedagogía social, perspectivas científica e histórica, 2005, Gerisa, Barcelona
 COLOM, A. J. (Coord.), Modelos de intervención socioeducativa, 1987, Narcea, Madrid
 FREIRE, P., La naturaleza política de la educación, 1990, Paidós/ MEC, Madrid
 Kinney, J., El Diario de Greg, RBA, 2007,
 NOGUEIRAS, M., Teoría y práctica del desarrollo comunitario., 1996, Narcea, Madrid
 Orwen, g., 1984, DEBOLSILLO, 2013,
 PÉREZ SERRANO, G, edagogía Social □ Educación Social. Construcción científica e intervención práctica, 2003, Narcea, Madrid
 QUINTANA, J. M., Pedagogía Social, 1984, Dyckinson, Madrid
 Ryan, J., Nerve. Un juego sin reglas, ALFAGUARA, 2016,
 SÁEZ, J., La profesionalización de los educadores sociales. Construcción de un modelo teórico para su estudio, 2005, Revista de Educación,
 Spiegelman, A., MAUS, LITERATURA RANDOM HOUSE, 1986,
 TONUCCI, F., O papel da escola nun proxecto educativo integrado, Revista Galega de Educación.,
 Varios Autores, Reacciona, 4ª, Aguilar, 2011,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas/O05G130V01303
 Educación de persoas adultas/O05G130V01401
 Educación para o lecer e o tempo libre/O05G130V01402
 Educación social no sistema educativo/O05G130V01304
 Habilidades sociais en educación social/O05G130V01404
 Intervención socioeducativa para a inclusión social/O05G130V01405

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Educación permanente/O05G130V01203
 Educación: Historia da educación social/O05G130V01204

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Teorías e institucións educativas/O05G130V01103

IDENTIFYING DATA				
Psychology: Social psychology				
Subject	Psychology: Social psychology			
Code	005G130V01301			
Study programme	(*)Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	2nd	1st
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Barreiros de la Torre, Delmiro			
Lecturers	Barreiros de la Torre, Delmiro			
E-mail	dbarreiros@uvigo.es			
Web				
General description	The Social Psychology constitutes a discipline put go in the General Psychology and the Sociology that boards processes that have to see with the relations *interpersoais, with the interaction and social influence to different level (*interindividual, *grupal, *organizacional, community and social). It treats to articulate the individual and social level when studying #phenomenon that are *simultaneamente psychological and social, having how concerning mutual determination between mental processes and society: it is the characteristic of the approach *psicosocial. The subject of Social Psychology offers contributions *relevantes to theoretical level, methodological, as well as practical of to the *curriculum formative in Social Education, inasmuch as it treats are afraid have to see with the processes *psicosociais basic that underlie to the social behaviour (the bases in the that @asentar this behaviour, the perception and social cognition, social relations, communication, behaviour *prosocial and aggressive, etc.), the attitudes, the groups, and the organisations.			

Competencies		
Code		Typology
CB1	That the students have showed to possess and comprise knowledges in an area of study that splits of the base of the general secondary education, and is used to find to a level that, although it supports in books of text advanced, includes also some appearances that involve pertinent knowledges of the avant-garde of his field of study.	• know • Know How
CB2	That the students know to apply his knowledges to his work or vocation of a professional form and possess the competitions that are used to show by means of the preparation and defence of arguments and the resolution of problems inside his area of study.	• know • Know How
CB3	That the students have the capacity to gather and interpret notable data (usually inside his area of study) to issue trials that include a reflection on notable subjects of social, scientific or ethical issues.	• know • Know How • Know be
CB4	That the students can transmit information, ideas, problems and solutions to a so much specialised public as no skilled.	• know • Know How • Know be
CB5	That the students have developed those skills of learning necessary to undertake back studies with a high degree of autonomy.	• know • Know How • Know be
CG1	Transmit, promote and develop the culture	• know • Know How • Know be
CG2	Generate social networks, contexts, processes and educational and social resources	• Know How
CG3	Take part like social mediator, cultural and educational	• Know How
CG4	Know, analyse and investigate the social and educational contexts	• know • Know How • Know be
CG5	Design, implement and evaluate socioeducational programs and projects	• Know How
CG6	Manage, direct, coordinate and organise socioeducational institutions and resources	• Know How
CE1	(*)Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• know • Know How • Know be
CE5	(*)Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• know
CE8	(*)Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• know • Know How • Know be
CE9	(*)Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• know • Know How

CE11 (*)Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• know
CE12 (*)Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• know • Know How
CE13 (*)Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural	• know • Know How
CE14 (*)Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• know • Know How
CE15 (*)Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• know • Know How
CT1	• know • Know How • Know be
CT4 (*)Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• Know How
CT7 (*)Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• know • Know How

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
(*)Reflexionar e familiarizarse respecto aos conceptos, marcos teóricos e metodoloxía que son básicos na análise psicosocial da realidade social e educativa.	CB1 CB4 CB5 CG4 CE1 CT1 CT4
(*)Comprender cales son as características fundamentais dos procesos psicosociais básicos presentes nos fenómenos de interacción social e influencia social a distinto nivel que son obxecto da materia.	CB1 CB3 CB4 CB5 CG3 CG4 CE1 CE5 CT1
(*)Coñecer a importancia das actitudes, os grupos e a súa dinámica,e a conducta colectiva, para comprender o comportamento social e a intervención psicosocial no mesmo	CB1 CB2 CB4 CB5 CG4 CG5 CE5 CE9 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CT1
(*)Coñecer e comprender exemplificacións prácticas de distintos fenómenos psicosociais.	CB4 CB5 CG4 CE1 CT1 CT4
(*)Amosar a capacidade de análise e síntese de material didáctico da materia relacionado tanto co ámbito académico como profesional, e, apreciar as aportacións da disciplina dentro do currículo formativo.	CB1 CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG6 CE8 CT7

Contents

Topic

(*)Introducción	(*)Psicología Social y Educación Social. El enfoque psicosocial como puente entre el enfoque psicológico y el sociológico.
(*)Procesos psicosociales básicos	(*)La socialización. El conocimiento social de las personas: percepción social, cognición social y procesos de atribución. Relaciones interpersonales y comunicación: comunicación verbal y no verbal. Niveles de comunicación. Relaciones interpersonales y procesos de atracción: afiliación, atracción interpersonal. Comportamiento altruista. Relaciones interpersonales y procesos de rechazo: estereotipos, prejuicios y discriminación. Agresión.
(*)	(*)
(*)	(*)
(*)Relaciones interpersonales y procesos de rechazo	(*)
(*)	(*)

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	2	0	2
Lecturing	20	38	58
Seminars	14	8	22
Mentored work	0	30	30
Seminars	4	0	4
Presentation	3	9	12
Practices report	0	10	10
Problem and/or exercise solving	1	0	1
Objective questions exam	1	0	1
Portfolio / dossier	0	10	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Introductory activities	(*)Actividades encaminadas a presentar a materia e o plan de traballo individual e en grupo.
Lecturing	(*)Exposición dos contidos teóricos da materia na aula por parte do profesor
Seminars	(*)Prácticas guiadas nas que se aborda un tema monográfico, que sirve para ampliación dos contidos tratados nas sesións maxistras.
Mentored work	(*)Traballos que fai o alumnado de maneira autónoma fora da aula, tras a conseguinte planificación, supervisión e seguimento por parte do profesor
Seminars	(*)Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de traballos e do proceso de aprendizaxe.
Presentation	(*)Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Mentored work	
Seminars	

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Lecturing	(*)Avaliación da temática teórica exposta polo profesor na aula mediante probas que combinen preguntas de resposta curta con preguntas tipo test. Débese acadar un nivel medio como mínimo para poder sumar a puntuación dos outros apartados e facer a media.	40		CB1 CB4 CG1 CG4 CE1 CE5 CT1 CT4

Mentored work	(*)Avaliación do traballo monográfico relacionado coa materia que o/a estudante/a realiza de maneira autónoma en grupo, de xeito cooperativo e baixo a supervisión do profesor. Este traballo combinará unha parte individual e outra grupal. Ademais da estrutura e contido se avaliará a presentación do traballo ou proxecto. O traballo inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción e presentación, manexo das TIC e a Plataforma TEMA. A presentación final dos traballos faraa cada grupo diante de todos os demais grupos en horario reservado para as últimas sesións maxistras, cando está reunido o gran grupo, e farase avaliación e coevaluacións desas presentacións.	30	CB2 CB3 CB5 CG4 CE1 CE5 CE12 CE13 CE14 CE15 CT1 CT4
Seminars	(*)Avaliación de actividades prácticas de carácter monográfico de aula mediante informes/memorias individualizadas que impliquen a descrición da actividade realizada na aula e reflexión sobre a súa vinculación coa materia e titulación	15	CB2 CB3 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE5 CE8 CE9 CE11 CE13
Presentation	(*)A avaliación das exposicións súmase aos traballos tutelados, dos que forma parte, e terase en conta a relevancia dos contidos tratados, a coherencia, claridade e atractivo da exposición	15	CB4 CG4 CT1 CT4 CT7

Other comments on the Evaluation

Sources of information

Basic Bibliography

Baron, R.A. e Byrne, D., Psicología Social, Pearson, 2005, Madrid

Cuadrado, I., Fernández, I., Psicología Social, Sanz y Torres, 2007, Madrid

Sabucedo, J.M., Morales, J.F., Psicología Social, Panamericana, 2015, Madrid

Gómez, A., Gaviria, E., Fernández, I., Psicología Social, Sanz y Torres, 2006, Madrid

Complementary Bibliography

Worchel, S., Cooper, J., Goethals, G.R., Olson, J.M., Psicología Social, Thompson, 2003, Madrid

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Group dynamics and community psychosocial intervention/O05G130V01905

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Learning strategies in socio-educational contexts/O05G130V01403

Social Skills in social education/O05G130V01404

Evaluation of socio-educational programs/O05G130V01901

Subjects that it is recommended to have taken before

Psychology: Developmental psychology/O05G130V01102

IDENTIFYING DATA				
Socioloxía: Socioloxía da educación				
Subject	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Code	005G130V01302			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language				
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Gómez Suárez, Águeda			
Lecturers	Gómez Suárez, Águeda			
E-mail	agueda@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/etnicsexualidad			
General description	A realidade do ámbito profesional do Educador Social presenta nunha variedade de escenarios moi diversos onde desenvolve a súa labor profesional, dando resposta ás demandas de acceso á cultura, ao benestar e de participación na vida social de amplos colectivos de poboación. O seu traballo ten dúas vertentes moi marcadas: a formativa e a asistencial e de atención ás persoas. Con esta materia de "Socioloxía da Educación" trátase de elaborar un modelo que dé coherencia teórica, dende o que se poida plantexar a pluralidade de situacións dos diversos contextos nos que se desenvolve o educador social na súa práctica profesional.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • Saber estar / ser
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber
CE7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber
CE9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber facer • Saber estar / ser
CE10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber facer
CE14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber facer
CE18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	• Saber estar / ser
CE19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber facer • Saber estar / ser
CT4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• Saber estar / ser

CT7 Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• Saber estar / ser
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• Saber estar / ser
CT10 Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT11 Habilidades interpersoais	• Saber estar / ser
CT13 Autonomía na aprendizaxe	• saber
CT15 Creatividade	• saber
CT19 Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional	• Saber estar / ser
CT20 Orientación á calidade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer os supostos sociolóxicos que están na base dos procesos de intervención educativa	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CT13
Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento de procesos socioeducativos	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE7 CE9 CE10 CE14 CT1 CT7 CT8 CT10 CT15 CT20
Favorecer os valores de igualdade e cidadanía democrática	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE18 CT8 CT10 CT19

Coñecer os métodos de investigación cuantitativas e cualitativas e aplicalos á análise da realidade social	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE7 CT1 CT3 CT4 CT7
Ter capacidade para potenciar as relacións interpersonales, desenvolver habilidades e comunicación interpersonal, solidarida e empatía	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE9 CE10 CE14 CE18 CE19 CT3 CT8 CT10 CT11 CT19

Contidos

Topic	
Tema I. Introducción a Socioloxía da Educación.	Tema 1.1.As orixes da socioloxía e a revolución industrial. Tema 1.2.Ciencia e socioloxía: a cientificidad das ciencias sociais. Tema 1.3.A Socioloxía para comprender os procesos de educación social. Tema 1.4.Paradigmas sociolóxicos dominantes.
Tema II. Conceptos de Socioloxía da Educación	Tema 2.1. O proceso de socialización: axentes principais Tema 2.2.Grupos primarios e grupos secundarios (comunidade e asociación) Tema 2.3.Roles e status Tema 2.4.Teorías sociolóxicas do cambio social Tema 2.5. A cultura como sistema de normas
Tema III. Estructura social	Tema 3.1. A estratificación e o debate sobre a desigualdad e social Tema 3.2. Xénero, etnia e clase social Tema 3.3. Clase social, hábitus e infraclass Tema 3.4. Movilidade social
Tema IV. Teorías clásicas de Socioloxía da Educación	Tema 4.1. Introducción a tradición teórica do pensamento clásico Tema 4.2. Comte, Rousseau e Saint Simon Tema 4.3. Durkheim, Weber e Marx.
Tema V. Teorías contemporáneas de Socioloxía da Educación	Tema 5.1. Teorías do Capital Human Tema 5.2. Teorías dos Códigos Ligüísticos: Berstein. Tema 5.3. Teorías da Reproducción Social: Pierre Bourdieu Tema 5.4. Teorías Credencialistas Tema 5.5. Teorías do Etiquetaxe. Tema 5.6. Teorías da Correspondencia e Teorías microsociolóxicas.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	4	0	4
Traballo tutelado	14.5	58	72.5

Lección maxistral	22.5	0	22.5
Exame de preguntas obxectivas	2	34	36
Traballo	2	13	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas. Seminarios.
Traballo tutelado	Elaboración e desenvolvemento de comentarios de texto. Traballos en aula.
Lección maxistral	Explicación de contidos teóricos .

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Orientación e titorización grupal do alumnado sobre os traballos grupais desenvolvidos
Traballo tutelado	Orientación e titorización do alumnado sobre os traballos individuais e grupais desenvolvidos
Tests	Description
Traballo	Orientación e titorización dos traballos e proxectos desenvolvimos na aula e fora da aula, seguindo as pautas sinaladas pola profesora

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Seminario	Evaluación continua do proceso de elaboración e exposición dos comentarios de texto referidos aos seis textos científicos que se traballarán a lo longo do cuatrimestre	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE7 CE9 CE10 CE14 CE18 CE19 CT1 CT3 CT4 CT7 CT8 CT10 CT11 CT13 CT15 CT19 CT20

Traballo tutelado	Realización de diversas actividades na aula	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE7 CE9 CE10 CE14 CE18 CE19 CT1 CT3 CT4 CT7 CT8 CT10 CT11 CT13 CT15 CT19 CT20
-------------------	---	----	--

Exame de
preguntas
obxectivas

Proba tipo test sobre os contidos das clases maxistras

40

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CE1
CE7
CE9
CE10
CE14
CE18
CE19
CT1
CT3
CT4
CT7
CT8
CT10
CT11
CT13
CT15
CT19
CT20

Traballo	Memoria da elaboración dun traballo final en relación aos seis textos que se van a tratar durante o cuatrimestre.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE7 CE9 CE10 CE14 CE18 CE19 CT1 CT3 CT4 CT7 CT8 CT10 CT11 CT13 CT15 CT19 CT20
----------	---	----	--

Other comments on the Evaluation

-Para superar a materia como alumno presencial, deberá superarse a calificación promedio das diferentes probas de avaliación, as cales estan indicadas anteriormente neste apartado de Avaliación .

-Avaliación modalidade non presencial: AVALIACIÓN MEDIANTE UN EXAMEN DE PREGUNTAS ABERTAS A DESENVOLVER SOBRE O TEMARIO DA MATERIA. CON ELO, PÓDESE ALCANZAR A PUNTUACIÓN MÁXIMA.

-A web da materia é <https://seix.uvigo.es/docnet-nuevo/docencia/professor/>

- De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo e poderá alcanzarse a puntuación máxima. Se conservan as competencias superadas na convocatoria anterior. O examen realizarase na data oficial e a revisión tamén realizarase na data oficial publicada na web da Facultade

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Macionis, John J. & Plummer, Ken, Sociología, Prentice Hall., Madrid

Giner, Salvador; Lamo de Espinosa, Emilio; Torres, Cristóbal (eds.), Diccionario de sociología, Alianza Editorial, Madrid

Alvira, F. Et. Al., El análisis de la realidad social, Alianza, Madrid

Fernandez Enguita, M., Sociología de la Educación, Ariel Reforma, Madrid

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Xénero e educación social/O05G130V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Other comments

Recomendo cursar en Tercer curso, a materia "Sociología del Consumo e das Identidades culturais"

IDENTIFYING DATA**Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas**

Subject	Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas			
Code	O05G130V01303			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Castro Pais, María Dolores			
Lecturers	Castro Pais, María Dolores			
E-mail	dcastropais@gmail.com			
Web				
General description	O simple achegamento, con ansias de saber, á realidade socioeducativa, e non digamos xa a intervención na mesma desde competencias relativas ao saber facer, require dun coñecemento polo miúdo da devandita realidade. Todo iso pasa por procesos fundamentados, sistemáticos e minuciosos de diagnóstico e análises de necesidades que respondan ás preguntas craves da educación: ¿que necesita a persoa para optimizar o seu desenvolvemento como tal? ¿coñecemos a súa situación espazotemporal?. A tales cuestións pretende dar resposta esta materia dende un enfoque socioeducativo.			

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber facer • Saber estar / ser
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer • Saber estar / ser
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5 Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer • Saber estar / ser
CE1 Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber
CE2 Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	
CE4 Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber facer • Saber estar / ser
CE5 Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber
CE6 Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber
CE12 Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber • saber facer
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2 Planificación e organización	• saber facer

CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber facer
CT6 Resolución de problemas e toma de decisións	• saber facer
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT10 Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT11 Habilidades interpersoais	• saber facer
CT16 Liderado	• saber facer • Saber estar / ser
CT19 Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional	• Saber estar / ser
CT20 Orientación á calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción educativo-social	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG4
	CG6
	CE1
	CE5
	CE6
	CT1
	CT2
	CT4
	CT19
Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CE5
	CE6
	CT1
Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	CT4
	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG4
	CG6
	CE1
	CE2
	CE4
	CT1
	CT2
	CT4
	CT6
	CT8
	CT10
	CT11
	CT19
	CT20

Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG5 CE1 CE4 CE5 CE12 CT2 CT4 CT6 CT19
Planificación e organización	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG5 CE12 CT2 CT6 CT11 CT20
Utilización do TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CE4 CE12 CT4 CT19
Liderado	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CE6 CT16
Orientación á calidade	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE5 CT20

Contidos	
Topic	
Tema 1.- Fundamentos conceptuais e metodolóxicos do diagnóstico nos ámbitos educativos formais, informais e non formais.	Definición.- Tipos de diagnóstico.- Obxecto e finalidade do Diagnóstico en Educación.- Distintos modelos de diagnóstico.- Funcións do diagnóstico en Educación Social.
Tema 2.- Planificación e desenvolvemento do proceso diagnóstico.	Proceso diagnóstico.- A relación entre proceso e modelo.- Distintas fases en función do modelo elixido
Tema 3. Variables e campos de exploración	Variables a considerar.- Campos de exploración
Tema 4.- Técnicas, instrumentos e recursos para o diagnóstico educativo.	Técnicas, instrumentos e recursos do diagnóstico educativo: aspectos xerais.- As técnicas, instrumentos e recursos de recollida de información en cada un dos ámbitos e variables.
Tema 5.- A análise de necesidades socioeducativas: Enfoques e xustificación	Aspectos xerais da análise de necesidades.- Modelos de análises de necesidades socioeducativas.

Tema 6.-Modelos de análise de necesidades socioeducativas	Principais modelos de análise existentes.-O modelo ANISE
Tema 7.- Ferramentas para a análise de necesidades	Indicadores sociais.- Entrevista de grupo.- Inventario de recursos.- Sondaxe de problemas.- Técnica do grupo nominal.- Técnica Delphi.- Sistema de Ideas Crave.- Grupo de discusión.- Campo de forzas.- Matriz decisional.
Tema 8.- Técnicas de emisión e comunicación de resultados.	Determinación das fases de elaboración dun informe diagnóstico.- Aspectos a contemplar nun informe.- A comunicación de resultados.
Tema 9.- Normas éticas e deontolóxicas a observar no diagnóstico e na análise de necesidades.	As normas éticas.- Normas deontolóxicas da persoa profesional da Educación Social.- O ámbito do diagnóstico e a análise de necesidades socioeducativas.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	7	14	21
Estudo de casos	7	7	14
Traballo tutelado	4	12	16
Lección maxistral	12	24	36
Presentación	6	18	24
Exame de preguntas obxectivas	2	8	10
Traballo	5	15	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	4	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Realízase xeralmente dentro das sesións maxistras, tratando así de que se fagan máis participativas e propicien a realización de exercicios escritos que se poidan recoller e avaliar.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía e redacción de informe. Nesta asignatura o principal traballo tutelado será o dun proxecto de análise de necesidades socioeducativas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Nesta materia concreta aplicarase a estudos de caso e análise de situacións relacionadas co diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dalgún contido da materia, proxecto ou problema. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Estudo de casos	Axuda na aula e fora da aula en entrevistas de tutoría personalizada e con equipos de traballo
Traballo tutelado	Axuda fora da aula en entrevistas de tutoría personalizada e/ou con equipos de traballo
Presentación	Axuda personalizada na aula con indicacións sobre a maneira de expoñer con e sin TIC
Resolución de problemas	Axuda na aula e fora da aula
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Axuda na aula e fora da aula en entrevistas de tutoría personalizada e con equipos de traballo para que aprendan a propoñer unha proba tipo test do mesmo carácter que a do exame da materia
Traballo	Axuda na aula e fora da aula en entrevistas de tutoría personalizada e con equipos de traballo cando se encargan de facer un proxecto

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Estudo de casos	Contan coa tutela do docente. Trátase de facer análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse no proceso. A proposta dos casos para traballar con eles está prevista na medida que se vaian expondo nas sesións maxistras os contidos da materia	8	CG2 CG4 CG5 CE1 CE2 CE4 CE5 CT1 CT2 CT4
Traballo tutelado	Traballos cuxo contido e prazo resulta dun acordo entre alumnado (normalmente en equipo) e profesor, que se realizan co asesoramento e apoio deste. Nesta materia consistirán na realización dun proxecto de análise de necesidades socioeducativas dunha persoa, grupo de persoas ou unha organización. Inclúiranse aquí os traballos e proxectos ponderados formalmente cun 5%	30	CG4 CE1 CE2 CE4 CE5 CE12 CT1 CT4 CT6 CT16 CT20
Presentación	Exposición e defensa oral en clase de traballos de todo tipo preparados polo alumnado, normalmente co apoio do profesor e con axuda, no seu caso, de medios audiovisuais.	10	CG1 CG3 CE12 CT4 CT10 CT11
Resolución de problemas	Coa tutela do profesor fórmulanse problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas mediante a execución de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.	7	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CE4 CE5 CE12 CT2 CT4 CT6

Exame de preguntas obxectivas	Proba sobre conceptos e procedementos metodolóxicos que inclúe ítems de evocación, de recoñecemento, así como tamén problemas e exercicios prácticos sobre casos e situacións.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CG5 CE5 CE6 CT1 CT4 CT11 CT20
Traballo	Realización en equipo de proxectos que esixen a mobilización de varios coñecementos para resolver un problema ou unha cuestión de diagnóstico facendo algunha proposta de solución de maior ou menor carácter innovador e plenamente fundamentada. Faranse coa tutela do profesor, polo que se incluírá como actividade a incluír dentro dos traballos tutelados, pero de contido diferente ao análise de necesidades socioeducativas.	5	CG2 CG4 CG6 CE4 CE5 CE12 CT2 CT4 CT16
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas escritas compostas por preguntas cuxa resposta esixa relacionar conceptos, aplicalos e resolver cuestións relacionadas cos fundamentos e a práctica do diagnóstico na educación social	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CG5 CE4 CE5 CE6 CE12 CT1 CT2 CT8 CT20

Other comments on the Evaluation

Proba-exame:

Como pode verse trátase dun sistema de avaliación continua no que se fai unha proba-exame que terá un peso do 40% da cualificación final. Respecto diso debe precisarse que constará de dous partes:

a) Proba obxectiva (30 ítems de 3 alternativas), puntuación entre 1 e 10.

b) Proba de preguntas de resposta longa (a elixir 3 de 5 que se propoñan), puntuación entre 1 e 10.

A cualificación da proba obxectiva farase mediante a aplicación da fórmula: $P = NA - (NE : Na - 1)$, onde: P = puntuación; NA = número de acertos; NE = número de erros; Na = número de alternativas.

A puntuación da proba con preguntas de resposta longa farase conforme aos seguintes criterios: I) Estrutura correcta da resposta; II) Pertinencia e idoneidade de citas e datos; III) Precisión dos contidos expostos de modo que se indique adquisición, comprensión, integración e aplicación dos coñecementos da materia de forma crítica; IV) Achegas propias e orixinalidade; V) Evidencias en relación co "saber facer" vinculado ao deseño, realización e elaboración do informe

correspondente a un caso de diagnóstico e/ou de análise de necesidades no ámbito da Educación Social. Estes criterios aplicaranse tamén, aínda que convenientemente adaptados, aos traballos tutelados, proxectos presentados e casos estudados polo alumnado.

Para aprobar a materia esíxese superar a proba-exame da mesma, é dicir, obter 5 puntos como mínimo en cada unha dos seus partes (proba obxectiva e de preguntas de resposta longa). A nota final conterá, ademais, as puntuacións correspondentes ao resto das probas realizadas na proporción correspondente a cada unha delas e a través das actividades levadas a cabo en clase e de forma autónoma polo alumnado. A puntuación final estará entre 1 e 10.

No caso das persoas que, por razóns debidamente xustificadas, teñan máis dun 20% de ausencias a clase ou que, aínda con porcentaxe inferior de ausencias, non entregasen nos días e prazos oportunos os traballos que permitan avaliar o logro das competencias propias da materia a partir da participación activa na clase e traballo autónomo, deberán entregar todos os traballos (incluídos os tutelados) o día de realización de próbaa-exame. A cualificación dos mesmos realizarase con idénticos criterios aos utilizados nos casos de traballos entregados nos prazos correspondentes (análogos, como se dixo, aos aplicados na avaliación dunha pregunta de resposta longa).

2ª convocatoria (xullo):

Próbaa-exame de xullo constará de tres partes: a) Proba obxectiva de estrutura análoga á de xaneiro; b) Proba con preguntas de resposta longa; c) Entrega dos traballos correspondentes á avaliación de competencias non valorables a través dunha proba escrita nun tempo determinado. As tres partes realizaranse o día, hora e lugar sinalados na páxina web da Facultade. A puntuación do conxunto, seguindo os mesmos criterios de xaneiro, realizarase nunha escala de 1 a 10; agora ben, para aprobar será necesario obter un mínimo de 5 puntos en cada unha das 3 partes.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ANAYA, D., Diagnóstico en Educación. Diseño y uso de instrumentos, 1, Sanz y Torres, 2003, Madrid

PÉREZ-CAMPANERO, M^a. P., Cómo detectar las necesidades de intervención socioeducativa, 1, Narcea, 2000, Madrid

SOBRADO, L. e OCAMPO, C. I., Evaluación Psicopedagógica y Orientación Educativa, 1, Estel, Barcelona

GRANADOS, P. e MUDARRA, M. J., Diagnóstico en Educación Social, 1, Sanz y Torres, 2010, Torreldones (Madrid)

Complementary Bibliography

GUPTA, K., Guía práctica para evaluar necesidades, 1, Centro de Estudios Ramón Areces, 2003, Madrid:

IGLESIAS, M^a. J., Diagnóstico escolar. Teorías, ámbitos y técnicas, 1, Pearson / Prentice-Hall, 2005, Madrid

BUISAN, C. e MARÍN, M. A., Como realizar un diagnóstico pedagógico, 1, Oikos-Tau, 1987, Barcelona

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Intervención socioeducativa para a inclusión social/O05G130V01405

Iniciación na práctica profesional/O05G130V01601

Investigación-acción na práctica socioeducativa/O05G130V01903

Subjects that it is recommended to have taken before

Metodoloxía de investigación socioeducativa/O05G130V01104

Other comments

A metodoloxía de ensino/aprendizaxe que se pretende aplicar ten como centro o alumnado e pon especial énfase na autonomía, responsabilidade, interese e capacidade de traballo do mesmo para desenvolver, mediante os recursos que se pon á súa disposición -incluíndose o TIC- unha autoaprendizaxe baseada no estudo e traballo autónomo así como en equipo, dentro e fora da aula.

Ademais da necesaria asistencia a clase, xa que doutro xeito non se poderán adquirir competencias que son centrais nesta materia, recoméndase, utilizar as plataformas e contornas educativas virtuais como ferramentas de aprendizaxe, o cal, ademais de posibilitar unha docencia complementaria virtual e de facilitar o seguimento, control e avaliación en liña da aprendizaxe, proporciona unha ampla variedade de recursos como: bibliotecas virtuais, libros virtuais, materiais dixitais, exercicios interactivos e teletutorías. Por tanto o seu interese aumenta día a día. Por iso é polo que durante o curso aproveitaranse as posibilidades educativas do portal web de FaiTIC, entre outros,e, en particular, o Programa tema da Universidade de Vigo co propósito de que o alumnado dispoña dun espazo educativo como complemento virtual da docencia presencial.

IDENTIFYING DATA**Educación social no sistema educativo**

Subject	Educación social no sistema educativo			
Code	005G130V01304			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Galego Outros			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Fernández Fernández, José			
Lecturers	Fernández Fernández, José Seoane Pérez, Emilia			
E-mail	josefernandez@uvigo.es			
Web				

General description Coa impartición desta materia, que consta de 6 créditos ECTS de carácter obrigatorio, a impartir en 2º curso del Grado de Educación Social, trátase de aproximar a figura do educador/a social aos centros de ensino como un profesional que pretende dar resposta a diversas necesidades de intervención socioeducativa formando persoas e cidadáns dispostos a enfrontarse ás realidades actuais. Unha realidade cada vez máis complexa, que plantexa novos problemas que precisan de profesionais que os entendan en profundidade e que, pola súa formación específica, poidan axudar a previlos e buscar solucións en colaboración con todos os membros da Comunidade Educativa e fomentando canles de transmisión que perfeccionen a comunicación conxunta entre ol centro escolar e a familia co fin de conseguir unha educación integral para o alumnado, sobre todo naqueles casos nos que as circunstancias poideran prexudicar de maneira contraproducente o progreso dos educandos. A escola ten dificultades para facerse cargo das "disfuncionalidades" que nin a familia, nin os centros educativos, nin a comunidade ou ol entorno poden asumir ou cumprir. Nesta liña, nunha institución escolar que debe atender múltiples demandas, a figura mediadora do educador/a social pode desempeñar un importante e transcendental cometido, facilitando a integración de distintos entornos educativos, aproximando os seus respectivos proxectos formativos e as influencias pedagóxicas que proveñen de diferentes ambientes. Por outra parte, e ademais das tarefas de mediación, o seu desempeño profesional poderá proxectarse en campos máis específicos, como son a educación familiar, a atención a problemas de protección e conflito na infancia, a prevención da violencia de xénero, a transición da escola á vida activa, a coordinación dos temas transversais ou ol fomento da asistencia á escola dos nenos e nenas máis desfavorecidos, evitando un absentismo que conduce frecuentemente ao l fracaso escolar e social.

Competencias

Code	Typology
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • Saber estar / ser
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber
CG5 Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer
CE1 Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber
CE3 Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	• saber • Saber estar / ser
CE4 Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber facer
CE7 Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber facer
CE8 Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber facer • Saber estar / ser
CE9 Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber facer

CE10 Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber facer
CE11 Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber • saber facer
CE12 Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber • saber facer
CE20 Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas	• saber • saber facer
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2 Planificación e organización	• saber • saber facer
CT3 Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber • Saber estar / ser
CT5 Xestión da información	• saber facer
CT9 Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• saber
CT16 Liderado	
CT18 Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• Saber estar / ser
CT20 Orientación á calidade	• saber

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	CB2 CE3 CT9
Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	CB2 CG4 CE4 CT1 CT5
Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas , e aplicalas ás realidades socioeducativas.	CB2 CG6 CE7 CT2
Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	CB4 CG1 CE8 CT9
Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	CB2 CG1 CE9 CT5
Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	CB4 CB5 CG6 CE10 CE12 CT2
Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	CB2 CG5 CE11 CT2
Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas	CB5 CG5 CE20 CT2
Capacidade de análise e síntese	CB2 CG4 CE4 CT1
Planificación e organización	CB2 CG6 CE20 CT2
Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	CB4 CG2 CT3

Xestión da información	CB4 CG6 CE7 CE11 CT5
Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	CB4 CG4 CE1 CE3 CT9
Compromiso ético	CB2 CG1 CE3 CT18
Liderazgo	CB2 CE8 CT16
Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	CB5 CG1 CE11 CT18
Orientación á calidade	CB5 CG1 CE9 CT20

Contidos

Topic	
1. O sistema educativo español: normatividade educativa de ámbito estatal, autonómico e local	1.1. Estrutura do sistema educativo español. 1.2. A educación social nos currículos escolares. A súa relación coas competencias básicas e o papel do educador/a social.
2. A figura do educador na formación social	2.1. O carácter social do fenómeno educacional. 2.2. A educación social na adolescencia.
3. O/a educador/a social no sistema educativo	3.1. Xustificacións e funcións. 3.2. Experiencias da presenza de educadores/as sociais en centros escolares de distintas CC.AA. e a nivel internacional 3.3. O caso particular de Extremadura. 3.4. As canles de comunicación familia-escola e outras institucións 3.5. A intervención do educador/a social noutros países
4. A convivencia e os conflitos nos centros escolares	4.1. Maltrato escolar entre iguais: acoso ou bullying. Indicadores, tipos de acoso, protocolo de actuación. 4.2. Programas de convivencia, prevención de conflitos e mediación escolar. 4.3. Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa.
5. O absentismo escolar e as súas consecuencias	5.1. Marco lexislativo e complexidade conceptual. 5.2. Causas e medidas preventivas. 5.3. Protocolo de actuación.
6. A problemática do fracaso escolar.	6.1. Concepto e causas do fracaso escolar. 6.2. Actuacións do educador/a ante o fracaso escolar dentro e fóra da escola.
7. Colaboración da escola coas distintas redes e recursos socioculturais: cara a un sistema educativo integrado.	7.1. Cooperación da institución educativa cos Servizos Sociais dos Concellos, Fiscalía de Menores, Consellería de Familia, Policía, Institucións de Menores...

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	21	28	49
Traballo tutelado	5	7	12
Traballo tutelado	4	21	25
Seminario	2	7	9
Presentación	9	32	41
Actividades introdutorias	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	10	12

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia
Traballo tutelado	Seminarios no que se realizarán actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas. Incluíranse propostas de debates en pequenos grupos e postas en común, coa elaboración e discusión de conclusións
Traballo tutelado	Traballos que realiza o alumnado consultando bibliografía e documentación
Seminario	Tempo reservado para atender e resolver dúbidas do alumnado en pequenos grupos
Presentación	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e á presentación da materia

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Actividades introdutorias	Para os traballos de aula: seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para a presentación/exposicións: exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.
Lección maxistral	Para os traballos de aula: seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para a presentación/exposicións: exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.
Traballo tutelado	Para os traballos de aula: seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. Para a presentación/exposicións: exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.
Traballo tutelado	Para os traballos de aula: seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. . Para a presentación/exposicións: exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.
Presentación	Para os traballos de aula: seguimento individualizado do desenvolvemento das actividades indicadas. Para traballos tutelados: Atención personalizada no despacho e/ou a través do correo electrónico. Resolución de dúbidas e orientación metodolóxica sobre aspectos relacionados coa materia. . Para a presentación/exposicións: exposición por parte do alumnado de forma individual ou en pequenos grupos dun traballo relacionado coa temática da disciplina.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Seguimento e participación activa no desenvolvemento diario das clases e das actividades presenciais teóricas e prácticas propostas, que se recollerán nun cartafol ou dossier así como da participación nos seminarios ou grupos de debate realizados.	10	CB2 CB5 CG1 CG4 CE1 CE3 CE9 CT18
Traballo tutelado	Traballos que realiza o alumnado consultando bibliografía e documentación, resolución de casos prácticos.	15	CB2 CG2 CE11 CE12 CE20 CT1

Presentación	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).	25	CB4 CG5 CE1 CE7 CE8 CE9 CT2 CT3 CT5 CT9 CT16 CT20
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba obxectiva tipo test e de desenvolvemento na que se dea conta de que se lograron os coñecementos e as competencias da materia.	50	CB2 CG4 CE1 CE4 CT1 CT5

Other comments on the Evaluation

Nas probas terase en conta o uso axeitado da presentación e exposición escrita (corrección ortográfica, expresión sintáctica e gramatical), o sentido crítico, o esforzo de síntese e a capacidade de relacionar datos. As cualificacións indicadas en termos porcentuais no cadro in supra son as máximas que se poden acadar en cada un dos apartados.

A proba escrita constará dalgúñas preguntas obxectivas (tipo test) e outras de desenvolvemento de distinto grao de extensión, entre as que se pode incluír estudo dalgún caso práctico. Para poder facer media e superar a materia é necesario que o alumnado presencial supere todas as probas referidas (dossier, traballos, exame), obtendo unha cualificación mínima do 50% en cada un dos apartados avaliados, agás os referidos ás actividades de aula que poderán ser dunha porcentaxe inferior. En calquera caso, considerárase suspenso a nota na cualificación global da materia que sexa inferior a 5 puntos.

Alumnado non presencial: -Realización de dous traballos tutelados relacionados coa temática da materia, para o que se debe pór en contacto co profesor ao inicio de curso e comunicarlle tal situación de forma debidamente xustificativa. Puntuación, ata 4 puntos. Para facer media é preciso obter neste apartado polo menos 2 puntos e participar nas dúas actividades propostas. - Realización dunha proba (exame) sobre o temario: ata 6 puntos. Para facer media é preciso conseguir un mínimo de 3 puntos por este apartado. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Nesta segunda convocatoria, todo o alumnado conservará a parte (teórica ou práctica) xa superada e realizará só aqueles apartados que non tivesen un grao de realización satisfactorio. A datas oficiais do exame poden consultarse na páxina Web da facultade no espazo "datos exames 2019-2020" ou en "<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>"

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Castro, M. et al. (coords.), Educación Social e Escola., (2008), Nova Escola Galega / Colexio de Educadoras e Educa, Santiago de Compostela

De Oliveira, A. M. e Santos, M. A., Educação e tempo livre: o papel do animador sócio-cultural em contexto escolar. En, Cid, X. M. & Peres, A. (eds.). Educación social, animación sociocultural y desarrollo comunitario. Vol. II., (2007), Ourense

Eduso.net, El educador y la educadora social en el estado español: una concreción de su trabajo en centros escolares. Eduso.net., (2004),

Galán Carretero, D., Los educadores sociales en los centros de Educación Secundaria de Extremadura, (2008), Revista Interuniversitaria de Pedagogía Social, nº,

Ortega, J., Pedagogía Social e Pedagogía Escolar: La Educación Social en la escuela., 2005, Revista de Educación, 336, 111 - 127.,

Complementary Bibliography

Asensio, J. M., Cómo prevenir el fracaso escolar, Ceac, 2006, Barcelona

Aznar, E. et al., "El educador social y el trabajo en las escuelas", 4, Revista de Educación Social, 2005,

Caride López, J.A., "De la escuela y de la educación social como espacios y tiempos para el encuentro entre el profesorado y los educadores sociales". En Castro Rodríguez, M.; Malheiro Gutiérrez, X.M. e Rodríguez Rodríguez, Nova Escola Galega-Colexio de Educadores Sociales, 2006, Lugo

Díaz Aguado Mª J., Programas de Educación para la tolerancia y prevención de la violencia en los jóvenes., Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, 1996, Madrid

Galán David e Castillo Miquel:., "El papel de los educadores sociales en los centros de secundaria: una propuesta para el debate", Educación Social, 38, pp. 121-133,

Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación na comunidade educativa, D.O.G. nº 36, Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Uni, 2011, Santiago de Compostela

Ley Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa., B.O.E. nº 295, 2013,

Olweus, D.:, Conductas de acoso y amenazas entre escolares, Morata, 1998, Madrid

Ortega, J.:, "La escuela como plataforma de integración. La Educación social y la escuela ante los desafíos de una sociedad en transformación (violencia, racismo, globalización, ...)". En Núñez Pérez, V. (coord, Gedisa, 2002,

Parcerisa Aran, A.:, "Educación social en y con la institución escolar",,, Revista Interuniversitaria de Pedagogía Social, 2008,

Vallés, J.:, "El educador social y el absentismo escolar", 4, Revista de Educación Social, www.eduso.net/res/?b=, 2005,

Valls, R.:, 4, Revista de Educación Social, www.eduso.net/res/?b=, 2005,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación intercultural e para a paz/O05G130V01907

Mediación en conflitos e situacións de violencia/O05G130V01502

Other comments

Recomendacións

Manexo de informática a nivel de usuario e dispoñibilidade dun ordenador con conexión a internet.

Outros comentarios

Esta guía docente recolle as liñas de actuación a desenvolver co alumnado da materia, entendida con certa flexibilidade, podendo estar suxeita a algunha modificación e reaxuste puntual.

A ficha terase que entregar nas tres primeiras semanas de clase, constante o tipo de asistencia elixida.

IDENTIFYING DATA				
Xénero e educación social				
Subject	Xénero e educación social			
Code	O05G130V01305			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Armada Olleros, María del Carmen			
Lecturers	Armada Olleros, María del Carmen			
E-mail	carmenarmada@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/pmayobre/			
General description	Desde hai unhas décadas, nos países democráticos, as nenas edúcanse desde a preescolar hasta a universidade en escolas chamadas coeducativas, querendo significar que as nenas e os nenos están na mesma aula e reciben a mesma ensino. Con todo, nese tipo de escola, as nenas non efectúan aprendizaxes significativas equivalentes aos seus compañeiros homes, porque a escola, a educación formal e non formal, segue a ser unha importante correa de transmisión da dominación masculina, do privilexio epistémico outorgado pola nosa tradición á forma de conceptualizar o mundo os varóns. O resultado é que a educación non é neutral, exerce unha socialización diferencial por sexos de acordo coa orde patriarcal e impón o modo masculino de estar e relacionarse co mundo. Por iso é necesaria unha intervención educativa encamiñada á consecución da eliminación dos obstáculos, visibles e invisibles, que impiden o desenvolvemento integral das capacidades de mulleres e homes sen restricións de xénero e que permita educar para ser igualmente diferentes			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer • Saber estar / ser
CE8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber facer • Saber estar / ser
CE12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Planificación e organización	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber facer
CT18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

Sabe empregar os valores de igualdade e de cidadanía democrática característicos dunha cultura inclusiva	CB2 CB4 CG2 CG6 CE8 CT18
Ten capacidade para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade de xénero	CB3 CB4 CG3 CG4 CE12 CT1
É capaz de deseñar e aplicar programas e estratexias de intervención para a prevención de diferentes tipos de violencia, particularmente da violencia simbólica, de xénero o sexual.	CB2 CB5 CG5 CE8 CE12 CT2
Coñecer a estrutura patriarcal da cultura occidental, deconstruír dita cultura dende a perspectiva de xénero e ser capaz de promover e transmitir unha cultura e educación non androcéntrica.	CB1 CB4 CG1 CG4 CT1 CT2 CT3

Contidos

Topic	
1.- Bases conceptuais e históricas da construción social de xénero	1.1. A construción social de xénero como categoría analítica 1.2. Desigualdades sexuais e construción das identidades de xénero
2.- Teorías feministas e educación	2.1. Fundamentos filosóficos e educativos dos feminismos da modernidade, posmodernidade e queer
3.- A dominación simbólica como fonte de violencia	3.1.- Lingua, diferenza sexual e xénero 3.2.- Familia, valores e igualdade entre mulleres e homes 3.3.- O androcéntrismo na ciencia e os seus efectos na educación 3.4.- Análise dos materiais curriculares desde a perspectiva de xénero 3.5 A interacción e a organización escolar 3.6.- Educación, convivencia e afectividade
4.- A integración do enfoque de xénero na formulación ou implementación de políticas de educación	4.1.- Políticas de igualdade 4.2. Programas e experiencias para a igualdade 4.3. Funcións e competencias da educación social
5.- Guía práctica para unha educación coeducativa	5.1. Análise e presentación de diversas guías coeducativas 5.2. Elaboración dunha guía coeducativa para educación social

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	0	20
Seminario	8	32	40
Traballo tutelado	0	50	50
Resolución de problemas	8	32	40
Seminario	14	0	14
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	23	26

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Presentación dos contidos da materia.
Seminario	Actividades de exposición e análise sobre algún dos contidos da materia encamiñadas á investigación e o tratamento en profundidade sobre ditos contidos.
Traballo tutelado	Realización dun traballo de introdución á investigación relacionado coa temática da materia. Exposición por parte do alumnado ante a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre os resultados do traballo.
Resolución de problemas	Entrevistas co alumnado mantén co profesorado para asesoramento/desenvolvemento das actividades e problemas plantexados na materia e no proceso de aprendizaxe

Seminario	Exposición e debate sobre un tema relacionado co programa da materia a partir da análise previa dalgún documento escrito ou audiovisual
-----------	---

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Os seminarios están destinados a coñecer cunha certa profundidade un tema concreto relacionado coas exposicións teóricas
Traballo tutelado	Traballo de iniciación á investigación realizado en equipo e titorizado pola profesora sobre algunha temática relacionada co programa da materia que se expoñerá na aula.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Proba de resposta longa	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG4 CT1 CT2 CT3
Seminario	O alumnado presenta os resultados obtidos sobre un tema de actualidade	20	CB1 CB2 CB3 CG1 CG2 CG3 CE8 CT1 CT2 CT3 CT18
Traballo tutelado	Elaboración dun documento escrito sobre un tema relacionado coa materia, tamén se fará unha exposición oral do mesmo.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE8 CE12 CT1 CT2 CT3 CT18

Other comments on the Evaluation

Alumnado non presencial:

- O alumnado que non poda asistir a clase regularmente, non poida seguir a avaliación continuada nin asistir á tutorización

dos traballos, realizará as seguintes probas: unha proba de contidos teóricos (60%), un traballo sobre un tema relacionado cos contidos do programa (30%), o resumo dos libros: *Educación e xénero. O coñecemento invisible e De mulleres, sobre mulleres e Educación*, apuntados na bibliografía básica (10%), sendo necesario obter, polo menos, o aprobado en cada unha das probas para superar a materia.

Segunda convocatoria: O alumnado que supere algunhas das probas ou actividades, obxecto de avaliación, conservaráselle a cualificación da parte aprobada hasta a convocatoria de Xullo. As probas non superadas serán avaliadas nesa convocatoria.

Para aprobar a materia o alumnado presencial e o non presencial deberá ter un 50% en cada unha das probas obxecto de avaliación

Para a data do exame consultar a seguinte dirección web: <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Altable, Rosario,, Penélope o las trampas del amor, Mare Nostrum,, 1992, Madrid

Blanco, Nieves (coord.), Educar en femenino y masculino, Akal, 2001, Sevilla

Bourdieu, Pierre, La dominación masculina, Anagrama, 2000, Barcelona

Jiménez, Carmen, Pérez, Gloria, Educación y género. El conocimiento invisible, Tirant lo Blanch, 2008, Madrid

Rodríguez, Carmen (comp.), La ausencia de las mujeres en los contenidos escolares., Niño y Dávila, Niño y Dávila, Madrid,

Simón Rodríguez , María Elena, La igualdad también se aprende: cuestión de coeducación., Narcea,, 2010., Madrid

Subirats, Marina y Brullet, Cristina,, Rosa y azul: la transmisión de los géneros en la escuela mixta., Instituto de la Mujer,, 1998, Madrid

VV.AA., La cultura de género en las organizaciones escolares, Octaedro, 2005,

Complementary Bibliography

Herranz, Yolanda, Igualdad bajo sospecha, Narcea, 2006, Madrid

Lomas , Carlos, Los chicos también lloran: identidades masculinas, igualdad entre los sexos y coeducación,, Paidós, 2004,

Recomendacións

Other comments

Recoméndase facer os traballos da materia de forma gradual e consultar as dúbidas aos docentes da materia

IDENTIFYING DATA				
Educación de persoas adultas				
Subject	Educación de persoas adultas			
Code	O05G130V01401			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Seoane Pérez, Emilia			
Lecturers	Seoane Pérez, Emilia			
E-mail	emiliasp@uvigo.es			
Web	http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/			
General description	A Educación de Persoas Adultas, recoñecida como un campo da Educación Social, de cara a proporcionar unha formación científica e experiencial nos seus estudos universitarios, ven avalado por unha longa traxectoria que comeza a súa andaina no Real Decreto 1420/1991 (RD 1420/1991, BOE 10-10-1991), momento no que a Educación Social acada o seu estatus universitario. No Plan de Estudos da Universidade de Vigo, para o título de Grao en Educación Social, a materia de Educación de Persoas Adultas, ten carácter obrigatorio, impártese no 2º cuadrimestre do 2º curso cunha carga lectiva de 6 créditos ECTS. Esta materia, ten por obxecto o estudo e a análise histórico, conceptual, metodolóxico e legal da Educación de Persoas Adultas, coa finalidade de que o estudantado coñeza, comprenda e utilice correctamente os termos relacionados coa Educación de persoas adultas; comprenda os diferentes modelos de Educación de persoas adultas así como que coñeza e identifique os ámbitos de actuación da educación de persoas adultas, analizando e comprendendo a súa relación cos seus antecedentes históricos, as situacións presentes e as necesidades emerxentes tendo en conta os diferentes cambios educativos, económicos, laborais, culturais, sociais, ecolóxico-ambientais e políticos.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber facer • Saber estar / ser
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer • Saber estar / ser
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CE2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT5	Xestión da información	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT6	Resolución de problemas e toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Compromiso ético	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT13	Autonomía na aprendizaxe	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Adaptación a situacións novas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT15	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
O estudiantado será capaz de intervir como mediador social, cultural e educativo	CB3 CG3 CE2 CE4 CT6 CT11 CT12 CT15
O estudiantado, será capaz de transmitir, promover e desenvolver a cultura	CB4 CG1 CE1 CE4 CT5 CT11 CT12 CT15
O estudiantado será capaz de coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	CB1 CG4 CE1 CE2 CE10 CT12 CT13

O estudiantado será capaz de deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	CB2 CG5 CE2 CE4 CE5 CT12 CT15
O estudiantado será capaz de xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	CB2 CG6 CE1 CE4 CE8 CE11 CT12 CT15
O estudiantado será capaz de integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	CB1 CB2 CG4 CE1 CT1 CT5 CT12 CT13
O estudiantado debe estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	CB4 CG3 CE2 CT1 CT12 CT15
O estudiantado será capaz de xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	CB2 CB3 CG2 CE5 CE11 CT5 CT12 CT15
O estudiantado será capaz de analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	CB4 CG4 CE4 CT1 CT5 CT12
O estudiantado debe ser capaz de coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	CB1 CG5 CE5 CT1 CT5 CT15
O estudiantado será capaz de potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	CB2 CB3 CG3 CG6 CE8 CT11 CT12 CT15
O estudiantado será capaz de desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	CB2 CB4 CG3 CG5 CE10 CE11 CT6 CT12 CT13 CT15

O estudiantado será capaz de organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	CB2 CB4 CG1 CG3 CG5 CE5 CE10 CE11 CT12 CT14 CT15
O estudiantado será capaz de aplicar a capacidade de análise e síntese	CB1 CG4 CE4 CT1 CT12 CT15
O estudiantado será capaz de manexar unha axeitada xestión da información	CB2 CG4 CG6 CE4 CT5 CT12 CT15
O estudiantado terá capacidade de resolución de problemas e toma de decisións	CB3 CG3 CE2 CE11 CT6 CT12 CT13
O estudiantado será capaz de actuar e intervir con habilidades interpersoais	CB4 CG4 CE5 CT11 CT12 CT15
O estudiantado será capaz de actuar e intervir con compromiso ético	CB5 CG2 CG3 CE4 CT12 CT14 CT15
O estudiantado será capaz de actuar e intervir con criterios de autonomía na aprendizaxe	CB5 CG1 CE1 CT12 CT13
O estudiantado será capaz de adaptarse a situacións novas	CB1 CB4 CG2 CG4 CE10 CE11 CT1 CT12 CT14 CT15
O estudiantado demostrará posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	CB1 CB2 CG4 CE1 CT1 CT12

O estudiantado será capaz de actuar e intervir con creatividade	CB2 CB5 CG5 CG6 CE1 CE2 CT12 CT13 CT15
O estudiantado saberá aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	CB2 CG4 CE4 CT1 CT12 CT14 CT15
O estudiantado terá a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	CB3 CG4 CE2 CE4 CT5 CT6 CT12 CT14 CT15
O estudiantado será capaz de poder transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	CB4 CG3 CG6 CE8 CE11 CT11 CT12 CT14
O estudiantado será capaz de desenvolver aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	CB5 CG4 CG5 CE5 CE10 CT5 CT6 CT12 CT14 CT15

Contidos

Topic	
1-Aproximación histórica e conceptual á educación de persoas adultas.	.Aproximación histórica á educación de persoas adultas .Marco conceptual da educación de persoas adultas
2-Obxectivos e ámbitos da educación de persoas adultas.	.Obxectivos da educación de persoas adultas. .Ámbitos da educación de persoas adultas.
3-Adultez e aprendizaxe.	.A adultez desde diferentes perspectivas e enfoques. .A aprendizaxe na persoa adulta.
4-Políticas e medidas para o desenvolvemento da educación de persoas adultas en Europa.	.Políticas para o desenvolvemento da educación de persoas adultas en Europa. .Medidas para o desenvolvemento da educación de persoas adultas en Europa.
5-A educación de persoas adultas nos sistemas educativos do Estado español.	.Marco legal de referencia para a educación de persoas adultas, nas diferentes comunidades do Estado español
6-Lei 9/1992, do 24 de xullo, de educación e promoción de adultos	.Obxectivos da Lei .Campos fundamentais de actuación .Programas de acción,...
7-Ofertas educativas actuais para/con persoas adultas.	-
8-Necesidades educativas emerxentes con persoas adultas.	-
9-Recursos e modalidades de educación de persoas adultas.	.Recursos a ter en conta no marco da educación de persoas adultas. .Modalidades de educación de persoas adultas.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	10	40	50
Presentación	20	40	60
Cartafol/dossier	4	15	19
Lección maxistral	8	0	8
Exame de preguntas obxectivas	3	10	13

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual e en pequenos grupos, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Presentación e exposición por parte do alumnado de traballos individuais e grupais tutelados pola profesora. O alumnado manterá entrevistas coa profesora da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Cartafol/dossier	O/A estudante, de maneira individual, elabora un documento que recompila información sobre as experiencias o temario da materia así como traballos e tarefas elaborados individual ou en grupo durante o proceso de formación.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atención grupal e individual en aula e no despacho da profesora.
Presentación	Atención grupal e individual en aula e no despacho da profesora.
Cartafol/dossier	Atención grupal e individual en aula e no despacho da profesora.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Cada alumna/o realizará un traballo individual de curso, en base aos contidos da materia obxecto de estudo, tutelado pola profesora e coa posterior defensa e explicación ante a profesora nas sesións tutoriais.	25	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CG4
			CE4
			CT5
			CT12
			CT13
			CT15
Presentación	Cada grupo pequeno de alumnado (3 a 5 persoas), realizará unha presentación/exposición á clase a partires da realización dun traballo grupal de curso, en base aos contidos da materia obxecto de estudo, tutelado pola profesora.	25	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CG4
			CE8
			CT5
			CT13
			CT15

Cartafol/dossier	Cada alumna/o elaborará un documento que recompila información sobre as experiencias, o temario da materia, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	10	CB1 CB3 CG4 CE1 CE4 CT1 CT5 CT13 CT15
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). O alumnado selecciona unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	CB1 CB4 CE1 CE5 CT1 CT5

Other comments on the Evaluation

1. As cualificacións indicadas en termos porcentuais no cadro *supra* son as máximas que se poden acadar en cada un dos apartados.
2. O sistema de avaliación referenciado *supra*, está dirixido ao **alumnado de carácter asistental**. É requisito imprescindible para ser considerado "alumno asistente", a asistencia e a participación mínima nun 80% das clases do grupo-clase e a asistencia nun 80% ás clases de grupo mediano(GM).
3. Para superar a materia, o alumnado asistente deberá superar todas as probas referidas, obtendo unha cualificación mínima do 50% en cada un dos aspectos avaliados.
4. Considerarase "alumnado non asistente" aquel que non cumpra o 80%da asistencia especificada no punto nº 1 ou aquel que opte por esta modalidade, sempre e cando llo comunique á profesora na primeira quincena de impartición da materia.
5. O sistema de avaliación para o alumnado non asistente consistirá nun exame de preguntas obxectivas(cunha valoración máxima do 80%) e nun traballo individual tutelado (cunha valoración máxima do 20%)pola profesora e definido en base aos contidos e obxectivos da materia.
6. Para superar a materia, o alumnado non asistente deberá superar as dúas probas referidas, obtendo unha cualificación mínima do 50% en cada unha delas.
7. EXAMES:As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datas exames 2018-2019"

- Segunda convocatoria (xullo): Se manteñen as competencias/probas superadas e só se examinarán das non superadas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

FLECHA, R.; LÓPEZ, F. e SACO, R., Dos siglos de educación de adultos, 1ª, El Roure, 1988, Barcelona

GARCÍA CARRASCO, J. (coord.), Educación de adultos, 1ª, Ariel, 1997, Barcelona

SANZ FERNÁNDEZ, F. (Direc.), La formación en educación de personas adultas, 1ª, MEC- UNED, 1995, Madrid

SANZ FERNÁNDEZ, F., La educación de personas adultas entre dos siglos: historia pasada y desafíos de futuro, 1ª, UNED, 2002, Madrid

GARCIA MOLINA, J. y MARÍ Y TARTE, R (coord.), Pedagogía Social y mediación educativa, 1ª, APESCAM, 2002, Toledo

Complementary Bibliography

REQUEJO OSORIO, A, Educación permanente y educación de adultos, 1ª, Ariel, 2003, Barcelona

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Programas de animación sociocultural/O05G130V01503

Educación e animación sociolaboral/O05G130V01701

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Didáctica: Deseño e programación no ámbito socioeducativo/O05G130V01202

Educación: Educación permanente/O05G130V01203

Other comments

Esta guía docente recolle as liñas de actuación a desenvolver co alumnado da materia, entendida con certa flexibilidade, podendo estar suxeita a algunha modificación e reaxuste puntual

IDENTIFYING DATA				
Educación para o lecer e o tempo libre				
Subject	Educación para o lecer e o tempo libre			
Code	005G130V01402			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Pérez Enríquez, María Esther			
Lecturers	Pérez Enríquez, María Esther			
E-mail	me_perez@uvigo.es			
Web				
General description	A educación para o lecer e o tempo libre é un dos principais ámbitos de intervención da Educación Social. Así faise necesario unha materia obrigatoria como esta, onde se traballen os coñecementos, habilidades e aptitudes teóricas e prácticas necesarias para o seu desenvolvemento profesional.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • saber facer
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber
CE8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer

CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber facer
CT5 Xestión da información	• saber • saber facer
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT11 Habilidades interpersoais	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT18 Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1. Conceptualizar e sentar as bases teóricas da educación para o lecer e o tempo libre.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CE1 CT1 CT4 CT5 CT8 CT11 CT18
2. Coñecer e analizar as realidades e perspectivas actuais do lecer e do tempo libre	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CE1 CT1 CT4 CT5 CT8 CT11 CT18
3. Sentar as bases teóricas da educación do lecer e do tempo libre.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CE1 CT1 CT4 CT5 CT8 CT11 CT18

4. Traballar os aspectos metodolóxicos da intervención educativa no lecer e no tempo libre.	CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE8 CE10 CE15 CT1 CT4 CT5 CT8 CT11 CT18
5. Coñecer, analizar e investigar os ámbitos, institucións e actividades educativas relacionadas coa educación para o lecer e o tempo libre, en particular no contexto galego.	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE8 CE10 CE15 CT1 CT4 CT5 CT8 CT11 CT18

Contidos

Topic	
1. Marco conceptual e bases teóricas da educación para o lecer e o tempo libre.	1.1. Clasificación dos "tempos" das persoas. 1.2. Enmarque do lecer e do tempo libre: diferenciación e conceptualización. 1.3. Elementos identificativos do lecer e do tempo libre.
2. Realidades e perspectivas actuais do lecer e do tempo libre	2.1. Dimensións do lecer e do tempo libre. 2.2. O lecer e o tempo libre como necesidades e dereitos sociais. 2.3. Tendencias actuais do lecer e do tempo libre. 2.4. Lecer, tempo libre e calidade de vida.
3. Cara a unha educación do lecer e do tempo libre.	3.1. Determinantes sociais e pedagóxicos que facilitan a aparición da educación para o lecer e o tempo libre. 3.2. Concepto e obxecto da educación do ocio. 3.3. Principios xerais e condicionantes.
4. Aspectos metodolóxicos da intervención educativa no lecer e no tempo libre.	4.1. Formas pedagóxicas de intervir no lecer e no tempo libre. 4.2. Principios de actuación. 4.3. Organización e administración de proxectos e servizos de lecer e tempo libre.
5. Ámbitos, institucións e actividades educativas relacionadas coa educación para o lecer e o tempo libre, en particular no contexto galego.	5.1. Ámbitos da educación para o lecer e o tempo libre: específicos e non específicos. 5.2. Marco legal das institucións de lecer e tempo libre. 5.3. Experiencias, programas, recursos e actividades da educación para o lecer e o tempo libre.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	5	7
Lección maxistral	12	25	37

Traballo tutelado	6	4	10
Traballo tutelado	2	25	27
Presentación	3	9	12
Obradoiro	18	22	40
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado (detección de coñecementos previos, motivacións,...) e a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do/a profesor/a dos contidos da materia "Educación para o lecer e o tempo libre"
Traballo tutelado	Formulación e análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia, que os/ as estudantes desenvolven na aula baixo as directrices e supervisión do/a profesor/a. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do alumnado.
Traballo tutelado	Os/as estudantes, en grupo, elaboran un documento e/ou investigación sobre a temática da materia. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Presentación	Exposición oral por parte do alumnado, ante a docente e o alumnado, dos resultados do traballo tutelado (previa presentación escrita).
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre a educación para o ocio e o tempo libre, con asistencia específica por parte do/a profesor/a ás actividades individuais e/ou de grupo que desenvolven os estudantes.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Actividades introdutorias	- As actividades introdutorias, reforzaranse cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que o/a profesor/a ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico).
Traballo tutelado	- Os traballos de aula, reforzaranse cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que o/a profesor/a ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico).
Traballo tutelado	- Os traballos tutelados, reforzaranse cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que a profesora ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico). - Ademais, á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de traballo na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do/a profesor/a, no horario de titorías, ou a través do correo electrónico.
Presentación	- A presentación/ exposición dos traballos tutelados, reforzase cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que a profesora ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico). - Ademais, á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de traballo na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do/a profesor/a, no horario de titorías, ou a través do correo electrónico.
Obradoiro	- A realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que o/a profesor/a ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico).

Lección maxistral - As sesións maxistrais, reforzaranse cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que a profesora ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico).

Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	- A preparación da proba tipo test, reforzaranse cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que o/a profesor/a ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico).

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Os/as estudantes presentan o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia e/ou investigación. Levarase a cabo en grupo, de forma escrita. Ademais, conxuntamente con este documento, tamén se valorará o seguimento da elaboración do traballo.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CG6 CE1 CE10 CE15 CT1 CT4 CT5 CT8 CT11 CT18
Obradoiro	Planificación, elaboración, posta en práctica na aula e avaliación dun obradoiro de educación para o ocio e o tempo libre por parte do/a alumno/a, de xeito individual. Os/as alumnos/as deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a súa valoración persoal. Valorarase conxuntamente coa súa participación nos mesmos e nas saídas de campo.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CE8 CE10 CE15 CT1 CT4 CT5 CT8 CT11

Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba tipo test para a avaliación das competencias adquiridas que inclúe preguntas pechadas con tres alternativas de resposta. Os/as alumnos/as seleccionarán unha resposta entre as posibilidades. As respostas erradas puntuarán negativamente (2 mal restarán 1 ben).	50	CB1 CB3 CB4 CG1 CG4 CE1 CT1 CT5
-------------------------------	---	----	--

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia é necesario superar todas as probas de avaliación. O alumnado non presencial:deberá falar coa profesora ao principio do curso, para acordar un plan de traballo específico. Os criterios de avaliación serán os seguintes: Proba tipo test: 70. Traballo titorado: 15%. Outros traballos prácticos: 15%. Segunda convocatoria: ao alumnado que supere algunhas das partes ou probas da materia, conservaranse as cualificacións ata a convocatoria de xullo. As competencias non adquiridas serán avaliadas na mesma convocatoria (xullo). As datas e horas oficiais dos exames, así como as da súa revisión, poden consultarse na web da Facultade no espazo "Exames 2019-20" (véxase o seguinte enlace): <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/graoeducacionsociallateral/exames-educacion-social-lateral>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Caride, J.A., Ocio e tempo libre, Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Orden, 2000, A Coruña
Cuenca, M., El ocio como ámbito de Educación Social. Educación Social: Revista de intervención socioeducativa, (47), 25-40, 2011,
Puig, J. y Trilla, J., La pedagogía del ocio, 1ª reimp., Laertes, 2000, Barcelona
Trilla, J., Tres pedagogías del ocio y otra más. Revista Educación Social (11), 54-71, 1999,

Complementary Bibliography

C.E.E.S.G., Funcións das educadoras e educadores sociais. Animación sociocultural e xestión cultural, C.E.E.S.G./ Deputación da Coruña, 2018, Santiago de Compostela
Cuenca, M., Pedagogía del ocio: Modelos y propuestas, Universidad de Deusto, 2004, Bilbao
Franch, J. e Martinell, A., Animar un proyecto de educación social. La intervención en el tiempo libre, 1ª ed., Paidós, 1994, Barcelona
Otero, J. C. (Coord.), La pedagogía del ocio: nuevos desafíos, Axac, 2009, Lugo
Pérez-Rioja, J. A., Educación para el ocio, Ediciones Palabra, 1992, Madrid
Sarramona, J., Vázquez, G. y Colom, A.J., Educación no formal, Ariel, 1998, Barcelona
S.I.P.S., Pedagogía Social. Revista Interuniversitaria. Monográfico Tiempos educativos, tiempos de ocio (20), 2012,
Trilla, J., La educación fuera de la escuela. Ámbitos no formales y educación social, 1ª ed., Ariel, 2003, Barcelona

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Programas de animación sociocultural/O05G130V01503

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Educación permanente/O05G130V01203
Educación: Historia da educación social/O05G130V01204
Educación: Pedagogía social/O05G130V01205
Educación: Teorías e institucións educativas/O05G130V01103

IDENTIFYING DATA**Estratexías de aprendizaxe en contextos socioeducativos**

Subject	Estratexías de aprendizaxe en contextos socioeducativos			
Code	005G130V01403			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	González Fernández, Antonio			
Lecturers	González Fernández, Antonio			
E-mail	aglez@uvigo.es			
Web				
General description	Nesta materia analízanse distintos procesos psicolóxicos como atención, percepción, memoria, aprendizaxe, motivación ou procesamento da información. A súa análise servirá de base para a súa posible aplicación no contexto social, tanto para entender a aprendizaxe social como para deseñar intervencións en distintos contextos.			

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer • Saber estar / ser
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer • Saber estar / ser
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG5 Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1 Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer
CE2 Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2 Planificación e organización	• saber facer
CT5 Xestión da información	• saber • saber facer
CT6 Resolución de problemas e toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser

CT7 Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber • saber facer
CT9 Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• saber facer • Saber estar / ser
CT10 Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT11 Habilidades interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13 Autonomía na aprendizaxe	• saber facer
CT15 Creatividade	• saber facer
CT16 Liderado	• saber facer • Saber estar / ser
CT17 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Ser competente no coñecemento da relación entre os procesos de atención, percepción e memoria e os modelos de aprendizaxe.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CE1 CE2 CT1 CT2 CT5 CT6 CT7 CT9 CT10 CT11 CT15 CT17
Ser competente no coñecemento dos modelos motivacionais, así como na súa vinculación cos procesos de aprendizaxe social e educativo.	CB1 CB2 CB4 CG4 CE1 CE2 CT5 CT6 CT7 CT11
Ser competente no coñecemento do paradigma do procesamento da información, así como da súa influencia na aprendizaxe humana.	CB1 CB2 CG4 CE1 CT5 CT6 CT7 CT11
Ser competente no coñecemento das teorías, modelos e formas de aprendizaxe aplicados en contextos sociais e educativos.	CB1 CB2 CG4 CE2 CT1 CT2 CT5 CT13 CT15

Ser competente para realizar a análise dos programas da realidade social e educativa de acordo cos conceptos aprendidos e facer propostas de mellora.	CB3 CG4 CE1 CE2 CT2 CT7 CT10 CT16 CT17
Ser competente para innovar a práctica socioeducativa, iniciada mediante a realización do deseño de novas capacidades ou reaxustando as anteriores ás situacións individuais e/ou contextuais.	CB3 CB4 CG1 CG3 CG4 CG5 CE1 CE2 CT2 CT6 CT7 CT9 CT10 CT11 CT15 CT16
Ser competente para colaborar con outros profesionais no deseño e implementación dos programas sociais e educativos.	CB3 CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE2 CT1 CT6 CT7 CT9 CT10 CT11 CT17
Ser competente no coñecemento e no uso dos recursos tecnolóxicos aplicados á elaboración dos programas de intervención social e de comunicación.	CB3 CG4 CE1 CT1 CT2 CT5 CT6 CT11 CT13

Contidos

Topic	
Atención, percepción e memoria e os modelos de aprendizaxe.	Os modelos atencionais: a atención selectiva e a atención dividida. A organización perceptiva: a teoría Gestalt A aprendizaxe construtivista. Modelos de memoria. Memoria implícita e memoria explícita.
Os modelos motivacionais.	Motivación, emoción e pensamento. A teoría da disonancia cognitiva. A motivación de logro. A teoría da motivación social. A teoría da atribución. Outros modelos: metas, autodeterminación.
O paradigma do procesamento da información.	Aspectos básicos Estratexias Metacognición

Teorías, modelos e formas de aprendizaxe aplicados en contextos sociais e educativos.	A aprendizaxe funcional e ecolóxica de Ausubel. A aprendizaxe andamiada de Bruner. A aprendizaxe significativa de Ausubel. A aprendizaxe social de Bandura. A aprendizaxe e a interacción socio- cultural segundo Vygotsky. Modelos de aprendizaxe cooperativa (Slavin).
Elaboración de programas e proxectos.	Programas de intervención social en persoas con discapacidade. Programas de intervención social en menores en conflito. Programas de intervención social en grupos sociais desfavorecidos e/ou en risco de exclusión social. Programas de mellora en persoas maiores con problemas de memoria e/ou déficits cognitivos.
Coñecemento e uso dos recursos tecnolóxicos aplicados á elaboración dos programas de intervención social e de comunicación.	Fontes bibliográficas de información: biblioteca, hemeroteca, bases de datos (ERIC, ISOC, CURRENT CONTENTS). Os recursos de internet: SITIOS WEBS. Emprego de medios audiovisuais na acción socioeducativa: AUDIO, VÍDEO, TV.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	10	28
Traballo tutelado	16	40	56
Presentación	10	4	14
Exame de preguntas obxectivas	1	51	52

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Asistencia, participación activa, compromiso e colaboración intergrupos e intragrupos.
Traballo tutelado	Traballos tutelados, traballos de aula e titorías de grupo. Avaliarase o nivel de construción de coñecemento e a autonomía persoal. Tamén a capacidade de innovación e investigación. Realización de traballos autónomos no ámbito social con dirección do docente en relación a unha temática da área.
Presentación	Colaboración. Coherencia nos contidos e innovación da achega. Emprego de medios audiovisuais.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Durante a súa elaboración, levarase a cabo un seguimento individualizado a través de Faitic, do correo electrónico, das titorías e nos Grupos Medios..
Presentación	Previamente ás presentacións, farase un seguimento da elaboración do Power Point (ou similar) a través do correo electrónico, das titorías e nos Grupos Medios..

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Traballo tutelado	Dous traballos grupais. Avaliarase nivel de profundización, calidade, coherencia e innovación dos traballos presentados. Asunción da responsabilidade das tarefas que requiren a execución do traballo en equipo.	35	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CE1
			CE2
			CT1
			CT2
			CT5
			CT6
			CT7
			CT9
			CT10
			CT11
			CT13
			CT15
			CT16
			CT17
Presentación	Presentación e defensa dos traballos e proxectos realizados	15	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG4
			CG5
			CE1
			CE2
			CT1
			CT2
			CT5
			CT6
			CT7
			CT9
			CT10
			CT11
			CT13
			CT15
			CT16
			CT17

Other comments on the Evaluation

Para que se contabilice na nota final a proba tipo test, a/o estudante deberá obter nela (polo menos) unha nota de 5 puntos sobre 10. En caso de non superar o exame tipo test, na acta aparecerá a nota obtida no exame.

Indícase, así mesmo, que se conservarán as cualificacións das competencias superadas en xuño para a seguinte convocatoria de xullo, na cal os alumnos e as alumnas se avaliarán só das competencias/partes/probas non superadas na convocatoria anterior.

As/os **estudantes non asistentes** deberán presentarse á proba de tipo test co mesmo temario e tipo de preguntas que os asistentes (ata 50% da nota); tamén se lles poderá entregar algún outro material (adicional ao do alumnado asistente) para este exame final. Ademais, deberán entregar algún(s) traballo(s) de investigación teórico-práctico(s) sobre algunha das temáticas da materia (ata 35% da nota). Este(s) traballo(s) deberá(n) ser previamente consensuado(s) co docente da materia polo menos 2 meses antes do exame coa finalidade de poder levar a cabo una titorización adecuada do(s) mesmo(s) durante este período de 2 meses (polo menos, con 2 tutorías presenciais). A actividade de "Presentación" será obrigatoria para o alumnado non asistente. Nela, a/o estudante non asistente presentará o(s) seu(s) traballo(s) e relacionaráo(s) con diferentes temas do temario (ata o 15% da nota).

As **datas do exame** final correspondente ás convocatorias de maio-xuño e xullo poderanse consultar no taboleiro de anuncios da Facultade de Ciencias da Educación de Ourense e tamén na súa web.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ballesteros, S., Psicología general. Un enfoque cognitivo, Universitas, 2000, Madrid

Banet, L.; Echeita, G.; Escofet, N.; Fernández, C.; Guix, M. D.; Jiménez, J. R. et al., Motivación, tratamiento de la diversidad y rendimiento académico. El aprendizaje cooperativo, Graó, 2003, Barcelona

Mestre, J. M., e Palmero, F., Procesos psicológicos básicos. Una guía académica para los estudios en psicopedagogía, psicología y pedagogía, Pirámide, 2011, Madrid

Puente Ferreras, A., Psicología contemporánea básica y aplicada, Pirámide, 2011, Madrid

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Discapacidade e educación social/O05G130V01909

IDENTIFYING DATA**Habilidades sociais en educación social**

Subject	Habilidades sociais en educación social			
Code	005G130V01404			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Rodríguez Castro, Yolanda			
Lecturers	Isorna Folgar, Manuel Rodríguez Castro, Yolanda			
E-mail	yrcastro@uvigo.es			
Web	http://http://psicosexualidadourense.blogspot.com.es/			
General description	Nesta materia abordaremos o estudo das habilidades sociais e traballarámoslas como elementos craves no perfil profesional do/a Educador/a Social.			

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • saber facer
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5 Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1 Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE6 Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber • saber facer
CE8 Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber • saber facer
CE10 Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE11 Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber facer • Saber estar / ser

CE12 Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2 Planificación e organización	• saber • saber facer
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12 Compromiso ético	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT14 Adaptación a situacións novas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT15 Creatividade	• Saber estar / ser
CT17 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT18 Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer o marco teórico, conceptual e metodolóxico das Habilidades sociais.	CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CE1 CE6 CT1 CT2 CT8 CT14 CT18
Adquirir as habilidades profesionais do Educador/a Social de empatía, respecto e autenticidade.	CB1 CB2 CB3 CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CE1 CE6 CE8 CT2 CT12 CT15 CT17 CT18

Promover o traballo en equipos multidisciplinares e a resolución de conflitos interpersoais.

CB3
CB4
CB5
CG2
CG3
CG5
CG6
CE8
CE10
CE11
CE12
CT2
CT12
CT14
CT17

Contidos

Topic	
BLOQUE 1: As habilidades sociais. Aspectos conceptuais e metodolóxicos básicos.	Marco conceptual e teórico das habilidades sociais. Adestramento e tipos de habilidades sociais. Avaliación das habilidades sociais.
BLOQUE II: A comunicación e as habilidades sociais	Habilidades para a comunicación interpersoal. Adestramento en habilidades asertivas. Habilidades para falar en público e autorregulación emocional.
BLOQUE III: Habilidades sociais e práctica profesional do/a educador/a social.	Variables clave do profesional para a intervención: Empatía, respecto e autenticidade. Habilidades sociais para as intervencións grupais Habilidades para o traballo en equipo. A resolución de conflitos interpersoais. A intelixencia emocional e as habilidades sociais.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	2	4
Traballo tutelado	10	43	53
Presentación	4	4	8
Seminario	27	0	27
Exame de preguntas obxectivas	2	43	45

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Presentación por parte da docente o programa da materia. Avaliación inicial de expectativas, coñecementos e actitudes.
Traballo tutelado	Todo estudante, de maneira individual ou grupal de 2-4 membros- dependendo da modalidade de asistencia-, debe elaborar un traballo de intervención sobre un tema específico da materia. Tamén deben elaborar de forma individual un estado da cuestión (state of art) que inclúe a elección da temática, a procura e recollida de información, a lectura e manexo de bibliografía, centrada en artigos, para a elaboración dun informe do traballo. O alumnado non asistente de forma optativa poderá facer outros traballos.
Presentación	O alumnado exporá o seu traballo de intervención centrado nunha temática das habilidades sociais.
Seminario	Como traballo de aula, no gran grupo o/a estudante participará en seminarios de formación específica que lle permita profundar nos contidos da materia. Estes seminarios serán as sesións nas que a docente exporá os contidos sobre a materia obxecto de estudo, e traballarase nos grupos medianos dende a práctica.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Os traballos tanto o individual como o grupal, explicaranse nos grupos medios e farese un seguimento. Ademais todo o alumnado que o necesite, será atendido no horario de tutoría da docente para revisar os seus traballos e resolver as dúbidas (consultar horario de tutoría na páxina web da Facultade). Tamén se atenderá ao alumnado a través do correo electrónico (yrcastro@uvigo.es; isorna.catoira@uvigo.es) ou a través da plataforma Tema Fatic.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	O alumnado realizará traballos obrigatorios: un traballo individual (state of art) e un traballo grupal que serán tutelados, nos grupos medios e nas titorías. O traballo grupal serán expostos ao gran grupo nas últimas sesións de gran grupo.	40	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CE8
			CE10
			CE11
			CE12
			CT1
			CT2
			CT8
			CT12
			CT14
			CT15
			CT17
Seminario	Valorarase a participación e as tarefas levadas a cabo nos seminarios	5	CG1
			CG2
			CT1
			CT2
			CT8
Presentación	Valorarase a implementación e exposición da súa intervención en habilidades sociais. Para a avaliación terase en conta as competencias de comunicación oral e o rigor á hora de implementar a intervención deseñada polo alumnado.	5	CT15
			CG1
			CG2
			CT1
			CT2
Exame de preguntas obxectivas	Consistirá nunha proba obxectiva de opción múltiple de resposta. (Cada dúas preguntas fallidas no exame, restará unha correcta)	50	CT8
			CT15
			CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG4
			CE1
			CE6
			CE10
			CE12
			CT1
			CT2
			CT8
			CT18

Other comments on the Evaluation

Outros comentarios: Avaliación de alumnos/as non asistentes: Terán a consideración de non asistentes, aqueles alumnos/as que non conseguisen o 80% da asistencia as sesións presenciais, ou ben aqueles que antes da primeira semana de novembro non tivesen notificado á profesora ou ao profesor, a modalidade de asistencia elixida. Para a súa avaliación teranse en conta os seguintes criterios, sendo obrigatorio para a superación da materia, ter aprobado tanto a parte teórica como a parte práctica da materia.

1. **Proba obxectiva:** Ata 10 puntos, debendo o alumno/a conseguir un mínimo de 5 puntos para superala materia (a nota total supoñerá o 60% da cualificación da materia). (Cada dúas preguntas fallidas no exame, restará unha correcta)

2. **Traballo individual tutelado:** Valorarase ata 2 puntos, sendo a nota mínima para aprobar a actividade o 1. Unha puntuación por debaixo desta supoñerá o suspenso na actividade e tamén na materia (a nota total supoñerá o 20% da cualificación do alumno/a).

3. **Revisión teórica:** ata 1 punto pola realización dun traballo teórico tutelado referido a unha temática relacionada co temario teórico-práctico da materia centrado exclusivamente en artigos de revistas científicas, sendo a nota mínima para aprobar a actividade o 0.5 (a nota total supoñerá o 10% da cualificación do alumno/a).

4. **Traballos voluntarios:** ata 1 punto, que só se sumarán se o alumno/a obtén, polo menos as puntuacións mínimas nas actividades básicas de cualificación (proba obxectiva, traballo individual e revisión teórica) (a nota total suporá o 10% da calificación do alumno/a)

Datas importantes: Exposición de traballos: a partir 17 abril

Entrega de traballos: a partir 10 maio

As datas oficiais de exames poden consultarse na web da Facultade de Ciencias da Educación no espazo "datos exames 2019-20" (<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>)

Para a convocatoria de xullo conservaranse as cualificacións das competencias conseguidas polo alumnado nas probas superadas na convocatoria de xuño. É dicir, na convocatoria de xullo examínanse só das competencias/partes/probas non superadas na convocatoria anterior.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Caballo, V., Manual de evaluación y entrenamiento en habilidades sociales., Siglo XXI, 2007, Madrid

Rodríguez-Castro, Y., Temario de la materia HHSS en Educación Social, Fiatic/HHSS, 2019, Universidad de Vigo

Goleman, D., Inteligencia emocional, Kairós, 1996, Barcelona

CEP, Habilidades Sociales, CEP, editorial, 2008, Madrid

Ballester, R. & Gil Llario, Mª D., Habilidades Sociales. Evaluación y Tratamiento, Síntesis, 2009, Madrid

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Mediación en conflictos e situacións de violencia/O05G130V01502

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Sexualidade e saúde/O05G130V01912

Subjects that it is recommended to have taken before

Intervención socioeducativa nas condutas aditivas/O05G130V01702

Other comments

Recoméndase seguir o curso tamén na plataforma de faitic.

IDENTIFYING DATA**Intervención socioeducativa para a inclusión social**

Subject	Intervención socioeducativa para a inclusión social			
Code	O05G130V01405			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Barreira Arias, Alberto José			
Lecturers	Barreira Arias, Alberto José			
E-mail	abarreira@uvigo.es			
Web				
General description	O ámbito profesional do educador/a social é moi amplo, e entre a variedade de ámbitos profesionais cobra un especial interese a poboación en situación de exclusión social. Favorecer a inserción social de persoas e colectivos desta poboación, atender as súas necesidades sociais, culturais, educativas, sanitarias e laborais e prever esas situacións son algúns dos contidos da práctica profesional do educador/a social. Este profesional necesita dunhas bases teóricas e metodolóxicas que poidan ser alicerces da súa intervención, así mesmo necesita dunhas estratexias de intervención de carácter sociopedagóxico que lle faciliten coñecer a achegarse aos colectivos e persoas desadaptadas. Dende esta materia preténdese dar resposta a ámbolos dous aspectos, dotando ao profesional da Educación Social das competencias e coñecementos necesarios para o seu desenvolvemento, así como das bases da indagación e o coñecemento autónomo, que serán fundamentais para a súa continua reciclaxe e adaptación ao cambiante medio onde terá que exercer a súa profesión.			

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• Saber estar / ser
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5 Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer
CE1 Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer
CE2 Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber facer
CE3 Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	• saber facer • Saber estar / ser
CE4 Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber facer
CE5 Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer

CE6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber
CE7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber facer
CE8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber facer
CE9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber facer
CE10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber facer
CE11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber facer
CE12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber facer
CE13	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural	• saber facer
CE14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber facer
CE15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber facer
CE18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	• Saber estar / ser
CE19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• saber facer
CE20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Planificación e organización	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber • saber facer
CT4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber facer
CT5	Xestión da información	• saber facer
CT6	Resolución de problemas e toma de decisións	• saber facer
CT7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber facer
CT8	Capacidade crítica e autocrítica	• Saber estar / ser
CT9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	
CT10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT12	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT15	Creatividade	• Saber estar / ser
CT16	Liderado	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer os ámbitos xerais da intervención socioeducativa e a súa relación coa Educación Social e colectivos sensibles a ser intervidos.	CB1 CB2 CG4 CG5 CE5 CE6 CT1
Coñecer as características dos principais colectivos de desadaptación social.	CB3 CG4 CE6 CT5 CT10 CT12
Coñecer os supostos pedagóxicos, psicolóxicos e sociolóxicos que sexan alicerces dos procesos de intervención socioeducativa en situacións de exclusión social.	CB1 CG4 CE1 CE5 CT1 CT9

Coñecer e comprender as bases legais, sociais e persoais da inadaptación e exclusión social.	CB1 CB4 CG1 CG2 CG4 CE1 CE5 CE6 CT1 CT3 CT9
Coñecer os fundamentos teóricos e metodolóxicos da intervención socioeducativa, os seus ámbitos de actuación, técnicas e recursos e servizos socioeducativos dispoñibles.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CE1 CE5 CE6 CE20 CT1 CT6 CT7
Planear procesos de intervención en situacións de desadaptación social, avaliando o ámbito sobre o que se actúa, priorizando as necesidades de acción ás que se pretende dar resposta, especificando o modelo teórico de intervención no que se basea, os recursos necesarios para elo e a proposta metodolóxica coa que será avaliada dita intervención.	CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG5 CE4 CE7 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE18 CE20 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT9 CT10 CT12 CT15
Utilizar técnicas concretas de intervención socioeducativa e comunitaria que permitan detectar factores de desadaptación e exclusión que dificultan a inserción social e laboral	CB2 CB3 CB5 CG2 CG5 CG6 CE2 CE4 CE7 CE8 CE19 CT7 CT16

Recoñecer a diversidade e a multiculturalidade como fonte de crecemento persoal e social.	CB3 CB4 CG1 CG2 CE3 CT10 CT12
Recoñecer a importancia do compromiso ético e social nos procesos de intervención educativa na exclusión social	CB3 CG1 CE3 CT12
Manter unha actitude de autocrítica aberta á innovación	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CE3 CE18 CT8 CT12

Contidos

Topic	
Tema 01.- O concepto de desadaptación social. A súa relación con outros conceptos: marxinação, anormalidade. Relatividade do termo: Os condicionantes sociais e culturais. Factores ambientais que inciden no fenómeno da desadaptación social.	01.1.- A exclusión social: concepto, ámbitos e factores de risco. 01.2.- A desadaptación social: precisións conceptuais e marco teórico. 01.3.- Teorías da inadaptación social. 01.4.- O marco normativo e administrativo da intervención socioeducativa na exclusión social (Bases legais que afectan a situacións de exclusión social; medidas institucionais para dar resposta á desadaptación social).
Tema 02.- Os principios da Intervención Educativa: desenvolvemento persoal, normalización, participación, xestión autónoma.	02.1.- Principios e Fases do proceso de intervención socioeducativa. 02.2.- Problemas fundamentais de desadaptación social e estratexias de intervención. A intervención educativa como estratexia fundamental.
Tema 03.- Ámbitos e áreas de intervención en situacións de desadaptación social.	03.1.- A intervención socioeducativa no ámbito da delincuencia e o cárcere. 03.2.- A intervención socioeducativa no ámbito das minorías étnicas. 03.3.- A intervención socioeducativa no ámbito dos fluxos migratorios. 03.4.- A intervención socioeducativa no ámbito da pobreza. 03.5.- A intervención socioeducativa no ámbito hospitalario.
Tema 04.- Elaboración e avaliación de programas de intervención socioeducativa en situacións de exclusión social.	04.1.- Avaliación do contexto e de necesidades. 04.2.- Deseño do programa. 04.3.- Implementación. 04.4.- Avaliación do programa.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	21	21	42
Estudo de casos	8	48	56
Foros de discusión	0	5	5
Lección maxistral	14	31	45
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, de forma autónoma ou supervisada polo profesor desenvolve unha actividade na aula ou elabora un proxecto de intervención socioeducativa sobre a temática da materia.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun entorno virtual na que se debaten temas relacionados co ámbito da materia

Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
-------------------	--

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, de forma autónoma ou supervisada polo profesor desenvolve unha actividade na aula ou elabora un proxecto de intervención socioeducativa sobre a temática da materia.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Traballo tutelado	Tutelaranse as actividades de aula así como a elaboración dun proxecto de intervención socioeducativa sobre a temática da materia, que o alumnado realizará de forma autónoma, individual ou en grupo, e/ou baixo as directrices e supervisión do profesor.	50		CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE18 CE19 CE20 CT1 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT9 CT10 CT12 CT15 CT16

Foros de discusión	Foro de discusión nun entorno virtual no que se debate sobre algún tópico relacionado coa materia	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CE6 CE18 CT1 CT3 CT4 CT5 CT9
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CE2 CE4 CE5 CE7 CE18 CE20 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT12 CT16
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CE1 CT1 CT5 CT6 CT10

Other comments on the Evaluation

Nota: As cualificacións do cadro precedente aparecen expresadas en porcentaxes

AVALIACIÓN ALUMNADO PRESENCIAL

Para superar a materia será necesario, acadar como mínimo o 50% da puntuación en cada un dos seguintes subapartados, é decir:

1.-Traballos Tutelados:

- Actividades de Aula (necesario obter un mínimo de 0,75, sendo o máximo 1,5)
- Elaboración dun proxecto de intervención socioeducativa (necesario obter un mínimo de 1,75, sendo o máximo 3,5)
- 2.-Estudo de casos e/ou análise de intervencións socioeducativas (necesario obter un mínimo de 0,5, sendo o máximo 1)
- 3.-Test (modalidade A) (necesario obter un mínimo de 1,5, sendo o máximo 3)
- 4.-Foro de discusión: (necesario obter un mínimo de 0,5, sendo o máximo 1.

Son criterios sumativos entre sí e nunca se poderá sumar se nalgún deles non se consegue o mínimo establecido.

AVALIACIÓN ALUMNADO NON PRESENCIAL:

A avaliación deste alumnado farase de igual xeito que a do alumnado presencial, agás nas Actividades de aula, sendo incrementada a puntuación correspondente destas á do tipo Test. É decir, para superar a materia haberá que acadar como mínimo o 50% da puntuación nos seguintes subapartados:

1.-Traballos Tutelados:

- Elaboración dun proxecto de intervención socioeducativa (necesario obter un mínimo de 1,75, sendo o máximo 3,5)
- 2.-Estudo de casos e/ou análise de intervencións socioeducativas (necesario obter un mínimo de 0,5, sendo o máximo 1)
- 3.-Test (modalidade B) (necesario obter un mínimo de 2,25, sendo o máximo 4,5)
- 4.- Foro de discusión: (necesario obter un mínimo de 0,5, sendo o máximo 1).

Son criterios sumativos entre sí e nunca se poderá sumar se nalgún deles non se consegue o mínimo establecido.

IMPORTANTE:

-Todos os alumnos/as que non acaden unha asistencia aproximada a un 70%-80% das clases teórico-prácticas, pasarán automaticamente á forma de avaliación non presencial.

--A fórmula a aplicar na proba tipo test será: $P=A/(E/n-1)$, onde P=puntuación, A= acertos, E=erros, n=nº de alternativas de resposta. Haberá 3 alternativas de resposta, sendo só unha delas a correcta.

-As actividades teóricas e prácticas poderán ser realizadas polo alumnado asistencial individualmente ou en grupo (máximo de 4-6). O alumnado non asistencial realizará as actividades de xeito individual.

SEGUNDA CONVOCATORIA (XULLO):

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. Conservaranse as cualificacións das probas superadas en xuño, tendo que examinarse só das partes non superadas.

DATAS DE AVALIACIÓN, CURSO 2019-20

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade de educación no espazo "datas exames"

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

AMORÓS, P. & AYERBE, P (eds.), Intervención educativa en inadaptación social, 2000, Síntesis

AYERBE, P., La intervención educativa ante la desadaptación social, 1996, Ibaeta-Pedagogía

MARTÍNEZ, A. & MUSITU, G., El estudio de casos para profesionales de la acción social, 1995, Narcea

ORTE SOCIAS, C. & MARCH, M.X., Pedagogía de la inadaptación social, 1996, Nau

VALLES, J., Manual del educador social: intervención en servicios sociales, 2009, Pirámide

VÉLAZ DE MEDRANO, C., Intervención educativa y orientación en problemas de inadaptación y exclusión por factores educativos y socioculturales, 2002, UNED

Complementary Bibliography

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Intervención socioeducativa na infancia e adolescencia en situación de risco social**

Subject	Intervención socioeducativa na infancia e adolescencia en situación de risco social			
Code	O05G130V01501			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Fernández Rodicio, Clara Isabel			
Lecturers	Fernández Rodicio, Clara Isabel			
E-mail	cirodicio@uvigo.es			
Web				
General description	Cando se produce algunha situación que dificulta ou inhibe o desenvolvemento integral do menor estamos falando dunha situación de risco. Normalmente estas situacións danse no mesmo contorno do menor, pero situacións estruturadas e sociopolíticas tamén inciden negativamente neste grupo de poboación. Coñecer os factores que xeran situacións de risco para a infancia e a adolescencia, os indicadores que permitan identificalos e as repercusións que estas teñan nos menores que as sufran, convértese nun ámbito suficientemente amplo e complexo, no que o Educador Social debe intervir.			

Competencias

Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CE2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber • saber facer
CE5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	
CE6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber
CE8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber facer • Saber estar / ser
CE12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber • saber facer
CE14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber • saber facer
CE15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber • saber facer
CE16	Elaborar e interpretar informes técnicos, de investigación e avaliación sobre accións, procesos e resultados socioeducativos	• saber
CE17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural	• saber • saber facer
CE18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	• saber facer • Saber estar / ser

CE19 Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• saber • saber facer
CT2 Planificación e organización	• saber • saber facer
CT3 Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber • saber facer
CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber • saber facer
CT5 Xestión da información	• saber
CT6 Resolución de problemas e toma de decisións	• saber • saber facer
CT7 Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• saber • saber facer
CT9 Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• saber facer
CT10 Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT11 Habilidades interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT12 Compromiso ético	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1.Coñecer, analizar e indagar sobre a realidade social e educativa.	CB1 CB2 CB3 CE2 CE5 CE14 CE16 CE17 CT2 CT3 CT4 CT6 CT8 CT9 CT10 CT12
2.Deseñar,organizar, por en práctica e avaliar programas de intervención socio-educativa para minimizar as dificultades sociais	CB2 CB3 CB4 CE2 CE5 CE12 CE14 CE16 CE17 CE18 CT2 CT3 CT5 CT12

3.-Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socio-educativas e de compensación	CB2 CB3 CB4 CE2 CE5 CE14 CE15 CE17 CT3 CT4 CT7 CT8 CT10 CT12
4.-Favorecer o desenvolvemento comunitario e socio-educativo	CE2 CE5 CE8 CE12 CE14 CE17 CE19 CT2 CT3 CT4 CT10 CT11 CT12
5.-Analizar e diagnosticar a realidade social e as dificultades sociais como base que fundamenta o desenvolvemento de accións e iniciativas socio-comunitarias e educativas	CB1 CB2 CB3 CB4 CE5 CE8 CE12 CE19 CT2 CT3 CT4 CT6 CT8 CT10 CT11 CT12
6.-Adquirir e comprender os coñecementos teóricos e os recursos instrumentais e metodolóxicos precisos para o desenvolvemento exitoso da intervención socio-educativa na infancia e adolescencia en dificultades sociais	CB1 CB2 CB3 CB4 CE2 CE5 CE6 CE8 CE14 CE17 CE19 CT2 CT3 CT4 CT5 CT8 CT11 CT12

7.- Formar a profesionais que actúen no ámbito da intervención socio-educativa que sexan capaces de dar resposta a realidades diversas da sociedade actual

CB2
CB3
CB4
CB5
CE5
CE8
CE16
CT2
CT6
CT8
CT11
CT12

Contidos	
Topic	
1. *Conceptualización de infancia e adolescencia en dificultades sociais.	1.1. Introducción. 1.2. Benestar social e infancia. 1.3. Dificultade social na infancia. 1.4. O bo trato á infancia e a *resiliencia.
2. Concepto de *inadaptado e *desadaptado. Marxinación-prevención.	2.1. Familia, escola, relixión e poder, axentes de socialización. 2.2. Marxinación social do menor. 2.3. *Inadaptación social. 2.4. Conflito e desviación social.
3. A prevención: Intervención, metodoloxía e niveis de intervención.	3.1. Metodoloxía do proceso de intervención. 3.2. Proceso de intervención. 3.3. Estudo diagnóstico. 3.4. Niveis de intervención. 3.5. Marco xeral dos recursos sociais para menores e novos.
4. Modalidade de atención socio-educativa: Intervención preventiva, asistencial e *rehabilitadora.	4.1. Prevención do absentismo e o fracaso escolar. Programas de absentismo. 4.2. Educación intercultural. Educar para a igualdade: a asimilación cultural. 4.3. Acollemento familiar e adopción. 4.4. Atención residencial. 4.5. Atención a menores inmigrantes. 4.6. A *reeducación e a integración social do menor. 4.7. Medidas de reforma e *reeducación de menores.

Planificación docente			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Aprendizaxe baseado en proxectos	8	0	8
Resolución de problemas	8	0	8
Lección maxistral	22	0	22
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Metodoloxía docente	
	Description
Aprendizaxe baseado en proxectos	Os alumnos elaborarán un proxecto relacionado cos temas a tratar na materia, coa axuda e orientación do docente.
Resolución de problemas	O docente propón algúns problemas e situacións a resolver polos estudantes coa axuda e acompañamento do profesor.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dalgúns dos contidos da materia.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Aprendizaxe baseado en proxectos	Asesoramento individual ou grupal na aula e nas titorías co profesor.
Resolución de problemas	Asesoramento individual ou grupal na aula e nas titorías co profesor.

Avaliación	
Description	QualificationEvaluated Competences

Aprendizaxe baseado en proxectos	Elaboración dun proxecto que se valorará cos criterios acordados na aula.	30	CB2 CB3 CB5 CE5 CE8 CE12 CE14 CE15 CE17 CE18 CE19 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	Resolución dos problemas propostos, que se valorarán cos criterios acordados na aula.	20	CB1 CB2 CB3 CB5 CE2 CE5 CE6 CE8 CE12 CE14 CE15 CE16 CE19 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Exame de preguntas obxectivas	Proba para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta.	50	CB1 CE2 CE5 CE6 CE12 CE14 CE15 CT2 CT3 CT5 CT7
-------------------------------	---	----	--

Other comments on the Evaluation

Para superar satisfactoriamente a materia recoméndase asistir ás clases. A puntuación final será a suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, debendo obterse a puntuación mínima de 5 para aprobar a materia. Así mesmo, será requisito ter aprobado tanto o exame como o resto das actividades propostas para poder sumar as puntuacións obxecto de avaliación. Aquel alumnado que por circunstancias xustificadas non poida asistir regularmente ás clases deberá comunicarllo ao profesorado durante o primeiro mes de clases. As competencias non adquiridas na primeira convocatoria poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo. As *tutorías realizaranse no despacho situado en 2º Pavillón, baixo, despacho *nº 26. De non poder acudir a *tutorías presenciais levarán a cabo a través de *Skype previa cita.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Sorribas García, M.; García López, A. y Gras Magriñá, M. (2015), Intervención con familias y atención a menores en riesgo social, Altamar, Barcelona

Complementary Bibliography

AAVV (2010), Educación XXI, UNED, Madrid

Alsinet, C. y Balsells, M.A.(2011), Infancia y adolescencia en riesgo social, Milenio, Lleida

Balsells, M.A.; Del Arco, I. y Miñambres, A. (2009), La infancia en situación de riesgo social y sus familias, Ed.París, Lleida

Barudy, J. (1998), El dolor invisible de la infancia, Paidós, Barcelona

Barudy, J. y Dantagnan, M.(2007), Los buenos tratos a la infancia, Gedisa, Barcelona

Barudy, J. y Marquebreucq, A.P. (2006), Hijos e hijos de madres resilientes: traumas infantiles en situaciones extremas: violencia de género, guerra, genocidio, persecución y exilio, Gedisa, Madrid

Benítez, M.T.; Languín, A. y Sánchez, M. (2000), Programa de atención al niño en situación social de riesgo, Díaz de Santos- Ayuntamiento de Madrid, Madrid

Bowlby, J. y Marquebreucq, A.P. (2006), Una base segura: aplicaciones clínicas de una teoría del apego, Paidós, Madrid

Brazelton, T. y Greenspan, S. (2005), Las necesidades básicas de la infancia. Lo que cada niño o niña precisa para vivir, crecer y aprender, Graó, Barcelona

Calatayud, E.(2009), La educación de los jóvenes: Una tarea social compartida, Fundación Ecoem, Granada

Cantón, J. y Cortés, M. (2003), Guía para la evaluación del abuso sexual infantil, Pirámide, Madrid

Cantón Duarte, J. y col. (2013)., Violencia doméstica, divorcio y adaptación psicológica, Pirámide, Madrid

Casado, J.; Díaz, J.A. y Martínez, C. (1997), Niños maltratados, Díaz de Santos, Madrid

Castillo, S. y Cabrerizo, J. (2011), Evaluación de la intervención socioeducativa. Agentes, ámbitos y proyectos, Pearson, Madrid

Colás, A. (2011), Derecho penal de menores, Tirant lo Blanch, Valencia

Cyrulnik, B. (2007), Los patitos feos: la resiliencia, una infancia infeliz no determina la vida, Gedisa, Barcelona

Fernández, J.M.; Hamido, A.y Fernández, M. (2008), El Educador Social de menores. Cuaderno de aprendizaje., Pirámide, Madrid

Fernández Millán, J.M. y Hamido Mohamed, A. (2011), Educación social y atención a la infancia, Pirámide, Madrid

Fryd, P. (coord.) (2011), Acción socioeducativa con infancias y adolescencias. Miradas para su construcción, UOC, Barcelona

Galán Rodríguez, A. (2011), La protección a la infancia: el desafío del Rey Salomón, Eos, Madrid

García Barriocanal, C.; Imaña, A. y De la Herrán, A. (2007), El Acogimiento Residencial como medida de protección al menor, Defensor del menor en la Comunidad de Madrid, Madrid

García, N. y Noguerol, V. (2007), Infancia maltratada. Manual de intervención, Pirámide, Madrid

Gómez, E. (2002), Guía para la atención al maltrato infantil: desde los servicios sociales, Servicio de Publicaciones Universidad de Cantabria, Santander

González, E. (coord.) (2001), Menores en desamparo y conflicto social, CCS, Madrid

Granados, P. y Mudarra, M.J. (2010), Diagnóstico en Educación Social, Sanz Torres, Madrid

López, F. (2010), Necesidades en la infancia y en la adolescencia, Pirámide, Madrid

Martín Hernández, J. (2005), La intervención ante el maltrato infantil. Una revisión del sistema de protección, Pirámide, Madrid

Martín, J. (2009), Protección de menores. Una institución en crisis, Pirámide, Madrid

Martínez García, C. (Coord) (2007), Los sistemas de protección de menores en la España de las Autonomías. Situación de riesgo y desamparo de menores. Acogimiento familiar y acogimiento residencial, Dykinson., Madrid

Martínez, I. y Vázquez, A. (2006), La resiliencia invisible: infancia, inclusión social y tutores de vida, Gedisa, Madrid

Melendro, M. y Rodríguez, A.E. (2013), Intervención con menores y jóvenes en dificultad social, UNED, Madrid

Melendro, M. (2009), El tránsito a la vida adulta de los jóvenes en dificultad social. Estrategias flexibles de intervención socioeducativa, UNED, Madrid

Mondragón, J. y cols. (2004)., Intervención con menores: acción socioeducativa, Narcea, Madrid

Ochoterena, J. y Arruabarrena, M.I. (2001), Manual de protección infantil, Masson, Barcelona

Quicios, M.P. (2013), Infancia, adolescencia y juventud en dificultad social, Mc Graw Hill, Madrid

Rodríguez, F.J. y Becedóniz, C. (Coords.) (2007), El menor infractor. Posicionamiento y realidades, Principado de Asturias, Oviedo

Ruiz, M.V. y Martín, M.S. (2008), Adolescentes en riesgo social. Prevención e intervención, Comunidad de Madrid-Consejería de Familia y Asuntos Sociales, Madrid

Sáinz-Cantero, M.B. y Pardo, E. (2010), Régimen jurídico de los centros de protección y reforma de menores, Comares, Granada

Sanmartín, J. (Coord.) (2008), Violencia contra niños, Ariel-Centro Reina Sofía para el estudio de la violencia, Barcelona

Suárez, J.M. (1999), Historia dos dereitos da infancia, Xunta de Galicia, Vigo

Tarín, M. y Navarro, J.J. (2006), Adolescentes en riesgo. Casos prácticos y estrategias de intervención socioeducativa, CCS, Madrid

Urza, J. (2010), Adolescentes en conflicto. 53 casos reales, Psicología. Pirámide, Madrid

Vélez de Medrano, C. (2008), Intervención educativa y orientadora para la inclusión social de menores en riesgo, UNED, Madrid

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas/O05G130V01303

Intervención socioeducativa para a inclusión social/O05G130V01405

IDENTIFYING DATA**Mediación en conflitos e situacións de violencia**

Subject	Mediación en conflitos e situacións de violencia			
Code	O05G130V01502			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Lameiras Fernández, María			
Lecturers	Lameiras Fernández, María Martínez Román, Rosana			
E-mail	lameiras@uvigo.es			
Web				
General description	Os termos "conflito" e "violencia" están estreitamente relacionados. O conflito é inherente á persoa humana e á sociedade: o individuo é un ser en conflito e non pode deixar de sê-lo. Non obstante, non sucede o mesmo coa violencia: a violencia non está na natureza humana; senón tan só o potencial para a violencia, pero as circunstancias condicionan a realización dese potencial (Galtung, 1997). O conflito non necesariamente ten que rematar en violencia física ou verbal. O fracaso na transformación do conflito é o que conduce á violencia. A complexidade da sociedade actual está a xerar novas formas de conflito e violencia tanto nos espazos públicos como nos privados. A través do desenvolvemento dos contidos desta asignatura tentamos debater sobre os diferentes contextos de relación e socialización das persoas, identificar conflitos e situacións de violencia nos ámbitos familiar, penal xuvenil e escolar, analizando as súas causas e as respostas producidas; presentando posibles estratexias de xestión e resolución dos conflitos desde unha perspectiva positiva e creativa.			

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • Saber estar / ser
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • saber facer
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber • saber facer
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG5 Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer • Saber estar / ser
CE1 Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber
CE2 Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber facer

CE3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	• saber
CE6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber • saber facer
CE18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE22	Estar comprometido coa calidade de actuación e moverse de acordo cos principios deontolóxicos do/a educador/a social	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Planificación e organización	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber facer
CT4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber facer
CT5	Xestión da información	• saber
CT6	Resolución de problemas e toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber
CT8	Capacidade crítica e autocrítica	• saber
CT9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• Saber estar / ser
CT11	Habilidades interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT13	Autonomía na aprendizaxe	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Adaptación a situacións novas	• saber facer
CT15	Creatividade	• saber facer
CT16	Liderado	• Saber estar / ser
CT17	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT19	Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crise en comunidades educativas	CB1 CB4 CB5 CG1 CG5 CG6 CE1 CE2 CE18 CE22 CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT7 CT11 CT13 CT17

Asumir e orientarse de acordo cos valores de igualdade e cidadanía democrática e capacitar para a prevención e mediación nos casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...).	CB2 CB3 CG1 CG4 CE3 CE7 CT5 CT6 CT7 CT8 CT11 CT16 CT19
Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	CB4 CB5 CG3 CG5 CE2 CE7 CE18 CT1 CT2 CT5 CT7 CT11 CT12 CT16 CT19
Asesorar e acompañar a persoas e grupos en procesos de desenvolvemento socioeducativo.	CB1 CB4 CG2 CG3 CG6 CE3 CE6 CE7 CT1 CT4 CT6 CT8 CT11 CT12 CT14 CT16
Posuír capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de relación interpersoal, solidariedade e empatía.	CB2 CB5 CG2 CG3 CG4 CE3 CE6 CE7 CE18 CT2 CT3 CT6 CT8 CT11 CT12 CT15 CT16 CT19

Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas encamiñados á mediación

CB1
CB2
CG4
CG5
CG6
CE1
CE2
CE3
CE6
CE9
CE10
CE18
CT1
CT2
CT3
CT5
CT7
CT8
CT9

Contidos

Topic

I. Marco teórico e conceptual da violencia. Tipos de violencia: violencia de xénero, sexual, escolar e laboral. Colectivos. Ciclos da violencia: fases. Epidemioloxía.	1. O conflito e a violencia 1.1. Análise do conflito e a violencia na sociedade actual 1.2. Teorías explicativas da agresividade e a violencia 1.3. Ciclos e fases da violencia 2. Aplicación da Mediación: ámbito escolar 2.1. Aproximación conceptual ao fenómeno do maltrato entre escolares 2.2. Situación nacional e internacional do maltrato entre escolares 2.3. Factores identificativos no estudio do maltrato entre escolares 3. Aplicación da Mediación: ámbito social e de parella 3.1. Conflictos nas relacións sociais 3.2. Conflictos no ámbito familiar e/ou de parella 3.3. A violencia de xénero: causas e manifestacións 4. Aplicación da Mediación: ámbito laboral 4.1. O conflito na empresa: o acoso laboral 4.2. Situación nacional e internacional do acoso laboral
II. Técnicas e programas de Mediación e resolución de conflitos. Programas de actuación para a prevención e a erradicación da violencia para o/a Educador/a Social.	2. A Mediación: principios básicos 2.1. Aplicacións da mediación na xestión e resolución de conflitos 2.2. Técnicas de comunicación e modelos da mediación 2.3. O papel do/a educador/a Social como mediador/a

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	6	0	6
Traballo tutelado	5	77	82
Presentación	8	28	36
Lección maxistral	22	0	22
Actividades introdutorias	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Exercicios ou actividades que os/as estudantes desenvolven na aula baixo as directrices e supervisión do profesor/a. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do/a estudante.
Traballo tutelado	Os/as estudantes en grupo, ou ben individualmente, elaboran un traballo practico: documento e/ou investigación sobre a temática da materia. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma dos/as estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dos resultados do traballo tutelado. Levárase a cabo en grupo ou de xeito individual.
Lección maxistral	Exposición por parte do/a profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.

Actividades introductorias Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado (detección de coñecementos previos, motivacións...), así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Levarase a cabo as actividades de aula a través dunha metodoloxía participativa e aberta no que se prestará por parte da/s docentes unha atención individualizada.
Traballo tutelado	Os traballos tutelados a desenvolver fora da aula levaráanse a cabo baixo a tutela e supervisión da/s docentes da materia, dedicándose un tempo específico de tutoría grupal nas horas prácticas da materia sin que eso sexa impedimento para atender as dúbidas ou cuestións requiridas no despacho da/s docentes en horario de tutorías.
Presentación	Durante as presentación/exposicións na aula dos traballos tutelados as/os estudantes recibirán o asesoramento e o feedback oportuno sobre as súas intervencións.
Lección maxistral	Durante as sesións maxistrais se resolverán todas as dúbidas ou cuestións que xurdan sobre o tema abordado, tanto na aula durante a presentación do tema como no despacho da profesora no horario de tutorías.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated	Competences
Traballo tutelado Os/as estudantes presentan o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia e/ou investigación. - Levarase a cabo en grupo, de forma escrita ou dixital.	15		CB2 CB5 CG1 CG2 CG3 CE2 CE3 CE7 CE9 CE10 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT11 CT13 CT14 CT15 CT17

Traballo tutelado	As experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación na aula.	35	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE2 CE3 CE9 CE22 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba para a avaliación das competencias adquiridas que inclúe preguntas pechadas con tres ou catro alternativas de resposta. Os/as alumnos/as seleccionarán unha resposta entre as posibilidades. As respostas erradas puntuarán negativamente (2 mal restarán 1 ben).	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CE1 CE2 CE3 CE6 CE7 CT1 CT3 CT6 CT15

Other comments on the Evaluation

ALUMNADO PRESENCIAL: Para superar a materia EN PRIMERA CONVOCATORIA é necesario superar todas as probas.
ALUMNADO NON PRESENCIAL: Para superar a materia deberá porse en contacto ca/s profesor/a da materia ao inicio do curso escolar. Avaliarase en torno a dous eixes: PROBA ESCRITA: Realizarase unha proba para a avaliación das

competencias adquiridas que inclúe preguntas pechadas con tres ou catro alternativas de resposta. Os/as alumnos/as seleccionarán unha resposta entre as posibilidades. As respostas erradas puntuarán negativamente (2 mal restarán 1 ben). TRABALLO TUTELADO: tratase da aplicación dun programa de intervención en mediación (laboral, escolar ou familiar) ou unha proposta de prevención. O examen puntuará o 70 % da nota e o traballo tutelado o 30 %. Para superar a materia alumnado presencial ou non presencial en SEGUNDA CONVOCATORIA (Xullo): o alumnado que aprobe algunha das partes ou probas da materia en primeira convocatoria (Xuño) se lle conservará a cualificación ata a segunda convocatoria (xullo). As probas non aprobadas serán avaliadas na mesma convocatoria. Para superara materia é necesario superar todas as probas. DESPACHO DA PROFESORA: SEGUNDO PABILLON "OLGA GALLEGO" SEGUNDO ANDAR DESPACHO NUMERO 8. Data de entrega de traballos: acodarse co profesorado da materia Datas de examen: consultar páxina web
Facultade <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

RODRIGUEZ CASTRO, Y. R., CARRERA FERNANDEZ, M. V. & ALVAREZ BUJAN, M. V. (Eds.), Mediación en conflicto y situaciones de violencia: una aproximación jurídica y psicosocial, Tirant lo Blanch, 2014, Valencia

DE DIEGO VALLEJO, R., & GESTOSO, C. G., Mediación: proceso, tácticas y técnicas, Pirámide, 2008, Madrid

PARKINSON, L, Mediación familiar. Teoría y práctica: Principios y estrategias operativas, Gedisa, 2005, Barcelona

HIRIGOYEN, M. F., El acoso moral. El maltrato psicológico en la vida cotidiana, Paidós, 2001, Barcelona

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Sexualidade e saúde/O05G130V01912

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Intervención en saúde e educación social/O05G130V01902

Sexualidade e saúde/O05G130V01912

Subjects that it is recommended to have taken before

Habilidades sociais en educación social/O05G130V01404

Intervención en saúde e educación social/O05G130V01902

IDENTIFYING DATA				
Programas de animación sociocultural				
Subject	Programas de animación sociocultural			
Code	005G130V01503			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Dapia Conde, María Dolores			
Lecturers	Dapia Conde, María Dolores Nogueiras Mascareñas, Luís Miguel			
E-mail	ddapia@uvigo.es			
Web				
General description	Despois de varios anos a animación sociocultural impúxose como unha necesidade. De ser considerada como algo marxinal, estase pasando a súa institucionalización. Con isto potenciase unha nova modalidade pedagóxica, un novo modelo de intervención que vai perfilando os sus fins, obxetivos, método, programas e conformando un novo tipo de educador/a, o/a [animador sociocultural]. A materia [Programas de animación sociocultural] configúrase como unha materia clave para a formación dos alumnos e alumnas de Educación Social polas aportacións teóricas e prácticas da mesma a un dos seus ámbitos de actuación, tanto no que se refire a súa cualificación xeral como no que alude a unha capacitación máis específica. Constitúe a formación específica para introducir aos estudantes na profesión de animador/a sociocultural, e asimesmo constitúe un dos perfiles recollidos no Libro Blanco. Título de grado en pedagogía e educación social: Animador y gestor socio-cultural, proposta elaborada por unha rede de universidades españolas para a adaptar a titulación de Educación Social ao Espacio Europeo de Educación Superior. [O animador sociocultural é aquela persoa que, utilizando unha tecnoloxía social baseada nunha pedagogía participativa, facilita o acceso a unha vida máis activa con maior participación e comunicación coa colectividade da que se forma parte, potenciando, en consecuencia, a autonomía persoal e grupal, a relación interactiva con outras persoas, a integración nun entorno sociocultural e a correspondente capacidade para transformar ese contexto]. A materia adecúase ao perfil profesional e académico da titulación nos seguintes aspectos: (a) Na aproximación teórica ó estudio da Animación Sociocultural: concepto, caracterización, ámbitos, formación, profesionalización,... (b) Na aposta básica por capacitar aos estudantes para o deseño de programas de animación sociocultural adaptados aos distintos contextos de intervención atendendo a medios, destinatarios,...			

Competencias	
Code	Typology

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

Contidos	
Topic	
1. Conceptualización e caracterización da animación sociocultural (ASC).	Conceptos afines. Análise de distintas definicións de ASC. Cara unha definición de ASC. Características e obxetivos.
2. Animación sociocultural e educación social	A ASC, ámbito da educación social.
3. Perspectiva histórica e comparada da ASC. Panorámica: ámbitos.	Xénese e evolución da Animación Sociocultural. A ASC en distintos países. Ámbitos da ASC: Taxonomización e análise.
4. Bases antropolóxicas, sociolóxicas e psicolóxicas da ASC.	Bases antropolóxicas. Bases sociolóxicas. Bases psicolóxicas.
5. Desenvolvemento comunitario.	Concepto. Obxetivos. Rasgos. Campos de intervención. Educación social e desenvolvemento comunitario.
6. Os animadores/as socioculturais: formación e profesionalización.	Variables que inciden no proceso de profesionalización. Modelos e propostas formativas no ámbito da ASC. Regulación do mercado de traballo.
7. A investigación en ASC.	Modelos de investigación. Aplicacións no ámbito da ASC. A investigación-acción, un modelo axeitado para a ASC.

Temario de prácticas

- P1. A planificación dos procesos socioculturais. Propostas metodolóxicas.
- P2. Análise da realidade. Momentos e técnicas.
- P3. Obxectivos. Concepto, formulación e tipos.
- P4. A organización de recursos. Orzamentos e sistemas de financiamento.
- P5. Análisis de distintas subvenciones.
- P6. A avaliación. Enfoques, modelos e tipos. Cara a unha proposta comprensiva.
- Diferencia plan, programa e proxecto.
 - Apartados a ter en conta no diseño dun proxecto.
 - Fases e metodoloxía da análise da realidade. Importancia.
 - Formulación de obxectivos.
 - Recursos. Tipoloxía. Elaboración dun presuposto.
 - Proposta avaliativa.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	1	3
Lección maxistral	17	8	25
Resolución de problemas	30	0	30
Traballo tutelado	10	45	55
Exame de preguntas obxectivas	1	26	27
Traballo	0	10	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	- Avaliación dos coñecementos previos do alumnado. - Presentación xeral da materia e a súa organización. - Orientacións acerca da bibliografía. - Orientacións dos traballos requiridos.
Lección maxistral	- Exposicións por parte dos docentes dos temas da materia. - Presentación de materiais básicos.
Resolución de problemas	Realización de actividades na aula propostas polos docentes
Traballo tutelado	Neste apartado faremos referencia especificamente as orientacións para o alumnado dos traballos obrigatorios esixidos para superar a materia. Como actividades obrigatorias, exíselles aos estudantes dous traballos. O primeiro, que ten un peso importante na nota consiste na elaboración dun programa de animación sociocultural, adaptado a unha realidade específica (previo análise da mesma) e de libre elección por cada estudante (non se permite elixir a mesma realidade), cunha duración mínima de 4 meses. Pode facerse individualmente (obrigatorio para os non asistentes) ou en parellas, que logo farán unha exposición do mesmo, donde a profesora preguntará a calquera dos compoñentes do grupo. Este traballo consiste na aplicación do estudado nas clases prácticas. Data de entrega: Derradeira semana de novembro. O segundo traballo, de menor adicación, é de carácter grupal e facilita a profundización por parte dos estudantes nun ámbito da animación sociocultural, elixido según preferencias. Tras a selección pídese que realicen un estudo teórico-práctico do mesmo, que posteriormente será presentado na clase, para finalizar o tema 3. Data de entrega: 30 de setembro. Os grupos elaborarán un breve resumo da temática do traballo que se distribuirán ao resto da clase. Por último, un terceiro traballo de carácter optativo e individual, consiste na lectura e análise dun libro relacionado cun dos ámbitos da animación sociocultural. Data de entrega: 15 de novembro. A realización destes traballos implica: - Busca e consulta de fontes bibliográficas e documentais - Lectura e análise dos documentos teóricos que fundamentan o mesmo. - Diseño, e aplicación de instrumentos para a recollida de datos, así como análise dos mesmos (parte práctica) - Elaboración do informe final (para a súa entrega) - Exposición oral dos traballos realizados en pequenos grupos para o grupo-clase.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Tras as exposicións dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas e/ou aclaracións de forma individualizada ou en pequenos grupos.

Traballo tutelado	Atención personalizada en relación á elaboración dos distintos apartados do proxecto de ASC.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Aclaración de dúbidas antes da realización da proba e revisión personalizada do resultado da proba.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Obrigatorio para todos os/as alumnos. Valorarase o proxecto de ASC (descrito na parte metodolóxica) atendendo aos seguintes criterios: - Adecuación ao ámbito da ASC. - Coherencia interna. - Inclusión de todos os apartados. - Adecuación a unha realidade, libremente elixida.	40	
Resolución de problemas	Participación e seguimento das clases teóricas e prácticas. Criterios de avaliación: a) Realización de actividades propostas. b) Elaboración e exposición do traballo grupal dos ámbitos da ASC.	15	
Exame de preguntas obxectivas	Obrigatorio para todos os/as alumnos. - Proba obxectiva con opcións de resposta. - Na puntuación final teranse en conta acertos e erros.	40	
Traballo	- Lectura e análise dun libro relacionado cun dos ámbitos da animación sociocultural. - Libro-forum (se procede)	5	

Other comments on the Evaluation

CRITERIO XERAL: Para facer media é imprescindible haber aprobado o examen (proba obxectiva) e o proxecto de ASC.

SEGUNDA CONVOCATORIA. No caso de superar algunha das partes da materia conservarase a cualificación no mesmo curso académico, debendo superar unicamente as probas nas que non se obtivera unha cualificación mínima. ALUMNOS/AS NON ASISTENTES. Para a súa avaliación empregaranse os mesmos criterios que para os estudantes asistentes, coa única diferenza de que se elimina o criterio traballos de aula, quedando a ponderación do seguinte xeito: o traballo tutelado individual (40%), a realización dunha proba escrita (40%) e o traballo dun dos ámbitos da animación sociocultural, no que se inclúe a lectura dun libro e unha aproximación á realidade profesional (20%). DATA EXAMES: A sinalada e aprobada como na data oficial pola Facultade. Consultar: <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cembranos, F.; Hernández, D. e Bustelo, M., La animación sociocultural: Una propuesta metodológica., Editorial Popular, 1994, Madrid
Miguel Badesa, S. de, Perfil del animador sociocultural., Narcea, 1995, Madrid
Trilla, J. (coord.), Animación sociocultural., Ariel, 1997, Barcelona
Roselló, D., Diseño y evaluación de proyectos culturales., Ariel, 2004, Barcelona
NOGUEIRAS MASCAREÑAS, M., Teoría y práctica del desarrollo comunitario. Análisis de un modelo., Popular, 1996, Madrid
DAPIA, M., La animación sociocultural, un ámbito transversal a otros ámbitos de la educación social., 58, 2014, Educación Social. Revista de intervención socioeducativa,

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

Esta guía explicita as liñas de actuación que se van a seguir co alumnado da materia, entendida con certa flexibilidade; polo tanto, pode estar suxeita a algúns reaxustes puntuais.

IDENTIFYING DATA				
Introduction to professional practice				
Subject	Introduction to professional practice			
Code	005G130V01601			
Study programme	(*)Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	2nd
Teaching language	Galician			
Department				
Coordinator	Cid Fernández, Xosé Manuel			
Lecturers	Cid Fernández, Xosé Manuel Fernández Simo, Jesús Deibe Nogueiras Mascareñas, Luís Miguel			
E-mail	xcid@uvigo.es			
Web				
General description	(*)Materia básica para iniciar ao alumnado nas funcións e competencias da profesión , así como o código deontolóxico polo que rexirse.			

Competencies		Typology
CB2	That the students know to apply his knowledges to his work or vocation of a professional form and possess the competitions that are used to show by means of the preparation and defence of arguments and the resolution of problems inside his area of study.	
CB3	That the students have the capacity to gather and interpret notable data (usually inside his area of study) to issue trials that include a reflection on notable subjects of social, scientific or ethical issues.	
CB4	That the students can transmit information, ideas, problems and solutions to a so much specialised public as no skilled.	
CG1	Transmit, promote and develop the culture	• Know How
CG2	Generate social networks, contexts, processes and educational and social resources	• Know How
CG3	Take part like social mediator, cultural and educational	• know • Know How • Know be
CG4	Know, analyse and investigate the social and educational contexts	• know • Know How
CG5	Design, implement and evaluate socioeducational programs and projects	• Know How • Know be
CG6	Manage, direct, coordinate and organise socioeducational institutions and resources	• Know How • Know be
CE2	(*)Estar capacitado/a para o diagnostico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• know • Know How
CE6	(*)Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• know
CE7	(*)Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• know • Know How
CE9	(*)Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• Know How • Know be
CE12	(*)Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• Know How • Know be
CE19	(*)Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• know • Know How • Know be
CE22	(*)Estar comprometido coa calidade de actuación e moverse de acordo cos principios deontolóxicos do/a educador/a social	• Know How • Know be
CT1		• know • Know How
CT2	(*)Planificación e organización	• Know How
CT5	(*)Xestión da información	• know • Know How • Know be
CT8	(*)Capacidade crítica e autocrítica	• Know be
CT9	(*)Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• Know How • Know be

CT16 (*)Liderado	• know • Know be
CT19 (*)Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional	• Know How • Know be
CT20 (*)Orientación á calidade	• know • Know How • Know be

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
New	CB2
New	CB3
New	CB4
New	CB4
New	CG1
New	CG2
New	CG3
New	CG4
New	CG5
New	CG6
New	CE2
New	CE6
New	CE7
New	CE9
New	CE12
New	CE19
New	CE22
New	CT1
New	CT2
New	CT5
New	CT8
New	CT9
New	CT16
New	CT19
New	CT20

Contents

Topic
(*)Political *sociales and *institucionales in social (*) education.
(*)Training *y *profesionalización in practical wool(*) professional of wool social education.
(*)Work of @el/*aeducador/the social. (*)
(*)*Codigo *deontolóxico Of the educating/the (*) social
(*)Discussion of existent programs in *los diverse (*) fields of intervention.
(*)*Desarrollo Of groups *y teams of *trabajo with (*) *profesionales of social education *y in teams *multiprofesionales.
(*) *Análisis In group (with him professor/it of (*) practices, he professional of join institution, @colega in process of realization of @el *prácticum *y @colega of @el group class) of programs *llevados to cape in *instituciones *y work of educators/them in him *desarrollo of *los *mismos.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	12	24	36
Seminars	3	9	12
Debate	5	5	10
Introductory activities	4	0	4

Presentation	12	36	48
Studies excursion	7	14	21
Essay questions exam	2	0	2
Practices report	0	17	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Lecturing	(*)Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminars	(*)Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Debate	(*)Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Introductory activities	(*)Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Presentation	(*)Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Studies excursion	(*)Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Entre elas pódense citar prácticas de campo, visitas a eventos, centros de investigación, empresas, institucións... de interese académico-profesional para o alumno.

Personalized assistance	
Methodologies	Description
Presentation	
Tests	Description
Practices report	

Assessment				
	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Seminars	(*)debate con expertos invitados. reflexión persoal sobre o tema abordado	10		CG4 CE6 CE22 CT8 CT9
Debate	(*)discusión en grupo de temas de actualidade. Reflexión persoal escrita sobre os temas	10		CB4 CG1 CT1 CT5 CT20
Presentation	(*)Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10		CB2 CG3 CG5 CG6 CE7 CE9 CE19 CT19
Essay questions exam	(*)proba escrita sobre temas previamente indicados.	40		CB3 CG2 CE6 CE7 CE9 CT2

Practices report	(*)Este informe memoria recolle as reflexións persoais sobre os diversos aspectos tratados na materia, tanto nas sesións maxistras, como seminarios, debates, estudos de caso e saídas, polo que esta memoria valorarase coas porcentaxes acumuladas desas cinco metodoloxías citadas.	30	CE12 CE19 CT8 CT16 CT20
------------------	--	----	-------------------------------------

Other comments on the Evaluation

The students no assistant with regularity, to the distinct activities, will have an evaluation of the proof on #70%. 30% *restante will be an activity of reading and personal reflection, reminded with the professor to the beginning of the course and delivered the day of the @escrito proof.

The students that do not complete all the aims in the announcement of May, will be able to broaden his activity stop the announcement of July, without having to repeat those that were evaluated positively.

Sources of information

Basic Bibliography

- Cabrerizo, J. e outros, El practicum en los grados de Pedagogía, de Magisterio y de Educación Social, Pearson, 2010
- ASEDES, Código deontológico del educador y la educadora social., ASEDES, 2007
- ESTEBAN, F. e CALVO, R (coords), El practicum en la formación de educadores sociales., Burgos: Universidad de Burgos., 1999
- Consejo general Colegios educadores, Revista de Educación social, eduso.net,
- Cruz López, 2ª Escola de Primavera Educación Social e Servizos Sociais, CEESG, 2007
- Fullana e outros, □La formación continua de los profesionales de la acción socioeducativa: un estudio de necesidades, Bordon, 63 (4), paxs 29-42, 2011
- Montserrat, C.; Melendro, M., ¿QUÉ HABILIDADES Y COMPETENCIAS SE VALORAN DE LOS PROFESIONALES QUE TRABAJAN CON ADOLESCENCIA EN RIESGO DE EXCLUSIÓN SOCIAL? ANÁLISIS DESDE LA ACCIÓN SOCIOEDUCATIVA, Educación XX1, 20(2), 113-135, 2017
- García Molina; Sáez Carreras, INVESTIGADORES, DOCENTES Y EDUCADORES FRENTE A LA EXCLUSIÓN SOCIAL: PARADOJAS Y APUESTAS, Educación XX1, 20(2), 95-112, 2017

Complementary Bibliography

- CID, A.; MURADAS, M.; ZABALZA, M.A.; SANMAMED, M.; RAPOSO RIVAS, M.; IGLESIAS, M.L.(coords); Buenas prácticas en el practicum. IX Symposium Internacional sobre el Practicum y las Prácticas en Empresas en la Formación Universitaria., Santiago de Compostela: Imprenta universitaria., 2007
- SÁEZ, J., Pedagogía Social. Historia, profesión y competencias, Madrid: Pearson., 2007
- ROMANS, M; PETRUS, A. e TRILLA, J., De profesión: educador/a social., Barcelona: Paidós., 2000
- RIERA, J., Concepto, formación y profesionalización de: el educador social, el trabajador social y el pedagogo social., Valencia: Nau Llibres., 1998
- Revista Galega de Educación., Nova Escola Galega. Santiago,
- ANECA, Libro Blanco. Títulos de Grado de pedagogía y educación social, ANECA, 2005
- Borrel, N. e Benedito, V., Las prácticas en la profesionalización del Pedagogo, Barcelona: Promociones y Publicaciones Universitarias, 1989
- García, F., La intervención en Trabajo Social: supuestos prácticos, Malaga: Colegio Profesional, 2006
- González, M. N. e outros, II Jornadas Desarrollo profesional y practicum en la Universidad, Bilbao: Universidad del País Vasco, 1998
- Marhuenda, F., Aprender de las prácticas, Universidad de Valencia, 2001
- Martín, A., El practicum en Educación Social, Universidad de las Palmas de Gran Canaria, 2005
- Medina, A. e outros, La formación práctica del educador social, el pedagogo y el psicopedagogo, Madrid: UNED, 2005
- Ventura, J., El practicum en los estudios pedagógicos y la inserción laboral, Universitat de Barcelona, 2005
- AMOROS, M. e outros, El Practicum de la Diplomatura de □ Educación social., Barcelona: Universitat de Barcelona, 1994
- ASEDES, Documentos profesionalizadores, ASEDES, 2007
- ASEDES, V Congreso Estatal del Educador Social, "La Profesionalización. Recorridos y Retratos de una Profesión", ASEDES ASEDES. Toledo, septiembre de 2007., 2007
- Educación Social. Revista de intervención socioeducativa, Barcelona,
- Cuadernos de Pedagogía., Barcelona,
- ZABALZA, M.A.; IGLESIAS, M.L.; CID, A.; RAPOSO, M. (coords), Desarrollo de competencias personales y profesionales en el Practicum. VI Symposium Internacional sobre el Practicum y las Prácticas en Empresas en la Formación Universitaria., CD-ROM. Servicio de Publicaciones de la Universidad de Santiago de Compostela. Disponible en <http://>, 2002
- Olivares, Mª A., E proyecto profesional . Un instrumento relevante en la transición a la vida activa del universitario. Pedagogia Social. Revista Interuniversitaria, nº 9 (segunda época), Universidad de Murcia, 2002
- Caballo, B. e Fraguera, R. (coords), A investigación-acción participativa no quefacer municipal, A Coruña: Deputación Provincial, 2007
- Gonçalves, D., Complexidade e identidade docente. A supervisão pedagógica e o portfolio reflexivo como estratégias de formação nas práticas educativas do futuro professor, Ourense. Universidade de Vigo, 2010

SIPS, Pedagogía social. Revista Interuniversitaria,

Bordón,

Xavier Úcar, Los profesionales de lo socioeducativo como investigadores: La creación de conocimiento, Educación Social. Revista de Intervención Socioeducativa, 62, p. 11, 2016

Manota; Melendro, Clima de aula y buenas prácticas docentes con adolescentes vulnerables: más allá de los contenidos académicos., Contextos educativos, 19, 55-74, 2016

Revista de Educación social, <http://www.eduso.net/res/>, Varios

Sierra Nieto, Rol y funciones de los educadores y las educadoras sociales en los centros educativos andaluces. Análisis y reflexiones, Revista Complutense de Educación, 28(2): 479-495, 2017

Recommendations

Other comments

O traballo durante o ano será acumulativo tanto para asistentes como non asistentes, polo que a parte da materia non superada en xuño, pódese seguir traballando para xullo, conservando as competencias xa adquiridas previamente

IDENTIFYING DATA				
Internships: Practicum I				
Subject	Internships: Practicum I			
Code	O05G130V01602			
Study programme	(*)Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	12	Mandatory	3rd	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Cid Fernández, Xosé Manuel			
Lecturers	Braña Rey, Fatima Cid Fernández, Xosé Manuel Dapia Conde, María Dolores Failde Garrido, José María González Fernández, Antonio Ricoy Lorenzo, María Carmen Rodríguez Castro, Yolanda			
E-mail	xcid@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/practicum-grao-educacion-social			
General description	(*)O Prácticum I é unha materia de carácter obrigatorio, contemplada no segundo semestre do curso terceiro da Titulación. Consta de 200 horas que asígnanse ás prácticas en institucións externas co obxecto de preparar ao estudante para o seu futuro exercicio profesional. Pódese consultar a Normativa do Prácticum do Grao de Educación Social da Facultade de Ciencias da Educación de Ourense no enlace: http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/files/Documentos/Estudos/Practicum/0_RR_instrucion_curriculares_21-02-13.pdf			

Competencies		
Code		Typology
CB2	That the students know to apply his knowledges to his work or vocation of a professional form and possess the competitions that are used to show by means of the preparation and defence of arguments and the resolution of problems inside his area of study.	• know • Know How • Know be
CB3	That the students have the capacity to gather and interpret notable data (usually inside his area of study) to issue trials that include a reflection on notable subjects of social, scientific or ethical issues.	• know • Know How • Know be
CB4	That the students can transmit information, ideas, problems and solutions to a so much specialised public as no skilled.	• Know How • Know be
CB5	That the students have developed those skills of learning necessary to undertake back studies with a high degree of autonomy.	• Know How • Know be
CG1	Transmit, promote and develop the culture	• know • Know How • Know be
CG2	Generate social networks, contexts, processes and educational and social resources	• know • Know How
CG3	Take part like social mediator, cultural and educational	• know • Know How • Know be
CG4	Know, analyse and investigate the social and educational contexts	• Know How • Know be
CG5	Design, implement and evaluate socioeducational programs and projects	• know • Know How • Know be
CG6	Manage, direct, coordinate and organise socioeducational institutions and resources	• know • Know How • Know be
CE2	(*)Estar capacitado/a para o diagnostico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• know • Know How • Know be
CE6	(*)Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• Know How • Know be
CE7	(*)Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• know • Know How

CE9 (*)Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• Know How • Know be
CE12 (*)Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• know • Know How • Know be
CE19 (*)Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• know • Know How • Know be
CT1	• Know How • Know be
CT2 (*)Planificación e organización	• know • Know How
CT5 (*)Xestión da información	• Know How
CT8 (*)Capacidade crítica e autocrítica	• know • Know How • Know be
CT9 (*)Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• know • Know How • Know be
CT16 (*)Liderado	• Know be
CT19 (*)Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional	• Know How • Know be
CT20 (*)Orientación á calidade	• Know How • Know be

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
(*)	CB2 CB3 CG1 CG2 CG5 CG6 CE2 CE7 CT1 CT5 CT20
New	CB3 CB4 CG1 CG3 CG4 CE9 CT1 CT8 CT9
New	CB4 CB5 CG5 CG6 CE12 CE19 CT2 CT9 CT16 CT19
New	CB3 CB5 CG2 CG3 CE2 CE6 CT1 CT8 CT9 CT19

Contents	
Topic	
(*)Context *socioeducativo and cultural in the community in that this *insertoo centre of practices	(*)Context *socioeducativoContexto socioeconomic cultural Context
(*)Reality of the professional intervention *nolámbito in that realizes practise them	(*)Professionals of the social education: *funciónsOutros professionals *Interdisciplinariidade and *interprofesionalidade
(*)*Capacidad Of critical reflection *sobrela *realidad practice	(*)Assessment of the answers of the institutions to the needs of the users and needs *sociaisPosibles improvements
(*)*Capacidad Of reflection on wools possibilities *demejora in wool professional intervention of @el educating/the social, so much in *elámbito of realization of practical wools how in *lo that would be in *unintervención transversal it all *los fields.	(*)Assessment of the that means the work of this institution in the conjoint of the field of intervention.Assessment of those questions that can be *transferibles it other fields, in an integral conception of the educating profession

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	3	0	3
External practices	2	200	202
Seminars	5	10	15
Seminars	5	10	15
Practices report	0	65	65
*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.			

Methodologies	
	Description
Introductory activities	(*)Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
External practices	(*)O estudante desenvolver as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión, durante un período determinado e realizando as funcións asignadas e previstas na proposta de prácticas.
Seminars	(*)Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Seminars	(*)Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten aprofundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Personalized assistance	
Methodologies	Description
Seminars	
External practices	
Seminars	
Tests	Description
Practices report	

Assessment		
Description	Qualification	Evaluated Competences

External practices	(*)Para avaliar as prácticas externas terase en conta o informe do titor/a da institución	50	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CE2 CE9 CE12 CE19 CT2 CT9 CT16 CT19
Practices report	(*)O informe que reflicte a observación realizada polo alumno/a na institución, o desenvolvemento de actividades deseñadas por el mesmo ou polo titor, e a valoración persoal do periodo de practicas	50	CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CE6 CE7 CT1 CT5 CT8 CT19 CT20

Other comments on the Evaluation

Sources of information

Basic Bibliography

Cabrerizo, J. e outros, El practicum en los grados de Pedagogía, de Magisterio y de Educación Social, Pearson, 2010,
Medina, A. e outro, La formación práctica del educador social, el pedagogo y el psicopedagogo, UNED, 2005, Madrid
ESTEBAN, F. e CALVO, R (coords), El practicum en la formación de educadores sociales, Universidad de Burgos, 1999, Burgos

Complementary Bibliography

A bibliografía será a mesma da materia Iniciación ao práctica profesional,
ZABALZA, M.A.; IGLESIAS, M.L.; CID. A.; RAPOSO, M. (coords), Desarrollo de competencias personales y profesionales en el Practicum. VI Symposium Internacional sobre el Practicum y las Prácticas en Empresas en la Formación Universitaria., Servicio de Publicaciones de la Universidad de San, 2002, Santiago de Compostela

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Anthropology: Social and cultural anthropology/O05G130V01201
Education: Teaching: Design and programming in the socio- educational field/O05G130V01202
Education: Continuing Education/O05G130V01203
Education: History of social education/O05G130V01204
Education: Social pedagogy/O05G130V01205
Education: Theories and educational institutions/O05G130V01103
Socio-educational research methodology/O05G130V01104
Psychology: Developmental psychology/O05G130V01102
Technological resources in social education/O05G130V01105
Diagnosis and analysis of socio-educational needs/O05G130V01303
Adult Education/O05G130V01401
Education for leisure and free time/O05G130V01402
Social education in the educational system/O05G130V01304
Learning strategies in socio-educational contexts/O05G130V01403

Gender and social education/O05G130V01305
Social Skills in social education/O05G130V01404
Socio-educational intervention for social inclusion/O05G130V01405
Psychology: Social psychology/O05G130V01301
Sociology: Sociology of education/O05G130V01302
Intervention in health and social education/O05G130V01902
Mediation in situations of conflict and violence/O05G130V01502

IDENTIFYING DATA				
Educación e animación sociolaboral				
Subject	Educación e animación sociolaboral			
Code	005G130V01701			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Fernández González, María Reyes			
Lecturers	Brea Castro, Millán Ferreiro González, María Isabel			
E-mail	ofoe-to@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php			
General description	O emprego é unha das experiencias máis significativas na vida das persoas e á que se adica unha parte moi considerable da vida de éstas. Éste constitúe para moitas persoas un dos aspectos máis centrais e importantes na vida, tanto en referencia á propia identidade persoal, como ao propio desenvolvemento, crecemento individual e logro de expectativas e valores. O proceso de incorporación ao mundo laboral non pode ser alleo ás características persoais e ocupacionais de cada persoa, a un coñecemento do mercado laboral nin á realización dun proxecto profesional e persoal de busca de emprego. Nesta materia se presentan elementos facilitadores do proceso de incorporación/cambio de emprego e se analizan os recursos dispoñibles que poden axudar a facilitar a inserción, sendo un deles a educación e animación sociolaboral. Asimesmo se desenvolven as diferentes funcións que deben desempeñar os e as profesionais deste ámbito de intervención.			

Competencias		
Code		Typology
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer • Saber estar / ser
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber facer • Saber estar / ser
CE2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber facer
CE4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber • saber facer
CE5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer
CE6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber
CE7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber facer
CE8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• Saber estar / ser
CE9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber facer
CE11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber facer

CE12 Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE13 Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE19 Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• saber facer
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber facer • Saber estar / ser
CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber facer
CT15 Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT17 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT18 Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñece, comprende e manexa os elementos terminolóxicos e conceptuais relacionados coa materia, desde a súa dimensión psicosocioeducativa e laboral.	CB2 CG4 CE1 CE4 CE6 CT1
Identifica os ámbitos da educación e animación sociolaboral.	CB2 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE1 CE4 CE5 CT1 CT4
Identifica, coñece e analiza diversas experiencias relacionadas coa educación e animación sociolaboral.	CB2 CG4 CG5 CG6 CE4 CE7 CE12 CE19 CT1 CT4 CT17
Propicia o acercamento ao mercado laboral e a aquelas entidades, institucións e organismos que con él se relacionan.	CB4 CG4 CG5 CG6 CE2 CE4 CE8 CT1 CT4 CT15 CT17 CT18

Elabora itinerarios personalizados de inserción (IPIs), definiendo recursos de formación-emprego para a mellora profesional e respostando ás características e expectativas de cada persoa usuaria dun servizo de orientación laboral.	CB2 CG2 CG5 CG6 CE2 CE4 CE5 CE7 CE8 CE9 CE11 CE13 CE19 CT1 CT4 CT15 CT18
Coñece e analiza as canles e ferramentas propias da busca activa de emprego.	CB2 CB4 CG2 CG4 CE2 CE4 CE5 CE8 CE12 CT1 CT4 CT15 CT18

Contidos

Topic	
A ANIMACIÓN SOCIOLABORAL.	Conceptualización. A profesión de animador/a sociocultural. O itinerario personalizado de inserción (IPI).
O EMPREGO COMO CONTEXTO PARA A ACCIÓN.	Natureza e significado do traballo. O mercado de traballo. A importancia do emprego. O desemprego.
A INSERCIÓN SOCIOLABORAL.	Aspectos básicos da inserción: transición á vida adulta e activa. Políticas (activas e pasivas) sociolaborais. Sistema Nacional de Emprego e Servizo Europeo de Emprego (EURES). Da FP (específica, ocupacional e continua) á Formación para o emprego. Programas e iniciativas europeas relacionadas co emprego e a inserción laboral.
A BUSCA DE EMPREGO.	Autocoñecemento. Coñecemento do mercado de traballo. Proxecto profesional persoal. Canais e ferramentas para a busca activa de emprego. A oferta de emprego pública. O proceso de selección de persoal. O seu proceso e as súas técnicas. O autoemprego.
INTERVENCIÓN SOCIOLABORAL CON COLECTIVOS ESPECÍFICOS.	Xuventude. Mozos e mozas protexidos. Universitarios/as: as prácticas externas en empresas e institucións.. Drogodependentes. Poboación ex-reclusa. Mulleres con dificultades de inserción. Persoas con discapacidade e con enfermidades mentais. Preparación para a xubilación.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas de forma autónoma	15	30.5	45.5
Traballo tutelado	5	25	30

Lección maxistral	22.5	35	57.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	15	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	O traballo de curso será especificado polo profesorado ao inicio do mesmo. Consistirá na elaboración dun Proxecto de Animación Sociolaboral para a mocidade e promovido desde os Programas de Iniciativa Xuvenil.
Traballo tutelado	Serán realizados de xeito individual ou en pequenos grupos, Cconsistirán na aplicación práctica de diferentes aspectos que constitúen os contidos da materia. Serán realizados na aula principalmente mediante o uso das TICs, visitas, reunións con profesionais,... e recibirán unha supervisión (tutela) continua por parte do profesorado.
Lección maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de modo expositivo ao grupo de clase polo/a profesor/a que centrará a súa exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, procurando ofrecer de xeito condensado a información esencial que posibilite obter unha visión panorámica ou de síntese de cada tema, delimitando os conceptos, as ideas e os argumentos nel implicados e relacionándolos cos demais do programa a fin de lograr unha integración dos módulos de contido e dos aspectos estruturais que conforman o corpus cognitivo da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	O alumnado ten a posibilidade de presentar as súas dúbidas no desenvolvemento de cada unha das sesións. O profesorado, atendendo as súas solicitudes, repasará conceptos, propondrá novos exemplos, ... Así mesmo, os e as estudantes poderán revisar a cualificación obtida na proba final escrita, comprobando que esta se axusta aos criterios de avaliación establecidos nesta guía docente.
Resolución de problemas de forma autónoma	Realizarase atención personalizada a demanda nas horas de tutoría individualizada que consta na web da facultade.
Traballo tutelado	Nestas sesións en grupos reducidos, resolveranse de forma individualizada as dúbidas formuladas polo alumnado, en especial cando sexan comúns a varios deles ou illustren un caso interesante. Se a cuestión é máis particular ou non queda plenamente resolta para algún estudante, trataríase nas horas de tutoría individualizada.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Resolución de problemas de forma autónoma	Os criterios serán concretados para cada actividade ou exercicio proposto.	30	CB2 CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE11 CE12 CE13 CE19 CT1 CT4 CT15 CT17 CT18
Traballo tutelado	Indicaranse os criterios ao inicio de curso.	20	CB2 CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE11 CE12 CE13 CE19 CT1 CT4 CT15 CT17 CT18

Resolución de problemas e/ou Neste exame o alumnado debe respostar a unha serie de exercicios de preguntas con contestación breve.

50

CB2
CB4
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CE1
CE2
CE4
CE5
CE6
CE7
CE8
CE9
CE11
CE12
CE13
CE19
CT18

Other comments on the Evaluation

A calificación final da disciplina resultará da integración das distintas notas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha calificación positiva. O/a alumno/a que non realice todas as actividades de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.

Os e as estudantes non asistentes deberán contactar ao inicio do cuadrimestre co profesorado, para coñecer os prazos de entrega das diferentes actividades e traballos solicitados (similares ás realizadas polo alumnado asistente).

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Calvo, M., Técnico en Orientación e intervención sociolaboral, 1ªed, MAD, 2011, Sevilla

De Alba, C., Metodología de empleo con apoyo en la inserción laboral de personas con discapacidad, 1ªed, Paraninfo, 2015, Madrid

Maya, P. y Caballero, J.J., El animador sociolaboral: manual de formación., 1ªed, CCS, 2001, Madrid

Pinera, P. (Coord.), Pedagogía Laboral, 1ª ed, Ariel, 2002, Barcelona

Sánchez Teruel, D., Manual estrategias de intervención sociolaboral a personas en riesgo de exclusión: formación para el empleo, 1ª ed, CEP, 2010, Madrid

Complementary Bibliography

De Miguel, S. y Rosario Cerrillo, M. (Coords.), Formación para la inclusión laboral de personas con discapacidad intelectual, 1ª ed, Pirámide, 2010, Madrid

Esteban, F., Alós, R., Jódar, P., Miguélez, F., La inserción laboral de ex reclusos. Una aproximación cualitativa, 2014, Revista Española de Investigaciones Sociológicas, 145

Fernández González, M.R. y Dapía Conde, M.D., La Animación Sociolaboral, un ámbito emergente de la Educación Social, 2015, Sensos Revista Multimédia de Investigação em Educação, 1

Santos Rego, M.A., Lorenzo Moledo, M. y Vázquez Rodríguez, A. (2018), Educación no formal y empleabilidad de la juventud, 1ª ed., Síntexis, 2018, Madrid

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas/O05G130V01303

Discapacidade e educación social/O05G130V01909

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación de persoas adultas/O05G130V01401

Programas de animación sociocultural/O05G130V01503

IDENTIFYING DATA**Socio-educational intervention in addictive behaviour**

Subject	Socio-educational intervention in addictive behaviour			
Code	O05G130V01702			
Study programme	(*)Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4th	1st
Teaching language	Spanish Galician English			
Department				
Coordinator	Failde Garrido, José María			
Lecturers	Failde Garrido, José María Isorna Folgar, Manuel			
E-mail	jfailde@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php			
General description	(*)A materia Intervención Socioeducativa nas Conductas Adictivas proporciona ao futuro educador social un coñecemento detallado sobre os correlatos psicosocieducativos das condutas adictivas, das principais teorías explicativas das adiccións, así como as principais estratexias de intervención. Xustifícase a inclusión de esta disciplina dentro do Plan Docente da Diplomatura en Educación Social, no feito de que a intervención no eido das adiccións constitúe unha das saídas profesionais dos futuros educadores sociais.			

Por outra banda, o educador social como axente socio-educativo debe ter uns coñecementos actualizados sobre as principais sustancias e conductas adictivas, sobre os efectos que producen nas persoas e de como realizar unha intervención socioeducativa, tanto no plano preventivo como correctivo das adiccións químicas e conductuais.

En definitiva, a materia Intervención Socioeducativa nas Conductas Adictivas contribúe a fundamentar a formación psicolóxica e socioeducativa dos Educadores Sociais, nun ámbito profesional aplicado no que cada vez máis se reivindica a súa presenza, e sendo unha problemática que afecta a un número moi importante de persoas, especialmente, a xoves e adolescentes.

Competencies

Code		Typology
CB1	That the students have showed to possess and comprise knowledges in an area of study that splits of the base of the general secondary education, and is used to find to a level that, although it supports in books of text advanced, includes also some appearances that involve pertinent knowledges of the avant-garde of his field of study.	• know • Know How
CB2	That the students know to apply his knowledges to his work or vocation of a professional form and possess the competitions that are used to show by means of the preparation and defence of arguments and the resolution of problems inside his area of study.	• Know How
CB3	That the students have the capacity to gather and interpret notable data (usually inside his area of study) to issue trials that include a reflection on notable subjects of social, scientific or ethical issues.	• Know How
CB4	That the students can transmit information, ideas, problems and solutions to a so much specialised public as no skilled.	• Know How • Know be
CB5	That the students have developed those skills of learning necessary to undertake back studies with a high degree of autonomy.	• Know How
CG1	Transmit, promote and develop the culture	• know • Know How
CG2	Generate social networks, contexts, processes and educational and social resources	• Know How • Know be
CG3	Take part like social mediator, cultural and educational	• Know How • Know be
CG4	Know, analyse and investigate the social and educational contexts	• know • Know How
CG5	Design, implement and evaluate socioeducational programs and projects	• Know How
CG6	Manage, direct, coordinate and organise socioeducational institutions and resources	• know • Know How • Know be
CE1	(*)Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• know • Know How

CE3	(*)Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	• Know How • Know be
CE4	(*)Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• know • Know How
CE7	(*)Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• know • Know How
CE8	(*)Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• know • Know How
CE9	(*)Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• Know How
CE10	(*)Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• Know How
CE11	(*)Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• Know How • Know be
CE12	(*)Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• Know How
CE20		• Know How
CT1		• know • Know How
CT4	(*)Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• Know How
CT5	(*)Xestión da información	• Know How
CT6	(*)Resolución de problemas e toma de decisións	• Know How • Know be
CT7	(*)Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• Know How
CT15	(*)Creatividade	• Know How
CT18	(*)Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• Know How

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
Comprise the path of the social education and the configuration of the his field and professional identity within the scope of the intervention in the *conductas *adictivas	CB1 CB4 CG1 CG4 CG6 CE4 CE8 CT1 CT18
Review the aspects of the historical field, legal, psychological, social, sanitary *i *educacional that encompasses the integral action in front of the addictions.	CB1 CB3 CB5 CG3 CE3 CE9 CE10 CE11 CT7 CT15
Identify and know the characteristic *sociiais, psychological *i educational that can helped to identify the people in risk power. As well as the environments *socioculturais that favour the consumption of substances.	CB3 CB4 CG1 CG6 CE1 CE7 CE20 CT1 CT5

Form the students, how responsible agents of the preventive and corrective intervention of the
*conductas *adictivas in one mark of performance *interdisciplinar.

CB2
CB5
CG2
CG5
CG6
CE3
CE9
CE10
CE12
CE20
CT1
CT4
CT5
CT7
CT18

Enter the students/them in the *entrenamiento of skills of relation with people that present addictions.

CB4
CB5
CG2
CE3
CT1
CT6
CT15
CT18

Contents

Topic

Approximation the phenomenon of the
behaviours *adictivas

I-historical Appearances and *epidemiológicos of the behaviours
*adictivas.
-Historical antecedents of the *behaviours *adictivas.
-General frame of the intervention in *adicciones.
-*Epidemiología Of the behaviours *adictivas.
II-Behaviours *Adictivas. Basic concepts.
- Concepts referred the *adicciones and behaviours *adictivas.
-Concepts referred the *adicciones chemical.
- Concepts referred the new *adicciones.
III- Behaviours *adictivas tied the substances and behaviours *adictivas
tied to habits *comportamentais no influenced by substances
*psicoactivas.
Description *i effects.
-Description *i effects of the main *adicciones chemical.
-Description *i effects of the main *adicciones no tied the substances.

Block 2: Model and explanatory theories of the
*adicciones.

IV-explanatory Model of the behaviours *adictivas.
-Moral model.
-Model of Illness.
-Model of Self-supervision.
-Model *Biopsicosocial.
-Another model.
V-explanatory Theories of the behaviours *adictivas.
-Derivative theories of the *condicionamiento classical.
-Derivative theories of the *condicionamiento instrumental.
-Derivative theories of the Social Cognitive Learning.
-Theory of the processes opponents.
-Other theories.
I SAW-Variable *psicosociales related with the addiction.
-Variable *predictoras of risk of addiction.
-Variable protective the preventive of the addiction.

Block 3: Strategies of intervention in behaviours
*adictivas. The professional paper of the social
educator.

VII- Intervention in behaviours *adictivas. The Social Educator in the field
of the *adicciones:
-Intervention in alcohol.
- Intervention in *tabaquismo.
- Intervention in other *toxicomanías.
- Intervention in problems of control of the expense.
- Intervention in harmful labour habits for the health.
- Intervention in other behaviours *adictivas.

Planning

Class hours

Hours outside the
classroom

Total hours

Introductory activities	2	0	2
Seminars	15	15	30
Seminars	8	8	16
Lecturing	19	14	33
Mentored work	0	27	27
Objective questions exam	2	40	42

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Introductory activities	Presentation of the educational and of the program of the matter. Initial evaluation of expectations, knowledges and attitudes.
Seminars	Activities focused to the work on a specific subject. They will employ how I complement of the sessions *magistrales, to develop instrumental competitions related with the theoretical frame of the matter.
Seminars	You interview that the student/to is supported by the professor of the matter for the *asesoramiento/orientation of activities of the matter (especially the works *tutelados and of the process of learning.
Lecturing	General exhibition, by part of the educational, of the contents of the matter and of the theoretical bases and/or *directrices of the work to *desenvolver by the *alumnado. The last *sesionesón *adicionaránse to the exhibitions, by part of the *alumnado, of his works *tutelados.
Mentored work	All student, of individual way or *grupal (of 2-4 students/ace), has to elaborate a work on a specific subject of the matter. It treats of an autonomous activity of the *alumnado that includes the election of the thematic, the research, review and collected of information, the reading and the handle of bibliography, the preparation of the report of the work (introduction, unroll of the thematic, conclusions, *valoracions personal, bibliography, etc.). The *alumnado of form *optativa will be able to do other works.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Seminars	It understands by attention customized the time that each professor reservation to attend and resolved doubts to the students in regard to a concrete subject. Academic activity developed pole teaching staff, individual or in small group, that has how aim attend the needs and queries of the students related with the study and/or subjects linked with the subject, providing orientation, support and motivation in the process of learning. This activity can developed of form *presencial (directly in the classroom and in the moments that the professor has assigned to *titorías of dispatch) or of form no *presencial (through the email or of the virtual campus). No it owes confuse attention customized with *titoría academic (in the Plan of Action *Titorial), since this does reference to the need to assign him it each student a *titor from it first course of the career until it finalizes the university studies, with the objective to offer one bear permanent and formal in those moments in the that owe to take decisions.
Seminars	It understands by attention customized the time that each professor reservation to attend and resolved doubts to the students in regard to a concrete subject. Academic activity developed pole teaching staff, individual or in small group, that has how aim attend the needs and queries of the students related with the study and/or subjects linked with the subject, providing orientation, support and motivation in the process of learning. This activity can developed of form *presencial (directly in the classroom and in the moments that the professor has assigned to *titorías of dispatch) or of form no *presencial (through the email or of the virtual campus). No it owes confuse attention customized with *titoría academic (in the Plan of Action *Titorial), since this does reference to the need to assign him it each student a *titor from it first course of the career until it finalizes the university studies, with the objective to offer one bear permanent and formal in those moments in the that owe to take decisions.
Mentored work	It understands by attention customized the time that each professor reservation to attend and resolved doubts to the students in regard to a concrete subject. Academic activity developed pole teaching staff, individual or in small group, that has how aim attend the needs and queries of the students related with the study and/or subjects linked with the subject, providing orientation, support and motivation in the process of learning. This activity can developed of form *presencial (directly in the classroom and in the moments that the professor has assigned to *titorías of dispatch) or of form no *presencial (through the email or of the virtual campus). No it owes confuse attention customized with *titoría academic (in the Plan of Action *Titorial), since this does reference to the need to assign him it each student a *titor from it first course of the career until it finalizes the university studies, with the objective to offer one bear permanent and formal in those moments in the that owe to take decisions.

Assessment

Description	QualificationEvaluated Competencess
-------------	-------------------------------------

Seminars	(*)Consistirán en sesións eminentemente prácticas desenvolvidas na aula (Role playing, Philips 6.6, estudo de casos, reestructuración cognitiva, etc.). relacionados coas temáticas da materia. Controlarase a asistencia.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CG4 CG6 CE1 CE4 CE7 CE9 CE10 CE12 CT1 CT5 CT6 CT7 CT15 CT18
Mentored work (*)	O alumnado realizará traballos, individuais ou en pequenos grupos que serán tutelados polo docente. Estes traballos serán expostos ao gran grupo nas derradeiras sesións maxistráis.	40	CB1 CB5 CG2 CG4 CG5 CE12 CE20 CT4 CT7
Objective questions exam	(*)Consistirá nunha proba obxectiva de opción múltiple de resposta.	50	CE1 CE3 CE4 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12

Other comments on the Evaluation

Sources of information

Basic Bibliography

Echeburrua, E., Abuso de Internet ¿Antesala para la adicción al juego de azar online?, Pirámide, 2016, 2016

Echeburrua, E., Labrador. F.J. y Becoña. E., Adicción a las nuevas tecnologías en adolescentes y jóvenes, Pirámide, 2009, 2009

Isorna Folgar; M. y Saavedra Pino, D., Prevención de Drogodependencias y otras conductas adictivas, Pirámide, Pirámide, 2012, 2012

Isorna Folgal Manuel, Cannabis: Efectos, riesgos y beneficios terapéuticos, Servicio de Publicacións da Universidade de vigo, 2017,

Complementary Bibliography

Recommendations

IDENTIFYING DATA**Intervención socioeducativa no ámbito familiar**

Subject	Intervención socioeducativa no ámbito familiar			
Code	O05G130V01703			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	1c
Teaching language	Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Fernández Simo, Jesús Deibe			
Lecturers	Brea Castro, Millán Fernández Simo, Jesús Deibe			
E-mail	jesfernandez@uvigo.gal			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/			
General description	O enfoque conceptual da Materia de Intervención socioeducativa no ámbito familiar procura unha aproximación á acción socioeducativa neste eido. Especialmente no referente ós factores que condicionan os procesos de ensino e aprendizaxe no mundo, concretamente en Galicia, e España no marco da Unión Europea. -A nova concepción de cidadanía precisa da Intervención socioeducativa no ámbito familiar para o desenvolvemento da súa formación persoal e integración social que responda ás novas perspectivas sociais que demanda a sociedade do coñecemento, a democracia participativa e as características propias do mercado laboral. -A Intervención socioeducativa no ámbito familiar potencia as capacidades da cidadanía para acceder á formación e a autoformación necesarias cara ao logro do desenvolvemento dos saberes potenciais e expectativas que lle permiten participar, vivir e convivir en liberdade, democracia, xustiza e paz. O deseño de proxectos é unha liña eficaz de comunicación e planificación das iniciativas da acción socioeducativa no ámbito familiar, acorde aos modelos de xestión das diversas institucións e organismos competentes ou implicacións nas cuestións educativas e sociais ás que se dirixen os diversos proxectos.			

Competencias

Code	Typology
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • saber facer
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber
CG5 Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer • Saber estar / ser
CE1 Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber
CE2 Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber
CE4 Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber
CE5 Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer
CE6 Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber

CE7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber
CE8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber facer
CE11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber • saber facer
CE12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber facer • Saber estar / ser
CE13	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural	• saber facer
CE14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber facer
CE15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber facer
CE17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural	• saber facer
CE18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	• Saber estar / ser
CE19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber • saber facer
CT5	Xestión da información	• saber • saber facer
CT6	Resolución de problemas e toma de decisións	• saber facer
CT7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber facer
CT9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• saber facer
CT10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Habilidades interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE1 CE2 CE4 CE5 CT4 CT9 CT10

Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	CB2 CB3 CG4 CG5 CG6 CE4 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE18 CE19 CT1 CT5
Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	CB2 CG2 CG3 CG5 CE1 CE2 CE5
Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	CB4 CB5 CG2 CE2 CE5 CE6 CE8 CE17 CE18 CE19 CT1 CT4 CT5 CT9
Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	CG6 CE7 CE9 CT1 CT5 CT7
Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	CE10 CT4 CT6 CT9 CT11
Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	CE9 CT6 CT7 CT10
Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	CE18 CT4 CT5 CT10

Contidos

Topic	
1. Sociedade, familia e educación en valores.	1.1. Lexislación de referencia na acción socioeducativa con familias. 1.2. Evolución histórica da familia e cambios sociais
2. Estilos educativos parentais. Funcións da familia.	2.1. Estilos educativos parentais e parentais. 2.2. Funcións da familia.
3. Familia, xénero e educación. O reparto de roles. Relacións interxeneracionais.	3.1. Xénero e dinámicas familiares. 3.2. Dinamización da comunicación interxeneracional.

4. Diagnose e acompañamento socioeducativo con familias dende a educación social.	4.1. Necesidades socioeducativas no ámbito familiar. 4.2. Estratexias para o acompañamento socioeducativo. 4.3. O vínculo comunicativo. 4.4. Facilitación de espazos para a superación das metas socioeducativas.
5. Institucións, programas e estratexias de atención e intervención socioeducativa nas familias.	5.2. Paradigmas da educación social no traballo con familias fronte ó neosistencialismo. 5.1. Recursos para a acción socioeducativa con familias. 5.2. Acompañamento socioeducativo con familias dende o sistema de atención á infancia e á adolescencia. 5.3. Acompañamento socioeducativo dende os servizos sociais municipais.
6. Metodoloxía da acción socioeducativa con familias.	6.1. Metodoloxía para a construción do Proxecto Educativo de intervención Familiar. 6.2. Estructura. Áreas, obxectivos, indicadores e avaliación dos PEIF.
7. Escola e familia.	7.1. A educación social na dinamización das relacións escola-familia. 7.2. Factor social e inserción escolar. 7.3. Familia, dificultade social e escola.
8. Experiencias educativas de formación permanente no ámbito familiar.	8.1. Experiencias de actuación de formación no ámbito familiar. 8.2. O terceiro sector na configuración das políticas públicas de acción socioeducativa con familias.
9. Proxectos, investigacións e programas de intervención socioeducativa coas familias.	9.1. Programas de referencia en Europa no acompañamento socioeducativo con familias. 9.2. Investigación e acción socioeducativa familiar.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	15	10	25
Seminario	7	7	14
Presentación	6	10	16
Lección maxistral	55	38	93
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Organización de traballos en pequenos grupos co fin de profundizar en aspectos particulares das áreas temáticas expositivas. Experiencias de diagnóstico social: xenograma, mapa familiar, mapa social. Aplicación práctica e funcional dos contidos.
Seminario	Aspectos complementarios aos traballos de aula, co fin de profundizar nos elementos teórico-prácticos aplicados, relacionados cos contidos expositivos.
Presentación	Presentación dos traballos realizados en pequeno grupo na aula e nos que se poñen en práctica os contidos teóricos da materia
Lección maxistral	Parte expositivas de contidos impartidos polo docente.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Supervisión dos traballos en grupo, mediante seguimento de ficha estruturada.
Seminario	Colaboración no proceso de conclusións realizadas polos grupos de discusión.
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Explicitación e aclaración dos criterios teórico- prácticos da proba.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Traballo tutelado	Traballos específicos de aula relacionados coa temática.	50	CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG4 CE4 CE5 CE9 CE10 CT1 CT5 CT6
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba- exame relacionada coa temática.	50	CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE2 CE4 CE5 CE8 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE17 CE18 CE19 CT6 CT7 CT10 CT11

Other comments on the Evaluation

A avaliación será continua, mediante seguimento estruturado.

Para superar a materia é preciso, cando menos, obter o 40 % da nota en cada un dos apartados da avaliación indicados.

Avaliación para os estudantes non asistentes. Os estudantes non asistentes deberán substituír a realización dos traballos de curso (grupo medio e aula) por un traballo único teórico- práctico (60%) e realizar o correspondente exame (40%). Para superar a materia, así mesmo, os estudantes non asistentes deberán obter, cando menos o 40% en cada apartado (traballo e exame).

As datas dos exames serán as indicadas e aprobadas oficialmente:

<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-o/web/index.php>.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Sorribas, M., García, A., y Gras, M., Intervención con familias y atención a menores en riesgo social, Altamar, 2015, Barcelona

Simón, E., La igualdad también se aprende. Cuestión de coeducación., Narcea, 2011, Madrid

Santibáñez, R., y Martínez, A. (Coords.), Intervención comunitaria con adolescentes y familias en riesgo., Graò, 2013, Barcelona

Fernández-Simo, D. y Cid, X. M, The underage protection system in Galicia (Spain). New needs for social and educational support with teens and youth in social difficulties. En T. Suikkanen-Malin, M. Vestila y J. Jussila (ed.), Fost, 1, Publications of Kymenlaakso University of Applied, 2016, Kotka, Finland

WINGENO, Cómo hacer un genograma, <http://www.wingeno.org/download.htm>, 2017, On line

GENO, Cómo hacer el diagnóstico social mediante un genograma, <http://genopro.softonic.com/descargar>, 2017, On line

Complementary Bibliography

Sáez, J., y Molina, J. G., Pedagogía Social. Pensar la Educación Social como profesión., Alianza, 2006, Madrid

Blanchard, M., y Muzás, E., Acoso escolar; desarrollo, prevención y herramientas de trabajo., Narcea, 2007, Madrid

Fernández-Molina, M., Acogimiento, adopción y escuela., FGUMA, 2011, Málaga

Pérez de Ayala, E., y Moreno, S. M., Trabajando con familias., Certeza, 2004, Barcelona

Escámez, J., y Gil, R., La educación en la responsabilidad., Paidós, 2001, Barcelona

MEC (2016)., Plan integral de apoyo a las familias, <http://www.msssi.gob.es/ssi/familiasInfancia/ayuda>, 2016, Madrid

Xunta de Galicia, Plan de protección familiar de Galicia, <http://politicassocial.xunta.gal/export/sites/default>, 2016, Madrid

Melendro, M., De-Juanas, A. y Rodríguez, A.E, Déficit en la intervención socioeducativa con familias de adolescentes en riesgo de exclusión, 69 (1), Bordón, 2017,

Fernández-Simo, D., y Cid, X.M, Análisis longitudinal de la transición a la vida adulta de las personas segregadas del sistema de protección a la infancia y a la adolescencia, Bordón. Revista de Pedagogía, 2018,

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Prácticas externas: Practicum II/O05G130V01801

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación de persoas adultas/O05G130V01401

Mediación en conflitos e situacións de violencia/O05G130V01502

Prácticas externas: Practicum I/O05G130V01602

Other comments

IDENTIFYING DATA				
Prácticas externas: Practicum II				
Subject	Prácticas externas: Practicum II			
Code	005G130V01801			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	18	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Rodríguez Castro, Yolanda			
Lecturers	Carrera Fernández, María Victoria Cid Fernández, Xosé Manuel Dapia Conde, María Dolores Failde Garrido, José María Lameiras Fernández, María Ricoy Lorenzo, María Carmen Rodríguez Castro, Yolanda			
E-mail	yrcastro@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/practicum-grao-educacion-social			
General description	O Prácticum II é unha materia de carácter obrigatorio, contemplada no segundo semestre do curso terceiro da Titulación. Consta de 300 horas que asígnanse ás prácticas en institucións externas co obxecto de preparar ao estudante para o seu futuro exercicio profesional. Pódese consultar a Normativa do Prácticum do Grao de Educación Social da Facultade de Ciencias da Educación de Ourense no enlace: http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/files/Documentos/Estudos/Practicum			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer • Saber estar / ser
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer • Saber estar / ser
CE2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber • saber facer
CE7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber facer

CE9 Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber facer
CE12 Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber • saber facer
CE19 Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2 Planificación e organización	• saber facer
CT5 Xestión da información	• saber • saber facer
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• saber facer • Saber estar / ser
CT9 Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• saber facer • Saber estar / ser
CT16 Liderado	• saber facer • Saber estar / ser
CT19 Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional	• saber facer • Saber estar / ser
CT20 Orientación á calidade	

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	CB2 CB3 CG2 CG5 CG6 CE9 CE19 CT1 CT2 CT5 CT9 CT16 CT19 CT20
Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG5 CG6 CE2 CE7 CE9 CE12 CE19 CT2 CT16 CT20

Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás 	CB2 CB3 CB5 CG2 CG3 CG5 CG6 CE2 CE7 CE12 CE19 CT1 CT2 CT16 CT19 CT20
Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	CB2 CB3 CB5 CG3 CG5 CG6 CE2 CE7 CE12 CE19 CT2 CT9 CT20
Elaborar e interpretar informes técnicos, de investigación e avaliación sobre accións, procesos e resultados socioeducativos	CB4 CB5 CG1 CG4 CE2 CE9 CE19 CT2 CT19 CT20
Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural	CB2 CG1 CG4 CE2 CT1 CT2 CT9 CT19 CT20
Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	CB4 CG1 CG5 CE6 CE19 CT1 CT2 CT9 CT19 CT20
Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	CB1 CB3 CG1 CG5 CG6 CE7 CE19 CT1 CT5 CT19 CT20

Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas	CB1 CG1 CE2 CT1 CT2 CT9 CT19 CT20
Asesorar e/ou acompañar a persoas e/ou grupos en procesos de desenvolvemento socioeducativo	CB1 CB4 CG1 CG6 CE19 CT1 CT2 CT9 CT19 CT20
Estar comprometido coa calidade de actuación e moverse de acordo cos principios deontolóxicos do/a educador/a social	CB2 CB5 CG4 CG6 CE2 CT1 CT8 CT19 CT20
Resolución de problemas e toma de decisións	CB2 CB4 CG3 CG6 CE2 CE7 CT1 CT9 CT19 CT20
Compromiso ético	CB1 CG4 CE2 CT1 CT8 CT19 CT20
Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional	CB5 CG4 CE2 CE6 CT1 CT8 CT19 CT20

Contidos

Topic

Contexto socioeducativo no que está inserto o centro de prácticas.

Realidad da intervención profesional no ámbito que realiza as prácticas.

Capacidade de reflexión crítica sobre a realidade práctica

Capacidade de reflexión sobre as posibilidades de mellora na intervención profesional do educador/a social, tanto no ámbito de intervención das prácticas como no que sería nunha intervención transversal en calquera ámbito.

Deseño dun proxecto de intervención co colectivo de destinatarios da institución na que realiza as prácticas.

Protramación, implementación e avaliación de dito proxecto de intervención.

(*)Coordinación con el/la profesional tutor/a para la realización en equipo de las tareas asignadas a ambos.

Coordinación co/a profesional-tutor/a para a realización en equipo das tarefas asignadas a ambos.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo previo	10	0	10
Obradoiro	20	0	20
Prácticas externas	300	120	420

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudo previo	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do lumnado.
Obradoiro	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Prácticas externas	O estudante desenvolver as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión, durante un período determinado e realizando as funcións asignadas e previstas na proposta de prácticas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas externas	A tutorización terá un horario específico para o practicum
Obradoiro	A tutorización terá un horario específico para o practicum

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Prácticas externas	Para avaliar as prácticas externas tenrase en conta o informe do tutor/a de institución colaboradora.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE2 CE6 CE7 CE9 CE12 CE19 CT1 CT2 CT5 CT8 CT9 CT16 CT19
Obradoiro	Informes/memorias de prácticas O informe reflexa a observación realizada polo alumno/a na institución, o desenvolvemento das actividades deseñadas por él ou polo tutor/a, e a valoración personal do periodo de practicas	50	

Other comments on the Evaluation

Ver máis información en: <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/practicum-grao-educacion-social>

As deficiencias observadas na realización do practicum no momento da avaliación de maio, serán corrixidas para a avaliación de xullo, completando só aquelas actividades que non se realizaran correctamente.

A institución emitirá unha cualificación que se terá en conta para a avaliación, tendo o mesmo peso que a puntuación da memoria que se entrega ao profesor/a da Facultade

A memoria debe recoller unha análise e reflexión sobre as actividades realizadas, ademais da información sobre a institución na que estivo destinado. Tera características diferenciadas según o tipo de institución ou servizo no que se realizan as prácticas, en todo caso a memoria pode conter:

- Introducción (motivación para elección da institución e expectativas).
- Breve ficha da institución (denominación, emprazamento, ámbito de actividade, recursos humanos e materiais, obxectivos, programas, actividades...).
- Desenvolvemento das prácticas (diario de actividade, descrición e análise das intervencións levadas a cabo)
- Informe detallado do deseño e implementación do proxecto elaborado.
- Valoración (satisfacción persoal, atrancos, aprendizaxe da profesión, papel do educador/a social nesa institución, traballo en equipo, críticas, aportacións e suxerencias).
- Observacións (balance final, cumprimento das expectativas e suxerencias).
- Documentación e anexos.
- Bibliografía.

As datas de entrega final da memoria será marcada no calendario de exames que poderá consultar na web da Facultade: <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/graoeducacionsociallateral/exames-educacion-social-lateral>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Medina, A. et al., La formación práctica del educador social, el pedagogo y el psicopedagogo, Madrid: Uned, 2005,

Cabrerizo, J et al., El practicum en los grados de Pedagogía, de Magisterio y de Educación Social, Pearson, 2010,

ESTEBAN, F. e CALVO, R (coords), El practicum en la formación de educadores sociales, burgos: Universidad de Burgos, 2009,

ZABALZA, M.A.; IGLESIAS, M.L.; CID. A.; RAPOSO, M. (coords), Desarrollo de competencias personales y profesionales en el Practicum. VI Symposium Internacional sobre el Practicum y las Prácticas en Empresas en la Formación, Servicio de Publicaciones de la Universidad de San, 2002,

Medina, A. et al., La formación práctica del educador social, el pedagogo y el psicopedagogo, Uned, 2005, Madrid

Complementary Bibliography

ANECA, Libro Blanco. Títulos de Grado de pedagogía y educación social, Madrid: ANECA, 2005,

ASEDES, Código deontológico del educador y la educadora social, Madrid: ASEDES, 2004,

ASEDES, Documentos profesionalizadores, Madrid: ASEDES, 2007,

CID, A., MURADÁS, M., ZABALZA, M.A., SANMAMED, M., RAPOSO RIVAS, M., e IGLESIAS, M.L.(coords), Buenas prácticas en el practicum. IX Symposium Internacional sobre el Practicum y las Prácticas en Empresas en la Formación Universitaria, Santiago de Compostela: Imprenta universitaria., 2007,

GONZÁLEZ, M. N. ET AL., II Jornadas Desarrollo profesional y practicum en la Universidad, BilbMartín, A. , El practicum en Educación Social, . Las Palmas de Gran Canaria: Universidad de las P, 2005,

ROMANS, M, PETRUS, A. e TRILLA, J., De profesión: educador/a social, Barcelona: Paidós, 2000,

SÁEZ, J., Pedagogía Social. Historia, profesión y competencias, Madrid: Pearson, 2007,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Avaliación de programas socioeducativos				
Subject	Avaliación de programas socioeducativos			
Code	005G130V01901			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Rodríguez Villarino, Rafael			
Lecturers	Rodríguez Villarino, Rafael			
E-mail	rafael.rodriguez.villarino@gmail.com			
Web				
General description	Esta materia trata de introducir ó alumnado na avaliación de programas co obxecto de estimar a eficacia e efectividade das intervencións sociais para, deste xeito, decidir a idoneidade da súa implementación.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber • saber facer
CE15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT14	Adaptación a situacións novas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT20	Orientación á calidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer fontes de datos sobre avaliación de programas sociais	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG4
	CG5
	CG6
	CE2
	CE6
	CE15
	CE17
	CT1
	CT4
Clarificar o concepto de avaliación de programas sociais, e polo en relación coas necesidades sociais	CT14
	CT20
	CB1
	CB2
	CB3
	CB5
	CG4
	CG5
	CE2
	CE6
	CE15
	CT1
	CT14
	CT20
Coñecer experiencias clave e innovadoras no ámbito da avaliación de programas sociais	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG4
	CG5
	CG6
	CE6
	CE15
	CE17
	CT1
	CT4
	CT14
Dominar aspectos clave da avaliación de programas sociais e socioeducativos, así como o uso básico do programa estatístico SPSS	CT20
	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG4
	CG5
	CE2
	CE15
	CE17
	CT1
	CT4
	CT20

Adquirir conciencia respecto das limitacións da avaliación de programas socioeducativos, así como en relación á necesidade de manter a honestidade na práctica académica e profesional

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG6
CE2
CE15
CE17
CT1
CT4
CT14
CT20

Contidos

Topic	
1. A avaliación de necesidades sociais.	1.1. Concepto de Avaliación de necesidades sociais 1.2. A preocupación respecto das necesidades sociais: unha breve historia 1.3. Clasificación das necesidades sociais 1.4. Fontes de datos sobre avaliación
2. Unha aproximación aos programas de avaliación de necesidades sociais	2.1. Orixe dos programas de avaliación de necesidades sociais. 2.2. Exemplos de programas sociais e do interese pola avaliación dos mesmos 2.3. A metodoloxía na avaliación e ol deseño de programas sociais.
3. Profundizando na análise da avaliación de programas sociais	3.1. Algúns aspectos clave previos o deseño e a avaliación de programas 3.2. Experiencias sobresaíntes na avaliación de programas sociais 3.3. Pasado, presente e futuro da avaliación de programas sociais
4. Deseño, efectos esperados e impacto real dos programas sociais: teoría e práctica da avaliación.	4.1. A elección da necesidade social 4.2. Planificación de metas ou obxectivos da intervención. 4.3. Anticipando os puntos clave da avaliación do programa de intervención. 4.4. Comprobando resultados e reiniciando a espiral de estudo.
5. O futuro da avaliación de programas sociais	5.1. Posibilidades e limitacións dos programas sociais e da súa avaliación. 5.2. Que se atisba no horizonte? 5.3. Reflexións e conclusións finais

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	19	0	19
Traballo tutelado	14	43.5	57.5
Presentación	8	25	33
Traballo	2	25	27
Práctica de laboratorio	2	11.5	13.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	Levarase a cabo mediante Internet e/ou mediante FAITIC. Tamén se levará a cabo durante as titorías.
Traballo tutelado	Levarase a cabo mediante Internet e/ou mediante FAITIC. Tamén se levará a cabo durante as titorías.

Tests	Description
Traballo	Levarase a cabo mediante Internet e/ou mediante FAITIC. Tamén se levará a cabo durante as titorías.
Práctica de laboratorio	Levarase a cabo mediante Internet e/ou mediante FAITIC. Tamén se levará a cabo durante as titorías.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	75	
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	

Other comments on the Evaluation

Cada alumno/a deberá obter, por lo menos o 50% da calificación en cada un dos dous apartados; para superala materia. O alumnado non presencial podrán alcanzar as competencias e superar a materia a través de titorías e do seguimento individualizado, igualmente que o alumnado presencial. Segunda convocatoria: aquelas competencias non superadas na primeira convocatoria serán avaliadas na segunda. Nesta segunda convocatoria avaliarase só das probas ou aspectos; non superadas na primeira.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Aguilar, M. J. e Ander-Egg, T., Evaluación de servicios y programas sociales, Siglo XXI, 1992, Madrid

Cohen, E. e Franco, R., Evaluación de proyectos sociales, Siglo XXI, 1993, Madrid

Corbetta, P., Métodos y técnicas de investigación social, McGraw-Hill, 2007, Madrid

Verdug, E., Evaluación de políticas públicas y programas, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, 1997, Madrid

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Intervention in health and social education				
Subject	Intervention in health and social education			
Code	O05G130V01902			
Study programme	(*)Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	1st
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Failde Garrido, José María			
Lecturers	Failde Garrido, José María Vázquez Vázquez, Miguel Ángel			
E-mail	jfailde@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencies		
Code		Typology
CB1	That the students have showed to possess and comprise knowledges in an area of study that splits of the base of the general secondary education, and is used to find to a level that, although it supports in books of text advanced, includes also some appearances that involve pertinent knowledges of the avant-garde of his field of study.	• know • Know How
CB2	That the students know to apply his knowledges to his work or vocation of a professional form and possess the competitions that are used to show by means of the preparation and defence of arguments and the resolution of problems inside his area of study.	• Know How • Know be
CB3	That the students have the capacity to gather and interpret notable data (usually inside his area of study) to issue trials that include a reflection on notable subjects of social, scientific or ethical issues.	• Know How
CB4	That the students can transmit information, ideas, problems and solutions to a so much specialised public as no skilled.	• Know How • Know be
CB5	That the students have developed those skills of learning necessary to undertake back studies with a high degree of autonomy.	• know • Know How
CG1	Transmit, promote and develop the culture	• know
CG2	Generate social networks, contexts, processes and educational and social resources	• Know How
CG3	Take part like social mediator, cultural and educational	• Know How • Know be
CG4	Know, analyse and investigate the social and educational contexts	• know • Know How
CG5	Design, implement and evaluate socioeducational programs and projects	• know • Know How • Know be
CG6	Manage, direct, coordinate and organise socioeducational institutions and resources	• know • Know How • Know be
CE1	(*)Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• know
CE3	(*)Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	• Know How • Know be
CE4	(*)Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• Know How
CE6	(*)Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• know
CE8	(*)Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• Know How • Know be
CE9	(*)Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• Know How • Know be
CE11	(*)Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• Know How • Know be
CE12	(*)Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• know • Know How

CE13 (*)Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural	• know • Know How • Know be
CE15 (*)Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	
CE20	
CT1	• know
CT4 (*)Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• Know How
CT5 (*)Xestión da información	• know • Know How
CT6 (*)Resolución de problemas e toma de decisións	• Know How • Know be
CT7 (*)Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• Know How
CT9 (*)Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• Know be
CT10 (*)Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• Know be
CT12 (*)Compromiso ético	• know • Know be
CT20 (*)Orientación á calidade	• know • Know How • Know be

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
(*)Know the main theoretical models in Promotion and Education for it *Saude	CB1 CB2 CB4 CG1 CG3 CG4 CE1 CE4 CE6 CE8 CE9 CE12 CE15 CE20 CT5 CT7 CT10 CT12 CT20
(*)Capacity of discussion and *ordenamento of basic ideas	CB2 CB5 CG1 CG5 CG6 CE3 CE11 CE20 CT1 CT7 CT20
(*)Capacity stop the Design, Planning and to Develop programs and projects in the field of the education *especializada in health	CB1 CB4 CG2 CG4 CG5 CE1 CE4 CE9 CE12 CE13 CE15 CT4 CT9 CT10

(*)Capacity stop the *analyse critical and *pra the work in team

CB1
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG6
CE1
CE4
CT1
CT4
CT6
CT12
CT20

(*)Purchase basic scientific competitions stop the *busqueda and bibliographic review in subjects of Promotion and Education for it *Saude

CB1
CG4
CE1
CE4
CT4
CT9

Contents

Topic

(*)Block *I: Aspects *conceptuales basic	(*)SUBJECT 1. You aim historic *y approximation *al concept of *salud.SUBJECT 2. *Determinantes Of wool *Salud SUBJECT 3. Promotion *y education for wool *saludTEMA 4. Intervention in *salud. Wool preventive perspective *y *correctiva.
(*)Block II: theoretical Models and intervention in *saude	(*)SUBJECT 5. Model of *Creencias of *Saude. SUBJECT 6. Model Precedes. SUBJECT 7. Model of Action *Razonada.SUBJECT 8. Other models.
(*)Block *III: Design and planning of *intervencions preventive in the main problems of *Saude. The paper of the Social Educator.	(*)SUBJECT 9. Guidelines stop the design and Planning of *intervencions preventive.SUBJECT 10. Design and planning of preventive interventions in problems of *saude.
(*)Block *IV: Review of Programs of Promotion *i Education for it *Saude. The paper of the Social Educator.	(*)SUBJECT 10. Review and critical discussion of programs of Promotion *i Education for it *saude. The paper of the Social Educator

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	2	0	2
Seminars	15	15	30
Seminars	8	8	16
Mentored work	0	27	27
Lecturing	18	15	33
Objective questions exam	2	40	42

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Introductory activities	Presentation of the educational and program of the matter. Initial evaluation of expectations, knowledges and attitudes.
Seminars	Activities focused the work on a specific subject. They will employ as I complement of the **sesións *magistrales, to develop instrumental competitions related with theoretical frame of the matter.
Seminars	You interview that the student/is supported by the professor of the matter for the advice/orientation of activities of the matter (especially the works *tutelados) and of the process of learning.
Mentored work	All student, of individual way or **grupal of 2-4 students/the, has to elaborate a work on a specific subject of the matter. It treats of an autonomous activity of the *alumnado that includes the election of the thematic, the research, review and collected of information, the reading and handle of bibliography, the preparation of the report of the work (*introduction, unroll of the thematic, conclusions, **valoracions personal, bibliography, etc.).The *alumnado of form **optativa will be able to do other works.
Lecturing	General exhibition, by part of the educational, of the contents of the matter and of the theoretical bases and/or **directirces of the work to **desenvover by the *alumnado. The last session **adicionaránse to the exhibitions, by part of the *alumnado, of his works *tutelados.

Personalized assistance

Methodologies Description

Seminars	It understands by attention customized the time that the professor reservation to attend and resolved doubts to the students in regard to a concrete subject. Academic activity developed pole professor, individual or in small group, that has how aim attend the needs and queries of the students related with the study and/or subjects linked with the subject, providing orientation, support and motivation in the process of learning. This activity can developed of form *presencial (directly in the classroom and in the moments that the professor has assigned to *titorías of dispatch) or of form no *presencial (through the email or of the virtual campus).
Seminars	It understands by attention customized the time that the professor reservation to attend and resolved doubts to the students in regard to a concrete subject. Academic activity developed pole professor, individual or in small group, that has how aim attend the needs and queries of the students related with the study and/or subjects linked with the subject, providing orientation, support and motivation in the process of learning. This activity can developed of form *presencial (directly in the classroom and in the moments that the professor has assigned to *titorías of dispatch) or of form no *presencial (through the email or of the virtual campus).
Mentored work	It understands by attention customized the time that the professor reservation to attend and resolved doubts to the students in regard to a concrete subject. Academic activity developed pole professor, individual or in small group, that has how aim attend the needs and queries of the students related with the study and/or subjects linked with the subject, providing orientation, support and motivation in the process of learning. This activity can developed of form *presencial (directly in the classroom and in the moments that the professor has assigned to *titorías of dispatch) or of form no *presencial (through the email or of the virtual campus).

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Seminars	(*)Consistirán en sesións eminentemente prácticas desenvolvidas na aula (Role playing, Philips 6.6, estudo de casos, reestructuración cognitiva, etc.). relacionados coas temáticas da materia. Controlarase a asistencia.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CE4 CE6 CE8 CE12 CE13 CE15 CT1 CT4 CT5 CT6 CT9 CT10 CT12 CT20

Mentored work (*)	O alumnado realizará traballos, individuais ou en pequenos grupos que serán tutelados polo docente. Estes traballos serán expostos ao gran grupo nas derradeiras sesións maxistráis.	40	CB2 CB3 CB5 CG1 CG4 CG6 CE12 CE13 CE15 CE20 CT1 CT4 CT9
Objective questions exam	(*)Consistirá nunha proba obxectiva de opción múltiple de resposta.	50	CE1 CE3 CE4 CE6 CE12 CE13 CE15 CT1 CT5 CT7 CT20

achieved pole students in the proofs surpassed in the announcement of June. It IS to say, in the announcement of July will examine only of the competitions/split/proofs no surpassed in the previous announcement.

*Exámenes Official:

First *cuadrimestre:

17 of January of 2014 the 10 hours

Review the 31 of January of 2014 of 9:30 - 11:30 hours.

Announcement of July:

07 of July of 2014 the 10 hours.

Review the 21 of July of 2014 of 9:30 - 11:30 hours.

Announcement of end of career:

21 of October of 2013 the 10 Hours.

Review of *exámenes 0 4 of November of 2013 of 9:30 to 11:30 hours.

Sources of information

Basic Bibliography

Comisión para reducir las desigualdades sociales en salud en España, Avanzando hacia la equidad. Propuestas de políticas e intervenciones para reducir las desigualdades sociales en salud en España., Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad, 2015,

Costa Cabanilla, M. & López Mendez, E., Educación para la salud., Madrid: Pirámide., 2008,

OMS, Las 10 causas principales de defunción en el mundo. I, Extraído de: <http://www.who.int/mediacentre/factsheet/fs104/es/>, 2016,

Rodríguez-Marín, J., Manual de psicología social de la salud, Madrid: Editorial Síntesis, 2014,

Faílde Garrido, J.M. y Ruiz Soriano, L., Intervención en Saude e Educación Social, Servicio de publicaciones de la Universidad de vig, 2017,

Complementary Bibliography

Fernández Ríos, L., Manual de Psicología Preventiva. Teoría y práctica., Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores S.A., 1994,

Montorio, I. & Izal, M., Intervención psicológica en la vejez. Aplicaciones en el ámbito clínico y de la salud., Madrid: Editorial Síntesis., 2000,

Gallar, M., Promoción de la salud y apoyo psicológico al paciente, Madrid: Thomson Paraninfo, 2006,

López L.A. & Aranda, J.M., Promoción de la salud: un enfoque en salud pública., Granada: Junta de Andalucía., 1990,

Molina, M.C. & Fortuny, M., Experiencias educativas para la promoción de la salud y la prevención., Barcelona: Leartes., 2003,

Morillejo, E., Pozo, C. & Martos, M.J., Intervención psicosocial y evaluación de programas en el ámbito de la salud., Jaén: Formación Alcalá., 2008,

Perea Quesada, R., Educación y promoción de la salud, DIAZ DE SANTOS, 2009,

Rosales, C. & González, M.E., Promoción de la salud en la universidad., Santiago de Compostela: Tórculo Ediciones., 2008,

Sáez, S., Marqués, F. & Colell, R., Educación para la salud., Lleida: Pàge Editors., 1998,

Serrano González, M.I., La educación para la salud del siglo XXI: Comunicación y salud., Madrid: Díaz de Santos., 2002,

United Nations Children's Fund, Levels & Trends in Child Mortality., Health Organization, The World Bank, United Nations, New York: Unicef, World, 2014,

Recommendations

IDENTIFYING DATA				
Investigación-acción na práctica socioeducativa				
Subject	Investigación-acción na práctica socioeducativa			
Code	O05G130V01903			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				
Web	http://http://cocampo.webs.uvigo.es/			
General description	Investigación-Acción na práctica socioeducativa é unha materia de terceiro curso do grado de Educación Social que pertence ao módulo IV (Institucións, técnicas, medios e recursos socioeducativos).			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• Saber estar / ser
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber facer
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer • Saber estar / ser
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer
CE2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber • saber facer
CE4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber facer
CE5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber
CE7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber facer
CE9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber facer
CE10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber facer
CE14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber facer
CE15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber facer
CE17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer

CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber facer • Saber estar / ser
CT7 Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber facer • Saber estar / ser
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• saber • Saber estar / ser
CT9 Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• saber facer • Saber estar / ser
CT10 Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT11 Habilidades interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT12 Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT13 Autonomía na aprendizaxe	• saber facer
CT14 Adaptación a situacións novas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT15 Creatividade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT17 Iniciativa e espírito emprendedor	• Saber estar / ser
CT18 Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• Saber estar / ser
CT20 Orientación á calidade	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CE1 CE5 CT8 CT10 CT18
Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CG5 CE4 CE7 CT1 CT4 CT7 CT9 CT10 CT12
Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG5 CE7 CT1 CT8 CT12

Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG5 CE9 CE14 CE15 CT4 CT7 CT14
Capacidade de análise e síntese	CB2 CB5 CE4 CT1
Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	CB1 CB2 CB3 CB4 CG2 CT4 CT13 CT15 CT18
Capacidade crítica e autocrítica	CB2 CB3 CB4 CE1 CE2 CT8
Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	CB5 CT10 CT14
Habilidades interpersoais	CB4 CG6 CE11 CE14 CE15 CE17 CT11
Compromiso ético	CE1 CT8 CT12 CT18 CT20
Autonomía na aprendizaxe	CB5 CE7 CT1 CT8 CT13 CT14 CT15
Adaptación a situacións novas	CB1 CB2 CB3 CB4 CE4 CE11 CT4 CT14

Creatividade	CB2 CB3 CG4 CE14 CE15 CT1 CT8 CT13 CT14 CT15 CT20
Iniciativa e espírito emprendedor	CB1 CB2 CB4 CE1 CE4 CE11 CT1 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17
Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	CB3 CB4 CE7 CT1 CT8 CT9 CT13 CT18
Orientación á calidade	CB4 CB5 CE1 CE7 CE9 CE10 CE11 CT14 CT15 CT20

Contidos

Topic	
1. Orixe e evolución histórica da investigación-acción.	1.1. A investigación-acción como metodoloxía cualitativa. 1.2. Orixe e evolución histórica. 1.3. Importancia da I-A na formación da persoa profesional da Educación Social
2. A investigación-acción como metacognición	2.1. Concepto de metacognición. 2.2. A I-A como metaconcepto.
3. Fundamentos. Paradigmas. Finalidade e obxectivos. Principios e características e rasgos específicos. Modalidades	3.1. Paradigmas 3.2. Finalidade e obxectivos 3.3. Principios e características 3.4. Modalidades
4.- Proceso. Modelos. Técnicas e recursos. A análise de datos. Validación de datos. Criterios regulativos de cientificidad.	4.1. Proceso, técnicas e recursos 4.2. Análise e validación de datos 4.3. Criterios de cientificidad
5. Enfoques. Experiencias de investigación-acción.	5.1. Enfoques 5.2. Experiencia 1 (Educadores no contexto de menores). 5.3. Experiencia 2 (Profesionais da E. S. que traballan na educación popular). 5.4. Un estudo de caso
6. Elaboración de proxectos e informes de investigación-acción.	6.1. Elaboración dun proxecto 6.2. Redacción dun informe

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	12	24	36
Traballo tutelado	6	18	24
Presentación	2	8	10
Seminario	7	7	14
Eventos científicos	1	2	3
Seminario	7	14	21
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	4	5
Exame de preguntas obxectivas	1	4	5
Traballo	1	4	5
Autoavaliación	3	6	9
Cartafol/dossier	3	15	18

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, problema a resolver, exercicio a realizar, proxecto a levar a cabo polo estudantado ou proposta dun caso de investigación-acción na práctica socioeducativa para reflexión e análise. Complétase coa resolución de determinados problemas de investigación-acción.
Traballo tutelado	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da asignatura para asesoramento/desenvolvemento de actividades da asignatura e do proceso de aprendizaxe. Normalmente versarán sobre casos de investigación-acción na práctica socioeducativa.
Presentación	Actividades nas que o alumnado, trala orientación do profesor, prepara e expón mediante diapositivas un proxecto de investigación-acción, os resultados da súa realización e a proposta do informe final.
Seminario	Entrevistas que o alumnado (equipos de traballo) mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da asignatura.
Eventos científicos	Debates realizados con profesionais da educación social en determinadas datas como pode ser o día da Educación Social sobre a investigación neste ámbito.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas e versarán sobre a divulgación dos resultados da investigación educativa. Farase uso de elementos informáticos na clase (armario de ordenadores portátiles).

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Axuda personalizada e aos equipos nas entrevistas tutoriais
Seminario	Axuda aos equipos nas entrevistas tutoriais e na clase
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	Axuda ao alumnado sobre como formular e e responder unha pregunta de desenvolvemento
Traballo	Axuda aos equipos nas entrevistas tutoriais e na clase
Exame de preguntas obxectivas	Axuda ao alumnado sobre como formular e e responder probas obxectivas (tipo test).
Autoavaliación	Axuda para chegar a afondar nas causas do propio pensamento e aprendizaxes
Cartafol/dossier	Axuda para axudar a interpretar as propias aprendizaxes na materia ao longo do curso

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Exposicións e explicacións por parte da persoa docente que se realizan con respecto aos contidos da materia e tendo en conta as competencias da mesma, nas que se emprega a forma interrogativa para lograr a participación activa do alumnado.	10	CB1 CB2 CT8

Traballo tutelado	Realización, conforme aos criterios de calidade establecidos, dos traballos tutelados que haberán de facerse en equipo de 2 ou 3 estudantes. Así mesmo tutélanse, aínda que vaian dentro doutro punto deste apartado, tanto os "traballos e proxectos" como o "cartafol ou dossier", avaliándose de acordo coa porcentaxe que se indica no seu respectivo lugar. Que ademais poderán presentarse e exporse, podendo supor iso ata un 10% máis, tal como se indica no punto correspondente.	20	CG1 CG2 CG4 CE5 CE7 CT11
Presentación	Presentación, exposición e defensa do proxecto ou traballo tutelado realizado polo respectivo equipo de estudantes.	10	CE2 CE17 CT4 CT9 CT14 CT15 CT20
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame escrito sobre os contidos expostos en clase (de 4 preguntas elixir 2 e resolvelas nun tempo máximo 1 hora) atendendo ás competencias da materia.	20	CB4 CB5 CE1 CE2 CE4 CE5 CE9 CE10 CE17 CT1 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT15 CT20
Traballo	Redactar un proxecto e a correspondente memoria-informe sobre un caso de investigación-acción en materia de Educación Social	10	CG4 CG5 CG6 CE2 CE4 CE7 CT1 CT4 CT7 CT8 CT9 CT12 CT17 CT20

Exame de preguntas obxectivas	Responder a unha proba obxectiva de 30 ítems e tres alternativas sobre os contidos teóricos e prácticos da materia.	20	CB4 CB5 CE1 CE2 CE4 CE5 CE9 CE10 CE17 CT1 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13
Autoavaliación	Respostarse reflexivamente a preguntas de autocomprobación da adquisición do concepto, proceso e técnicas de recollida de datos da investigación-acción, así como da análise dos mesmos e validación de resultados obtidos.	5	CE1 CE5 CE7
Cartafol/dossier	Formado polo conxunto de actividades de aprendizaxe levadas a cabo por cada estudante e a reflexión sobre as mesmas, así como sobre a importancia que teñen na formación da persoa profesional da Educación Social.	5	CE1 CE5 CE7

Other comments on the Evaluation

Proba-exame:

Como pode verse trátase dun sistema de avaliación continua no que se fai unha proba-exame que terá un peso do 40% da cualificación final. Respecto diso debe precisarse que esta constará de dúas partes:

- a) Proba obxectiva (30 *ítems de 3 alternativas), puntuación entre 1 e 10. O seu peso é de 20%.
- b) Proba con preguntas de resposta longa (a elixir 2 de 4 que se propoñan), puntuación entre 1 e 10. O seu peso é de 20%.

A cualificación da proba obxectiva farase mediante a aplicación da fórmula: $P=NA - (NE:Na-1)$, donde: P = puntuación; NA = número de acertos; NE = número de erros; Na = número de alternativas

A puntuación da proba con preguntas de resposta longa farase conforme aos seguintes criterios: I) Estrutura correcta da resposta; II) Pertinencia e idoneidade de citas e datos; III) Precisión dos contidos expostos de modo que se indique adquisición, comprensión, integración e aplicación dos coñecementos da materia de forma crítica; IV) Achegas propias e orixinalidade; V) Evidencias en relación co "saber facer" vinculado ao deseño, realización e elaboración dun proxecto e/ou de informe de investigación-acción na práctica socioeducativa. Estes criterios, aínda que convenientemente adaptados, aplicaranse tamén na avaliación de traballos tutelados, proxectos presentados e outras actividades similares do alumnado.

Para aprobar a materia esíxese superar a proba-exame da mesma, é dicir, obter 5 puntos como mínimo en cada unha dos seus partes (proba obxectiva e preguntas de resposta longa). A nota final conterá, ademais, as puntuacións correspondentes ao resto das probas/metodoloxías realizadas na proporción correspondente a cada unha delas e a través das actividades levadas a cabo en clase e de forma autónoma polo alumnado. A puntuación final estará entre 1 e 10.

No caso das persoas que, por razóns debidamente xustificadas, teñan máis dun 20% de ausencias a clase ou que, aínda cunha porcentaxe inferior de ausencias, non entregasen nos días e prazos oportunos os traballos que permitan avaliar o logro das competencias propias da materia a partir da participación activa na clase e traballo autónomo, deberán entregar todos os traballos (incluídos os tutelados) o día de realización de próbaa exame. A cualificación dos mesmos realizarase con idénticos criterios aos utilizados nos casos de traballos entregados nos prazos correspondentes, como se acaba de indicar nun parágrafo anterior.

2ª convocatoria(xullo):

Próbaa-exame de xullo constará de tres partes: a) Proba obxectiva de estrutura análoga á de xaneiro (final 1º cuadrimestre); b) Proba con preguntas de resposta longa; c) Entrega dos traballos correspondentes á avaliación de competencias non valorables a través dunha proba escrita nun tempo determinado. As tres partes realizaranse o día, hora e lugar sinalados na páxina web da Facultade. A puntuación do conxunto farase seguindo os mesmos criterios de xaneiro e realizarase nunha

escala de 1 a 10, agora ben, para aprobar será necesario obter un mínimo de 5 puntos en cada unha das 3 partes.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Boggino, N. y Rosekrans, K., Investigación-acción: reflexión crítica sobre la práctica educativa, 1, Eduforma, 2007, Rosario-Santa Fe-Argentina

Fernández Gutiérrez, A. M., La intervención socioeducativa como proceso de investigación, 1, Nau llibres, 2003, Valencia

Latorre, A., La investigación-acción. Conocer y cambiar la práctica educativa, 1, Graó, 2003, Barcelona

Complementary Bibliography

Delgado, J.M. y Gutiérrez, J., Métodos y técnicas cualitativas de investigación en las Ciencias Sociales, 1, Síntesis, 1994, Madrid

Pérez Serrano, G., Modelos de Investigación Cualitativa en Educación Social y Animación Sociocultural, 4, Narcea, 2004, Madrid

Salazar, M.C., La investigación-acción participativa. Inicios y desarrollos, 1, Edit. Popular-OEI., 1992, Madrid

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Metodoloxía de investigación socioeducativa/O05G130V01104

Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas/O05G130V01303

IDENTIFYING DATA				
Socioloxía do consumo e identidades culturais				
Subject	Socioloxía do consumo e identidades culturais			
Code	O05G130V01904			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language				
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Gómez Suárez, Águeda			
Lecturers	Gómez Suárez, Águeda			
E-mail	agueda@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/etnicsexualidad			
General description	Esta materia pretende acercar ao alumno a realidade da sociedade do onsumo actual e as identidades culturais presentes na cultura contemporánea, co fin de mostrar unha perspectiva que complemente a análise socioeducativa crítica da realidade social.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• Saber estar / ser
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• Saber estar / ser
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber
CE7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber
CT8	Capacidade crítica e autocrítica	• saber
CT10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT13	Autonomía na aprendizaxe	• Saber estar / ser
CT15	Creatividade	• Saber estar / ser
CT19	Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional	• Saber estar / ser
CT20	Orientación á calidade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences

1.Coñecer os supostos sociolóxicos que están na base dos procesos de intervención educativa (1)	CB1
2.Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento de procesos socioeducativos (4)	CB2 CB3 CB4 CB5
3.Planificar e organizar proxectos e servizos culturais (11)	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE7 CT1 CT3 CT8 CT10 CT13 CT15 CT19
2.Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento de procesos socioeducativos (4)	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE7
3.Planificar e organizar proxectos e servizos culturais (11)	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE7 CT1 CT10 CT13 CT15 CT20
4.Deseñar, desenvolver e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural (13)	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CT1 CT13 CT15

5.Ter capacidade para potenciar as relacións interpersonais, desenvolver habilidades de comunicación interpersonal, solidariedade e empatía (18)	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE7 CT1 CT15 CT19 CT20
--	--

Contidos

Topic	
BLOQUE I: INTRODUCCIÓN.	1.1.Introducción ao desenvolvemento histórico da sociedade de consumo. 1.2.Sociedade industrial. 1.3.Estado de Benestar. 1.4. Sociedades de consumo avanzado.
BLOQUE II: CONCEPTOS:	2.1. Cultura, sociedade e globalización. 2.2. Clase social, ideoloxía e consumo. 2.3.Necesidade e desexo. 2.4. Identidades colectivas e etnicidade. 2.5. Multiculturalidade, deritos humans e cidadanía.
BLOQUE III:CONTEXTOS:	3.1. O proceso de construción do capitalismo español. 3.2.O consumo, un mecanismo simbólico de distinción 3.3.Estilos de vida e estrutura social.
BLOQUE IV: TIPOLOGÍAS:	4.1.Teoría das ideoloxías. 4.2. Capital cultural. 4.3.Construcción das identidades culturais: alta cultura, cultura de masas, cultura popular, folclore, cultura virtual. 4.4.Culturas híbridas. 4.5.Hábitos de consumo. Socioloxía aplicada

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	2	15	17
Debate	17	40	57
Presentación	3	4	7
Lección maxistral	22	44	66
Traballo	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O/a estudante desenvolverá exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do/a estudante.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/o un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto; Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo/a estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia na aula por parte da profesora
Traballo tutelado	Lectura de textos, comentarios e actividades prácticas autorizadas pola profesora dentro da aula.
Debate	Exposicións, discusión e comentarios orales sobre as temáticas tratadas na aula.
Presentación	Presentación de traballos empíricos, libros e comentarios de textos de forma grupal ou individual, por parte do alumnado ante os/as compañeiros/as e a profesora
Tests	Description
Traballo	Elaboración dun traballo grupal e/ou individual de carácter empírico tutorizado e orientado pola profesora.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	Avaliación continua de traballos e actividades realizados na aula, a través da entrega dos traballos ou mediante a observación da participación na aula.	45	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CE1
			CE7
			CT1
			CT3
			CT8
			CT10
			CT13
			CT15
			CT19
			CT20
Debate	Debates e discusión ordenadas na aula en torno as temáticas tratadas durante o curso	5	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CE1
			CE7
			CT1
			CT3
			CT8
			CT10
			CT13
			CT15
			CT19
			CT20

Presentación	Exposición, na aula e ante os compañeiros/as, do traballo de investigación, e dos comentarios de textos dos cinco documentos científicos que se van a traballar na aula. Se valorará a sistematización da información, a claridade expositiva, o uso de TICs e a capacidade didáctica de transmisión de contidos.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE7 CT1 CT3 CT8 CT10 CT13 CT15 CT19 CT20
Traballo	Realización de dous exercicios: (1) Elaboración dun proxecto de investigación de análise dunha campaña publicitaria e do perfil sociolóxico do seu target (público obxectivo) e (2) Realización de cinco comentarios de texto (datos o autor, contexto da obra, resumen, ideas principais e comentario crítico persoal) sobre materiais científicos que se traballarán na aula ao longo do cuatrimestre. Nos dous casos terá que presentarse un traballo impreso e entregarse na data do examen.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE7 CT1 CT3 CT8 CT10 CT13 CT15 CT19 CT20

Other comments on the Evaluation

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade no espazo "datas exames".

Os alumnos no presenciais deberán examinarse na data oficial de examen a través dunha proba escrita de preguntas abertas sobre o temario da materia. Os alumnos que accedan á segunda convocatoria poderán optar por realizar un traballo escrito que deberán entregar na data oficial de examen ou ben realizar unha proba escrita de preguntas abertas sobre o temario da materia.

A web da materia é <https://seix.uvigo.es/docnet-nuevo/docencia/professor/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Alonso, L. E. y Conde, F., Historia del consumo en España: una, 1ª, Debate, 1994, Madrid

GarcíaCanclini, N., Culturas híbridas. Estrategias para entrar y salir de la modernidad, 1ª, Grijalbo, 1990, México

Eco, U., Apocalípticos e integrados ante una cultura de masas, 2ª, Lumen, 1997, Barcelona

Arribas, L. (coord); De Lucas Mantilla, A.; Mañas Ramíres, B. Ortí Mata, M., Sociología del consumo e investigación de mercados:una guía didáctica, 1ª, UNED, 2013, Madrid

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Antropoloxía: Antropoloxía social e cultural/O05G130V01201

Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G130V01302

IDENTIFYING DATA**Group dynamics and community psychosocial intervention**

Subject	Group dynamics and community psychosocial intervention			
Code	O05G130V01905			
Study programme	(*)Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Barreiros de la Torre, Delmiro			
Lecturers	Barreiros de la Torre, Delmiro			
E-mail	dbarreiros@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php			
General description	The subject intends to enter to the students of Social Education in the studio of the social problems from a perspective *psicosocial, as well as to the analysis and the intervention in the community, prevailing the active participation of the same and the *potenciación of the his resources. *Asimesmo It tries *contribuir to the enrichment of the his training *aportando concepts, theories and methodological tools to develop in the his *labor with/in groups, enlarging his perspective on them *conflictos *intra and *intergrupales and the possibilities to enter dynamics that contribute to the cooperation and the resolution *consensuada and mature of the problems of the community. It intends, in sum, showed the *potencialidades inherent to the life *grupal regarding the strategies *individualistas to the hour to promote the quality of life and the social welfare *d@s citizen and boost his *labor how *mediadores or *facilitadores *sociales yielding the protagonism to the members of the community and promoting his participation in formal groups and/or informal.			

Competencies

Code	Typology
CB2 That the students know to apply his knowledges to his work or vocation of a professional form and possess the competitions that are used to show by means of the preparation and defence of arguments and the resolution of problems inside his area of study.	• know • Know How • Know be
CB3 That the students have the capacity to gather and interpret notable data (usually inside his area of study) to issue trials that include a reflection on notable subjects of social, scientific or ethical issues.	• know • Know How • Know be
CG1 Transmit, promote and develop the culture	• know
CG2 Generate social networks, contexts, processes and educational and social resources	• know
CG3 Take part like social mediator, cultural and educational	• know • Know How • Know be
CG4 Know, analyse and investigate the social and educational contexts	• know
CG5 Design, implement and evaluate socioeducational programs and projects	• know • Know How
CG6 Manage, direct, coordinate and organise socioeducational institutions and resources	• know • Know How • Know be
CE1 (*)Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• know • Know How • Know be
CE2 (*)Estar capacitado/a para o diagnostico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• know • Know How • Know be
CE4 (*)Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• know • Know How
CE5 (*)Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• know • Know How
CE7 (*)Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• know • Know How
CE9 (*)Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• know
CE10 (*)Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• know
CE11 (*)Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• know

CE14 (*)Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• know • Know How
CE15 (*)Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• know • Know How
CE17 (*)Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural	• know • Know How • Know be
CT1	• know • Know How • Know be
CT4 (*)Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• know • Know How
CT7 (*)Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• know • Know How • Know be
CT8 (*)Capacidade crítica e autocrítica	• know • Know How • Know be
CT9 (*)Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• know • Know How • Know be
CT10 (*)Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• know • Know How • Know be
CT11 (*)Habilidades interpersoais	• know • Know How • Know be
CT12 (*)Compromiso ético	• know • Know How • Know be
CT13 (*)Autonomía na aprendizaxe	• know • Know How
CT14 (*)Adaptación a situacións novas	• know • Know How • Know be
CT15 (*)Creatividade	• know • Know How
CT17 (*)Iniciativa e espírito emprendedor	• know • Know How • Know be
CT18 (*)Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• know • Know How • Know be
CT20 (*)Orientación á calidade	• know • Know How • Know be

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
It integrates *críticamente the suppositions *psicosociais that are in the base of the processes of intervention *socioeducativa.	CB2 CB3 CG4 CE1 CT1 CT8 CT12 CT13 CT18 CT20

It knows the bases for it diagnose and the *mediación in the prevention and resolution of conflicts in conditions of inequality and crisis in communities *socioeducativas	CB2 CG3 CG4 CE2 CE5 CT1 CT8 CT12 CT13 CT20
It has a base to #analyze and diagnose the complex reality that substantiates the development of the processes *socioeducativos.	CB2 CB3 CG4 CE4 CE5 CE7 CT1 CT4 CT12 CT13 CT20
It IS able of *asesorar in the manufacture, design, application and evaluation of plans, programs, projects and activities *socioeducativas in the context of the community.	CB2 CG5 CG6 CE5 CE9 CE10 CE11 CE14 CE15 CT7 CT9 CT10 CT11 CT13 CT14 CT15 CT20
It knows the bases of the design and use of the half, resources and strategies stop the intervention *socioeducativa and incorporated in the different fields of action *socioeducativa	CB2 CG1 CG5 CE5 CT1 CT8
It IS able to handle with criterion methods and strategies of quantitative and qualitative investigation, and applied to the realities *socioeducativas	CB2 CB3 CG4 CE7 CT1
It IS able to dominate methodologies of *dinamización social and cultural and boost structures and processes of participation and community action, applying programs and technical of intervention.	CB2 CG2 CE11 CE17 CT7 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT15 CT17 CT20

Contents

Topic

*Introducción: The dynamics of groups in the context of the community intervention

Level *grupal. Basic concepts	The origin *psicosocial of the dynamics of groups.Characteristics of the groups and types of groups. Stages in the *formacion of the groups. Functions of the groups. *Estructura *grupal: Affective, of *roles, of communication, The cohesion *grupal. The climate *grupal, the *entorno physical. The leadership. The *estructura of the task. It takes of decisions. Performance *grupal. Dynamics of groups: levels of analysis.
Dynamics of groups in Social Education	Techniques of presentation, knowledge, confidence and animation; techniques of communication; techniques of cooperation; techniques of takes of decisions and resolution of *conflictos; techniques of organisation and planning. Relations *intergrupos.
Intervention *psicosocial community (*I): theoretical bases	Conceptual bases of the intervention *psicosocial community. Community, feeling of community, *potenciación community (*empowerment), principle of emancipation, community change, welfare and quality of life. Theoretical models
Intervention *psicosocial community (II): methodological Bases	Methodological bases of the intervention *psicosocial community: evaluation of needs, resources and programs. Techniques of evaluation.
Intervention *psicosocial community (III) Planning	The intervention *psicosocial community how change scheduled. Levels of analysis and intervention. Planning of the intervention: strategic, tactical and operative. *Ambitos. The community Participation. Examples of programs and projects of community intervention.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	2	0	2
Lecturing	20	35	55
Seminars	14	16	30
Mentored work	0	45	45
Presentation	1	10	11
Scientific events	1	0	1
Seminars	6	0	6
Objective questions exam	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Introductory activities	It takes initial of contact with the students to effects of: -Presentation of the subject and clarification of possible doubts to the respect. -Detection of knowledges and previous expectations in regard to the subject, interests and degree of motivation.
Lecturing	Exhibition of the contained of the subject by part of the teaching staff, as well as of the guidelines of the work to develop pole students. They Will devote the last session stop his exhibition.
Seminars	Activity *eminente geared practice to the acquisition of knowledges and instrumental skills in relation with the intervention *psicosocial community and the dynamics of groups.
Mentored work	The students, *preferiblemente in group, and, of not being possible this option, of individual way will elaborate a work centered in any of the aspects of the *temario or will realize a project of intervention with groups.
Presentation	Oral exhibition by part of the students, previous presentation written, of the works *tutelados carried out.
Scientific events	Conferences, talks or exhibition or well round tables, debates... Realized by any setting expert of prestige, that allow to deepen or supplement the contents of the subject.
Seminars	Interviews kept pole students with the teaching staff for *asesoramento and development of the activities of the subject and of the process of learning.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Introductory activities	Modalities: - *Presencial: directly in the classroom (clarification of possible doubts and *tutorías *grupais and individual for organisation, supervision and *seguimiento of works and activities realized); and out of the classroom, in the time of *tutorías established (varied questions to academic level, personal, professional exits....). - No *presencial: through the virtual platform Subject or of the email.

Lecturing	Modalities: - *Presencial: directly in the classroom (clarification of possible doubts and *tutorías *grupais and individual for organisation, supervision and *seguemento of works and activities realized); and out of the classroom, in the time of *tutorías established (varied questions to academic level, personal, professional exits....). - No *presencial: through the virtual platform Subject or of the email.
Seminars	Seminars Modalities: - *Presencial: directly in the classroom (clarification of possible doubts and *tutorías *grupais and individual for organisation, supervision and *seguemento of works and activities realized); and out of the classroom, in the time of *tutorías established (varied questions to academic level, personal, professional exits....). - No *presencial: through the virtual platform Subject or of the email.
Mentored work	Modalities: - *Presencial: directly in the classroom (clarification of possible doubts and *tutorías *grupais and individual for organisation, supervision and *seguemento of works and activities realized); and out of the classroom, in the time of *tutorías established (varied questions to academic level, personal, professional exits....). - No *presencial: through the virtual platform Subject or of the email.
Seminars	*Tutoría In group Modalities: - *Presencial: directly in the classroom (clarification of possible doubts and *tutorías *grupais and individual for organisation, supervision and *seguemento of works and activities realized); and out of the classroom, in the time of *tutorías established (varied questions to academic level, personal, professional exits....). - No *presencial: through the virtual platform Subject or of the email

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Seminars	Assistance, participation and realization of the practical activities related with dynamics of groups and *intervención community proposals put teaching staff. Maximum punctuation: until 1.5 points of the total of the note. It IS accurate to obtain how minimum 0.75 point in this *apartado to surpass the proof.	15	CB2 CB3 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE2 CE4 CE5 CE7 CE9 CE10 CE11 CE14 CE15 CE17 CT1 CT4 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18 CT20

Mentored work	Manufacture of projects of community intervention in the that contemplate the utilization of diverse dynamics of groups to the hour to design the activities. Maximum punctuation: until 2,5 points of the total of the note. It IS accurate to obtain how minimum the *mitade in this *apartado to surpass the proof.	25	CB2 CB3 CG2 CG4 CG5 CE2 CE4 CE5 CE9 CE10 CE11 CE14 CE15 CE17 CT1 CT4 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18 CT20
Presentation	Exhibition of the works or projects of intervention realized. Maximum punctuation: until 1 points of the total of the note. It IS accurate to obtain how minimum 0.5 point in this *apartado to surpass the proof.	10	CB2 CB3 CE17 CT1 CT4 CT8 CT9 CT11 CT13 CT15 CT20
Objective questions exam	Realization of a *examen type test (questions with varied options of answer), that will include diverse questions cut of character opened incidentally, envelope the contents of the *temario. They Will discount the errors of the tarpaulins in the questions closed. Maximum punctuation: until 5 points of the final note. Point of cut to approve this *apartado of the subject: *respostar correctly to the *mitade of the questions.	50	CB2 CB3 CG1 CG4 CE1 CE17 CT1 CT13 CT18 CT20

Other comments on the Evaluation

REQUIREMENT TO PRESENT To The PROOFS OF EVALUATION: The students will owe to deliver his signs duly *cumprimentada in a maximum

term of three weeks doing feature expressly the modality chosen, what involves to contact necessarily with the teaching staff to principles of course to communicate him his election and power be *convenientemente evaluated. CRITERIA OF EVALUATION: they Will apply two systems of evaluation taking how differential criterion to assistance or no to the kinds *presenciais and to the *titorías *grupais, since the planning of this process of teaching-learning demands the presence of the students especially in those related with the acquisition of competitions *procedementais and *actitudinais, what involves to do a tracking of the assistances by means of control. The one who without notifying it have join assistance underneath of 70% will be considered to *tódolos effects how no assistant, except cause duly justified. Note: the official examination of the 2º Period(*Cuatrimestre): see Board of Announcements or web of the Faculty .1) Modality *asistencial: The final note will come given by the sum of the punctuations obtained us distinct *apartados specified in the upper picture, being need to had surpassed each of them *ailladamente. 2) Modality no *asistencial: The evaluation and the overrun of the

Sources of information

Basic Bibliography

Blanco, A., y Rodríguez, J, Intervención psicosocial., Pearson., 2007, Madrid

Fernández , I., Psicología de la intervención comunitaria, Desclée de Brower, 2012, Bilbao

Froufe, S., Técnicas de grupo en la animación comunitaria., Amarú., 2005, Salamanca

Marín, M., Troyano, Y., Trabajando con grupos: técnicas de intervención., Pirámide., 2011, Madrid:

Maya, I., García; M., y Santolaya , F. J., Estrategias de intervención psicosocial: casos prácticos., Pirámide, 2011, Madrid

Pérez, M.J., Dinámica de grupos en formación de formadores: casos prácticos., Herder., 2011, Barcelona

Sánchez, A, Manual de psicología comunitaria: un enfoque integrado., Pirámide, 2007, Madrid

Complementary Bibliography

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Socio-educational intervention for social inclusion/O05G130V01405

Evaluation of socio-educational programs/O05G130V01901

Intervention in health and social education/O05G130V01902

Socio-educational intervention in childhood and adolescence in social risk situations/O05G130V01501

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Education: Teaching: Design and programming in the socio- educational field/O05G130V01202

Diagnosis and analysis of socio-educational needs/O05G130V01303

Mediation in situations of conflict and violence/O05G130V01502

Socio-cultural Animation Programs/O05G130V01503

Subjects that it is recommended to have taken before

Anthropology: Social and cultural anthropology/O05G130V01201

Psychology: Developmental psychology/O05G130V01102

Social Skills in social education/O05G130V01404

Psychology: Social psychology/O05G130V01301

Sociology: Sociology of education/O05G130V01302

IDENTIFYING DATA**Educación ambiental para o desenvolvemento sostible**

Subject	Educación ambiental para o desenvolvemento sostible			
Code	005G130V01906			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				
Web				
General description	Formación inicial dos futuros educadores sociais en educación ambiental para o desenvolvemento sostible			

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • saber facer
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer • Saber estar / ser
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5 Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer
CE1 Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer
CE2 Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber facer • Saber estar / ser
CE3 Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	• saber facer • Saber estar / ser
CE4 Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber facer
CE5 Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer
CE6 Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber
CE7 Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber facer
CE8 Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber facer

CE9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber facer
CE10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber facer
CE11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber facer
CE12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• saber facer
CE13	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural	• saber facer
CE14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber facer
CE15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber facer
CE16	Elaborar e interpretar informes técnicos, de investigación e avaliación sobre accións, procesos e resultados socioeducativos	• saber facer
CE17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural	• saber facer
CE18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	• saber facer • Saber estar / ser
CE19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• saber facer
CE20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas	• saber • saber facer
CT2	Planificación e organización	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber • saber facer
CT4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber facer
CT5	Xestión da información	• saber facer
CT6	Resolución de problemas e toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber • saber facer
CT8	Capacidade crítica e autocrítica	• Saber estar / ser
CT9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• Saber estar / ser
CT10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT11	Habilidades interpersoais	• Saber estar / ser
CT12	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT13	Autonomía na aprendizaxe	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1. Capacidade de autoanálise crítico dos seus preconceptos, valores e hábitos en relación ao medio e á crise ambiental.	CB1 CB2 CB4 CB5 CG2 CE1 CE3 CE4 CT3 CT5 CT6 CT8 CT10 CT12
2. Capacidade de aplicar no seu desenvolvemento profesional unha visión complexa, dinámica e integrada dos elementos e procesos, biofísicos, socioculturais e económicos, que é preciso ter en conta para a construción dunha sociedade sustentable.	CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG3 CE1 CE3 CE19 CT2 CT5 CT8 CT12

3. Contribuír a desenvolver nos alumnos de Educacion social as capacidades que lles permitan coñecer e valorar a contorna natural, así como as súas posibilidades de acción e de coidado.	CB1 CG1 CG2 CT5 CT6 CT8 CT9 CT12
3. Recoñecer e aplicar a Educación Ambiental como unha ferramenta social e comunitaria para o cultivo da cultura da sustentabilidade.	CB1 CB2 CG1 CG3 CG4 CE4 CE5 CE6 CE8 CT3 CT8 CT12 CT13
5. Identificar os roles e os ámbitos profesionais específicos no campo da Educación Social orientados ao logro da sustentabilidade.	CB2 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE2 CE6 CE7 CE8
6. Coñecer técnicas, experiencias, recursos e infraestruturas para traballar a Educación Ambiental no ámbito non formal.	CB4 CB5 CG1 CG4 CG6 CE5 CE17 CE18 CT5 CT6 CT7 CT9 CT10 CT11 CT12

7. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, relacionados coa EA.

CB1
CB2
CB3
CG4
CG5
CG6
CE7
CE8
CE9
CE10
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE20
CT2
CT4
CT5
CT8
CT9
CT13

Contidos

Topic

Introdución ao Medio ambiente	- Concepto de medio ambiente - Recursos naturais e tipos - Impacto ambiental - Interacción Sistema ecolóxico-sistema económico. - A crise ambiental - Diferentes alternativas ante a problemática ambiental - Desenvolvemento sustentable. - Índices de medida da sostenibilidade
Problemas medio ambientais do mundo actual	- A auga un bien escaso.. - O deterioro do medio litoral e marino. - Contaminación atmosfera. - A perda dos nosos bosques. - Contaminación solo. - Desequilibrios norte-sur. - Consumo desmesurado. - Superpoblación - A biodiversidade en España: un gran tesoro - O problema enerxético. - Os residuos
Concepto e fundamentos da Educación Ambiental	- Perspectiva histórica da Educación Ambiental. - Concepto e fundamentos. - Modalidades da Educación Ambiental: formal, non formal e informal. - Obxectivos, características e dificultades da E.A.
Técnicas e Recursos para a Educación Ambiental	- Libros de texto e manuais. - Trípticos. - Xogos de simulación - Itinerarios didácticos. - Talleres. - Software. - Equipamentos para traballar a Educación Ambiental (Aulas de Natureza, granxas-escola, centros de interpretación).
Actividades e xogos para a Educación Ambiental	- Actividades prácticas relacionadas ca auga. - Actividades prácticas relacionadas co solo. - Actividades prácticas relacionadas ca enerxía. - Actividades prácticas relacionadas cos residuos.
Deseño e elaboración de programas de Educación ambiental.	- Estructura dun programa de Educación Ambiental - Planificación e deseño - Temporalización - Recollida de datos. - Adecuación o grupo receptor e a súa demanda. - Avaliación.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	23	10	33
Traballo tutelado	10	45	55
Presentación	1	0	1
Traballo tutelado	10	50	60
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	Elaboración individual e en pequeno grupo de varios documentos nos que se reflectan as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Tutorías individuais: ao final da clase. Tutorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Tutorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Tutorías individuais: ao final da clase. Tutorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Tutorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Traballo tutelado	Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante proceso de formación. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	30	CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CE2
			CE3
			CE4
			CE5
			CE6
			CE7
			CE8
			CE10
			CE11
			CE12
			CE14
			CE16
			CE17
			CE19
			CT3
			CT5
			CT6
			CT7
			CT12
			CT13
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.	30	
Presentación	Exposición de traballos por parte do alumnado	10	CB4
			CB5
			CG5
			CE5
			CE6
			CE7
			CE8
			CE9
			CE10
			CT2
			CT3
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT13

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta.	30	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CE1
			CE2
			CE3
			CE4
			CE5
			CE6
			CE7
			CE8
			CE9
			CE10
			CE11
			CE12
			CE13
			CE14
			CE15
			CE16
			CE17
			CE18
			CE19
			CE20
			CT2
			CT3
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN

Valorarase a adquisición de competencias da materia mediante os seguintes procedementos e criterios de avaliación e cualificación: . - Asimilación dos conceptos teórico-prácticos da materia.- Capacidade de utilizar os devanditos conceptos á hora de aplicalos en contextos específicos. - Dominio da linguaxe didáctico-científico, capacidade de argumentación e de razoamento lóxico, rigor e claridade argumentativa. - Claridade das exposicións, utilización dos recursos e elaboración do material didáctico axeitado. - Interese, iniciativa e participación do alumnado. - Capacidade de análise crítica de exemplificacións metodolóxicas, actividades e recursos propios da área. - Uso correcto da lingua, con especial atención á ortografía, sintaxe e redacción. - Uso axeitado das fontes de información e manexo correcto da bibliografía utilizada.

Os traballos presentados deben ser orixinais e mostrar claridade expositiva, estruturación e sistematización, coherencia interna, orixinalidade e creatividade, capacidade de crítica e autocrítica, capacidade de análise e síntese, e corrección ortográfica.

A cualificación final da materia resultará da integración das distintas notas nas actividades realizadas. A porcentaxe que se lle asigna a cada parte será como mostra no apartado anterior.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

CONVOCATORIA DE XULLO

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas ou actividades suxeitas a avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Para a data oficial de exames consultar a web da facultade <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php> no espazo "datos exames 2018-2019"

AVALIACION PARA O ALUMNADO NON PRESENCIAL

A) PLAN DE TRABAJO PARA ALUMNADO QUE NON ASISTE A CLASES TEÓRICAS (XOVES)

- Porcentaxe cualificación: 30% da nota final

Na plataforma TEMA, Sección Documentos iranse colgando sucesivamente os materiais e presentacións teóricas sobre as que versará o exame.

B) PLAN DE TRABAJO PARA ALUMNADO QUE NON ASISTE A DINÁMICAS (MÉRCORES)

- Porcentaxe cualificación: 35% da nota final

Realización dos exercicios que se atopen na plataforma TEMA que se indiquen. Terán que facerse de forma individual, aínda que estean explicitados para traballo en grupo na aula.

C) PLAN DE TRABAJO PARA ALUMNADO QUE NON ASISTE AO LABORATORIO (XOVES)

- Porcentaxe cualificación: 35% da nota final

Deseño dun programa de intervención en E.A. Tedes que programar dúas sesións de 4 horas cada unha sobre unha problemática ambiental e destinatarios que vós consideredes, focalizando no deseño de actividades a realizar.

IMPORTANTE: A superación da materia supón aprobar o exame e a entrega das tarefas anteriormente descritas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cascón, P. e L. Martínez Ten, En busca de los objetivos del Milenio 4 : un cuento, juegos y actividades para lograr un medio ambiente sostenible y un mundo solidario, Editorial Catarata, 2007, Madrid

Flor Perez, J.I., Hablemos de medio ambiente : para conocer cómo funciona nuestro entorno y poder actuar, Editorial Pearson, 2006, Madrid

Granados Sánchez, J., Manual de medio ambiente y sostenibilidad, Editorial Dykinson, 2010, Madrid

Kramer, F., Manual práctico de educación ambiental. Técnicas de simulación, juegos y otros métodos educativos, Ediciones Catarata, 2002,

Sánchez Sánchez-Cañete, Francisco Javier, Juegos y actividades de cultura ambiental y cambio climático, Ediciones Mágina, 2008, Granada

Complementary Bibliography

Amador, L. V. y Esteban, M, Desde la educación social a la educación ambiental. Hacia una intervención educativa socioambiental., 2011, Revista de Humanidades, 18, 147 - 160.

Aznar, P. y Ull, M. A., La responsabilidad por un mundo sostenible. Propuesta educativas a padres y profesores., Desclée De Brouwer., 2013, Bilbao

Granados Sánchez, J., Manual de medio ambiente y sostenibilidad, Editorial Dykinson, 2010,

Heras, P, Educación ambiental y materiales didácticos. Una visión del estado de la cuestión., Area, M. y otros (Coords.), Materiales y recursos, 2010, Barcelona

Melendro, M., Murga, M.A., y Cano, A. (Coords.), IDEAS: Iniciativas de Educación Ambiental para la Sostenibilidad., Uned, 2011, Madrid

MMA Ministerio de Medio Ambiente, Guía de recursos para la educación ambiental. Materiales y equipamientos., CENEAM, 2010, Segovia

Murga-Menoyo, M. A., Desarrollo sostenible. Problemáticas, agentes y estrategias., UNED/McGraw Hill, 2013, Madrid

Novo, M., El Desarrollo Sostenible. Su dimensión ambiental y educativa., Ed. Pearson, Prentice Hall., 2007, Madrid

Unesco, Cómo construir un programa de educación ambiental., Los libros de la catarata., 1995,

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación de persoas adultas/O05G130V01401

IDENTIFYING DATA**Educación intercultural e para a paz**

Subject	Educación intercultural e para a paz			
Code	O05G130V01907			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Carrera Fernández, María Victoria			
Lecturers	Carrera Fernández, María Victoria			
E-mail	mavicarrera@uvigo.es			
Web	http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/grao-educacion-social/titorias?ficha_profesor=216			
General description	A materia de Educación Intercultural e para a Paz oríéntase á promoción dos conceptos relativos á Paz e á Interculturalidade, na súa acepción positiva, no marco da Paradigma Sociocrítico da Educación; así como nos principais fitos históricos da Educación para a Paz, os compoñentes da disciplina e a Educación para a Cidadanía e a Convivencia no marco dos Dereitos Humanos, así como nas estratexias e recursos adecuados para a intervención. Así mesmo promove no alumnado a interiorización de valores de respecto e tolerancia en positivo, solidariedade e empatía. E capacítalle para recoñecer situacións de violencia non só directa, senón tamén estrutural e simbólica; así como desenvolver estratexias e programas de prevención da violencia e promoción da convivencia. Proxéctase en diversos campos profesionais: Intervención socioeducativa non formal, entre a que podería destacarse o lecer infantil e xuvenil; así como o marco da educación de persoas adultas; en centros e proxectos de integración de grupos en situacións de conflito social; ou en ONGs. Así como na intervención educativa formal nos centros educativos, servindo á vez de ponte ou conexión entre estes e a súa contorna, establecendo un diálogo entre escola e familia, e entre escola e outros axentes de educación non formal da contorna local e comunitaria. Contribuíndo, en definitiva, á formación dun pensamento crítico propio que oriente unha práctica profesional comprometida e democrática			

Competencias

Code	Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos

CE3 Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE10 Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE19 Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT3 Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12 Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT18 Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer e comprender os principais fitos históricos da Educación para a Paz.	CB1 CB3 CB4 CG4 CT3 CT12 CT18
Ser capaz de deseñar, implementar e avaliar programas de Educación Intercultural e para a Paz nos diferentes contextos socioeducativos.	CB1 CB2 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE3 CE10 CT3 CT12 CT18
Promocionar a cultura de paz no ámbito socioeducativo, establecendo pontes de colaboración entre o ámbito escolar e a educación non formal e informal	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CE3 CE10 CE19 CT3 CT12 CT18
Valorar a diversidade en todas as súas manifestacións (étnica, racial, cultural, lingüística, sexual ou de xénero) e desenvolver unha capacidade crítica e empática, de compromiso ético cos colectivos en situación de desvantaxe social.	CB2 CB3 CG1 CE3 CE10 CT3 CT12 CT18

Coñecer o método socioafectivo, así como as diferentes técnicas e estratexias de Educación Intercultural e para a Paz, e ser capaz de poñelas en marcha nos diversos contextos socioeducativos.	CB1 CB2 CB4 CB5 CG1 CG3 CG4 CG5 CE3 CE10 CE19 CT3 CT12 CT18
---	--

Contidos

Topic	
Formulacións teóricas e metodolóxicas.	Aproximación teórica: Concepto de Paz e Interculturalidade. Outros conceptos chave (violencia, otredade, conflito e educación en valores). Cara a un concepto de Educación Intercultural e para a Paz no marco do Paradigma Sociocrítico. Aproximación histórica: Antecedentes (a contribución pedagóxica e o legado da non-violencia). O movemento de Educación para a Paz anterior á II Guerra Mundial. O movemento de Educación para a Paz entre as dúas Guerras Mundiais. O movemento de Educación para a Paz despois da II Guerra Mundial (a creación da ONU e a UNESCO, o Movemento da Non-violencia e a achega da Investigación para a Paz). A Educación para a Paz na actualidade (labor actual da UNESCO, achegas dos foros sociais mundiais, movementos sociais, pacifistas e sociopedagóxicos).
Componentes.	Dereitos Humanos. Desarme. Desenvolvemento. Comprensión Internacional. Interculturalismo. Educación e resolución de conflitos. Educación non sexista.
A educación para a convivencia e a cidadanía.	Educación para a paz e democracia Educación para a paz e diversidade sexual, cultural e funcional. Fenómenos de otredade nos espazos socioeducativos. Educación para a convivencia en institucións de educación formal e non formal.
Recursos e estratexias de acción nos diversos ámbitos educativos.	Recursos e estratexias. O método socioafectivo. Experiencias de boas prácticas na nosa contorna.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	27	45
Seminario	8	32	40
Traballo tutelado	5	20	25
Traballo tutelado	4	8	12
Presentación	4.5	18	22.5
Actividades introdutorias	3.5	0	3.5
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.

Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Traballo tutelado	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do alumnado que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía e expresión escrita.
Traballo tutelado	Traballos realizados na aula como complemento ás sesións teóricas e prácticas. Preferiblemente de carácter grupal e co obxectivo de facer mais significativos os contidos de aprendizaxe.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pódese levar a cabo individual ou grupalmente.
Actividades introdutorias	Actividades de presentación da materia, análise de coñecementos previos, actitudes e intereses/expectativas en relación á materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Titorizarase ao alumnado en horarios de titoría da docente (consultar na páxina web de Facultade). Ademais dedícanse algúns tempos na clase para a organización e tutela dos traballos grupais.
Presentación	Titorizarase ao alumnado nos horarios de titoría da docente (consultar na páxina web de Facultade)
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	Titorizarase as dúbidas do alumnado nos horarios de titoría da docente (consultar na páxina web de Facultade)

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Seminario	As conclusións dos seminarios serán recollidas cunha reflexión persoal sobre o tema tratado.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CG4 CE3 CT3 CT12 CT18
Traballo tutelado	Son traballos en grupos pequenos, cunha supervisión constante por parte do profesor/a.	40	CG4 CG5 CE3 CE10 CT3 CT12

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE3 CE10 CE19 CT3 CT12 CT18
-------------------------------	---	----	---

Other comments on the Evaluation

Avaliación para alumnado asistente:

- Terá a consideración de asistente o alumnado que asista polo menos o 80% de a materia.- A avaliación será continua, comentando co alumnado a súa situación en cada momento.- Consistirá na realización dun diario de prácticas no que se recollerán as principais conclusións de cada un dos seminarios (20%), así como na realización dun traballo grupal tutelado (40%) e dun exame de preguntas obxectivas (40%).- Para superar a materia será preciso alcanzar polo menos o 50% de todos os apartados de a avaliación.

Avaliación para **alumnado non asistente**:

- Terá a consideración de non asistente o alumnado que non alcance o 80% de a asistencia á materia.- Para non asistentes, propónse unha actividade semellante en aqueles apartados que non requiren presenza (traballos tutelados: 40%), mentres que o exame de preguntas obxectivas acumulará as demais porcentaxes (60%) ata chegar á posibilidade de nota máxima.

En ambos casos, é necesario alcanzar polo menos o 50% de cada apartado da avaliación. De non ter superada a materia na convocatoria de xuño, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

DATAS DE EXAMES: As indicadas e aprobadas como datas oficiais por a Facultade.

Consultar:<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-o/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cid, X.M., Carrera, M.V. & Díaz, C. (Coords.), A Paz. Punto de (25) Encontro (s) de Educadores e Educadoras, Andavira, 2012, Santiago

Freire, P., Pedagogía del oprimido, Paz e Terra, 1970, Río de Janeiro

Freire, P., Pedagogía de la indignación, Morata, 2001, Madrid

Jares, X.R., Educación para la paz. Su teoría y su práctica, Popular, 2005, Madrid

Monclús, A. & Sabán, C. (Coords.), Educación para la paz. Enfoque actual y propuestas didácticas, CEAC, 2008, Barcelona

Complementary Bibliography

Carrera, M.V., Educando Queer: el educador/a social como agente de subversión de género en la escuela, 2013, Revista Iberoamericana de Educación, 61

Ariño, A., Estilos de aculturación y conciencia intercultural. En J. García Roca & J. Lacomba (Eds.), La inmigración en la sociedad española (pp. 245-266), Bellaterra, 2008, Barcelona

Camps, V., Educar para la ciudadanía., Fundación ECOEM, 2007, Sevilla

Carrera, M.V., DePalma, R. & Lameiras, M., Toward a more comprehensive understanding of bullying in school settings, 2011, .Educational Psychology Review, 23(4)

Carrera, M.V., Lameiras, M. & Rodríguez, Y, Heteronormatividad, cultura y educación: un análisis a propósito de XXY, 2013, InterseXiones, 4

Cid, X.M, Carrera, M.V., Diéguez, N. & Cid, A., Educació per a la pau en la trajectòria freinetiana. Del seu discurs originari als actuals moviments de l'escola moderna a la península Ibèrica, 2017, Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació (29)

Córdoba, D., Sáez, J. & Vidarte, P. (Coords.), Teoría Queer: políticas bolleras, maricas, trans, mestizas, 2ª ed., Egales, 2007, Madrid

DePalma, R., & Atkinson, E. (Eds.), Interrogating heteronormativity in primary schools: The work of the No Outsiders project., Trentham, 2009, Stoke on Trent

Hicks, D., Educación para la paz: cuestiones, principios y prácticas en el aula, Morata, 1993, Madrid

Priegue, D., A escola en Galicia e os desafíos do alumnado inmigrante: Avaliación dun programa para familias inmigrantes., 2008, Revista Galega de Educación, 41

Ribotta, A., Educación en Derechos Humanos. La asignatura pendiente., Dykinson, 2006, Madrid

Carrera, M.V., DePalma, R. & Lameiras, M., Toward a more comprehensive understanding of bullying in school settings, 2011, Educational Psychology Review, 23(4)

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Discapacidade e educación social/O05G130V01909

Sexualidade e saúde/O05G130V01912

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación ambiental para o desenvolvemento sostible/O05G130V01906

Iniciación na práctica profesional/O05G130V01601

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Teorías e institucións educativas/O05G130V01103

Xénero e educación social/O05G130V01305

Habilidades sociais en educación social/O05G130V01404

IDENTIFYING DATA				
Xerontoloxía e educación social				
Subject	Xerontoloxía e educación social			
Code	005G130V01908			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Vázquez Vázquez, Miguel Ángel			
Lecturers	Failde Garrido, José María			
E-mail	mvazquezv@uvigo.es			
Web	http://http://193.146.32.240/tema1213/claroline/course/index.php			
General description				

Competencias	
Code	Typology
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber facer
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber facer • Saber estar / ser
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5 Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1 Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE2 Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE4 Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	• saber • saber facer
CE5 Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer
CE7 Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE9 Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• saber facer • Saber estar / ser
CE10 Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber facer • Saber estar / ser
CE11 Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CE14 Diseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE15 Diseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber facer • Saber estar / ser
CE17 Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural	• saber facer • Saber estar / ser
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber facer • Saber estar / ser
CT7 Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• saber facer
CT9 Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT10 Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT11 Habilidades interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT12 Compromiso ético	• saber facer • Saber estar / ser
CT13 Autonomía na aprendizaxe	• saber
CT14 Adaptación a situacións novas	• saber facer • Saber estar / ser
CT15 Creatividade	• saber facer
CT17 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT18 Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• saber facer • Saber estar / ser
CT20 Orientación á calidade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecemento dos contextos de traballo e as necesidades nos eidos concretos comunitarios e especializados da Intervención Profesional do Educador en Xerontoloxía.	CB3 CB4 CG2 CG4 CG5 CE5 CE14 CT13 CT15 CT17
Comprensión do proceso de avellentamento fisiolóxico e os Síndromes Xeriátricos que condicionan a vellez con enfermidade.	CB2 CB3 CB4 CG3 CG5 CG6 CE1 CE10 CE15 CT1 CT7
Detectar os mitos, estereotipos e as respostas sociais ante a vellez e os valores propios das persoas de idade avanzada, e promover a atención centrada na persoa.	CB3 CB4 CG1 CG3 CG4 CG5 CE4 CT8

Capacidade para a recoñecer as limitacions funcionais no proceso de avellentamento normal.	CB3 CB4 CG1 CG4 CG5 CE1 CE2 CE7 CT10
Utilización de ferramentas e técnicas de Valoración Xerontolóxica especializadas para o desenvolvemento de Programas Individualizados de atención e a realización de informes xerontolóxicos.	CB2 CB3 CB4 CG3 CG4 CG5 CE4 CT1 CT7 CT9
Manexo dos recursos e ferramentas para desenvolver Programas de Intervención Xeragóxica para Persoas Maiores, Cuidadores e para os Centros de Atención Xeriátrica.	CB4 CB5 CG2 CG3 CG5 CG6 CE2 CE5 CE9 CE10 CE11 CE14 CE17 CT11 CT17
Entrenamento en técnicas e habilidades específicas para o desenvolvemento da prevención do avellentamento e a promoción do Avellentamento Activo e a mellora da vida n vellez (empowerment xerontoloxico), coa práctica da Intervención Xeragóxica.	CB2 CB4 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE2 CE7 CE9 CE14 CE17 CT7 CT10 CT11
Adquirir técnicas de intervención preventiva para a dependencia xeriátrica e a adaptación de contextos de vida para as persoas maiores en situación de dependencia	CB2 CB4 CG1 CG2 CG3 CG5 CE2 CE11 CE14 CT4 CT7 CT12 CT20

Manexo dos recursos de Comunicación e Intervención Xeraxóxica eficaz con Personais Maiores con
síndromes asociados, Cuidadores profesionais e/ou familiares e sociedade.

CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG5
CE2
CE4
CE9
CE14
CE17
CT4
CT7
CT9
CT10
CT11
CT12
CT14
CT15
CT17
CT18
CT20

Coñecemento sobre estratexias de intervención xeraxóxica ante o enfermarse, a morte e o duelo para
Personais Maiores, Profesionais e familiares.

CB2
CB4
CG3
CG4
CG5
CE1
CE5
CE7
CE9
CE11
CE14
CT9
CT11
CT12
CT14

Contidos

Topic

1.Necesidades, demandas e recursos de Atención en Xerontoloxía Social. ¿Que é a Xeragoxía e cal é a utilidade na sociedade do XXI?	1.1 Conceptos en Xeriatria e en Xerontoloxía. Xeragoxía ou Xerontagoxía. 1.2 Demografía sociosanitaria xeriátrica 1.3 Situación xeriátrica das persoas Maiores en España e en Galicia. 1.4 Realidades xeriátricas: O desdebuxo da vellez en Galicia. Mitos e estereotipos xerontolóxicos na néboa.
2. Intervención Xerontolóxica: Programas e experiencias: ¿Intervención ou Apoio?	2.1 Guías para o desenvolvemento de Programas de Intervención ou de Apoio. 2.2 Deseño dun programa Xeragóxico: propostas 2.3 Elaboración de Informes de resultados. 2.4 Presentación ou ppt do Programa deseñado de apoio as Persoas Maiores
3.Dependencia e Vellez: Síndromes xeriátricos. Intervención xeragóxica. A Maioría independente e o benestar na vellez: técnicas e habilidades de análise e apoio.	3.1 Concepto de síndrome xerontolóxico 3.2 Grandes síndrome en xeriatria 3.3 O Síndrome demencial senil: no DSM-% Trastorno neurocognitivo.
4. Estratexias e Técnicas de valoración xerontolóxica, Escalas, test e ferramentas de avaliación. "Avaliar para intervir, durante e despois" Primeiro avaliación, despois apoio organizado.	4.1 Casos practicos. Obradoiro 4.2 Traballo de campo
5. A Planificación da atención especializada.Guías para o desenvolvemento de Programas de intervención.Elaboración de Informes de resultados	5.1 Deseño práctico dun programa Xeragóxico posibilitista nun contorno real 5.2 Elaboración de Informes de discusión e resultados ou de posibles resultados da intervención ou apoio as persoas Maiores.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	1	5	6
Lección maxistral	22.5	12.5	35
Saídas de estudo	1	14	15
Traballo tutelado	10	40	50
Resolución de problemas	1	10	11
Foros de discusión	2	1	3
Seminario	4.5	7.5	12
Exame de preguntas obxectivas	1	5	6
Traballo	1	5	6
Estudo de casos	1	5	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Sesión de presentación da materia, dos recursos bibliográficos, información web, contidos e sistemas de avaliación.
Lección maxistral	Exposicións participativas mediante presentacións de Temas Teóricos e Prácticos, seminarios e propostas de exercicios de consolidación de competencias a desenvolver polo Alumnado
Saídas de estudo	Visitas Técnicas a diferentes Centros; servizos e Programas de Atención Xerontolóxica públicos e Privados, con sesións de avaliación posterior
Traballo tutelado	Revisións temáticas e presentación de traballos feitos polo alumnado, baixo a tutela do Profesor
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e se realizan exercicios da avaliación de coñecementos
Foros de discusión	Actividade individual na que se debaten de xeito virtual diferentes propostas de análise e intervención xerontolóxica
Seminario	Actividades encamiñadas a profundizar naqueles aspectos máis relevantes ou temáticas específicas de interese para o Alumnado

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introdutorias	Análise do Programa da materia, das necesidades do Grupo de alumnado, da realidade xeriatrica da vellez en Galicia, España e Europa. Busca de recursos na rede, avaliación documental e bibliográfica.
Seminario	Tutorización individualizada e grupal para traballos de campo e traballos de análise
Traballo tutelado	Realización de alomenos dúas tutorías individuais por Alumno/a
Resolución de problemas	Atención mediante mail o teléfono e en despacho para análise de Programa, traballos ou exames
Foros de discusión	Opcional. Apoio mediante foros en plataforma docente
Tests	Description
Traballo	Atención personal e grupal para apoio do Programa de Intervención ou Apoio a realizar.
Estudo de casos	Tutorización individual para exercicios de análise de caso ou contexto

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Seminario	Nos Seminarios, cada Alumno/a realizará unha revisión sobre os coñecementos actuais nos Tems propostos	5	CB3 CG4 CT1 CT4 CT8 CT13 CT18

Saídas de estudo	Faranse Visitas Técnicas tuteladas a centros e Programas de Atención a Maiores, con Informes realizados polo Alumnado	10	CB3 CG3 CG4 CE1 CE4 CT1 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT14
Traballo tutelado	O Alumnado, de xeito individual e ocasionalmente grupal fará revisions e presentacións de Temas e Proxectos relacionados coas accións de Apoio as Persoas Maiores, as súas familias, os coidadores e a Sociedade. Elaborar un Proxecto de Intervención Xeragóxica nun contexto real e de desenvolvemento posible.	50	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CG6 CT1 CT4 CT7 CT15 CT17 CT18 CT20
Resolución de problemas	Proba teórica mediante cuestionarios tipo test e pregunta curta sobre competencias de saber, saber facer e saber estar	3	CB2 CB3 CG4 CE1 CE2 CE4 CE5 CE7 CE9 CE10 CE11 CE14 CE15 CE17

Foros de discusión	Propoñense Temas para a discusión grupal na plataforma TEMA	2	CB4 CB5 CG1 CE1 CE2 CE5 CE7 CE15 CT1 CT4 CT8 CT13 CT17 CT18 CT20
Exame de preguntas obxectivas	Valorar os resultados da aprendizaxe do alumno en relación aos obxectivos propostos para Alumnado NON presencial	30	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE2 CE4 CE5 CE7 CE9 CE10 CE11 CE14 CE15 CE17 CT1 CT7 CT8 CT10 CT11 CT13 CT17 CT20

Other comments on the Evaluation

O Alumnado non presencial debera facer todos os Traballos Tutelados, a Visita Técnica e a realización da proba test e preguntas curtas de coñecemento teórico e práctico. O alumnado non presencial será avaliado cos mesmos criterios co alumnado non presencial.

Así mesmo os alumnos que non demostraren acadar as competencias básicas da materia na convocatoria de xuño, terán dereito a realizar a convocatoria de Xullo. Nembargantes, as competencias xa acadadas na avaliación de Xuño poderanse conservar como superadas para a convocatoria de Xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bermejo, L., Envejecimiento activo y actividades socioeducativas con personas mayores. Guía de buenas prácticas, Editorial Médica Panamericana, 2010, Madrid

Bermejo, L., Gerontología educativa. Cómo diseñar proyectos educativos con personas mayores, Editorial Médica Panamericana, 2005, Madrid

Castañeda García, P., Vejez, dependencia y salud. Guía práctica de gerontología., Pirámide, 2009, Madrid

Gil Gregorio, P (Coord), Manual de buena practica en cuidados a las personas Mayores, Sociedad española de geriatría y gerontología, 2013, Madrid

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Programas de educación social na terceira idade/O05G130V01911

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Habilidades sociais en educación social/O05G130V01404

Intervención en saúde e educación social/O05G130V01902

Discapacidade e educación social/O05G130V01909

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación e animación sociolaboral/O05G130V01701

Other comments

O incremento de persoas maiores en España, e especialmente en Galicia fai precisa a formación de novos profesionais para traballar en Equipo, capaces de avaliar situacións específicas.

A xeración de postos de traballo neste sector de atención xerontolóxica constitúe un reto docente e de formación continuada para os profesionais.

A xerontoloxía é unha materia de presente e futuro de necesidade imperante na que a aXeragoxía ou educación xerontoloxica ten un espazo de emprego e actividade progresiva, tanto nos Centros de Atención a Persoas Maiores como na Comunidade.

IDENTIFYING DATA				
Discapacidade e educación social				
Subject	Discapacidade e educación social			
Code	005G130V01909			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	González Fernández, Antonio			
Lecturers	González Fernández, Antonio			
E-mail	aglez@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia pretende proporcionar, de forma xeral, unha aproximación á discapacidade, abordando os seus determinantes epistemolóxicos, psicolóxicos e sociais, así como as principais medidas de intervención e tratamento.			

Competencias		
Code		Typology
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer
CG2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • saber facer
CG3	Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber facer • Saber estar / ser
CE1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	
CE2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	
CE5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer
CE10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	
CT4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber • saber facer

CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• saber facer • Saber estar / ser
CT10 Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT15 Creatividade	• saber • saber facer
CT20 Orientación á calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
O alumnado terá coñecementos das bases lexislativas que regulan a discapacidade	CB1 CB2 CB5 CG4 CT8 CT10
O alumnado será capaz de realizar unha delimitación conceptual de discapacidade, ademáis de realizar unha clasificación dos tipos e coñecer as necesidades educativas especiais que, xeralmente, demandan.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE5 CE10 CE20 CT4 CT8 CT10 CT20
O alumnado ha de ser capaz de deseñar, planificar e intervir con persoas que presentan necesidades educativas especiais.	CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE2 CE5 CE10 CE20 CT1 CT4 CT8 CT10 CT15 CT20

Contidos

Topic	
Aproximación conceptual á discapacidade: definición e clasificación.	Concepto. Tipos.
Necesidades educativas especiais	Delimitación conceptual. Modalidades.
Programas no marco da discapacidade: deseño, planificación e intervención.	Elementos dun programa.
Bases lexislativas en discapacidade.	Normativa nacional e autonómica.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	17	13	30
Presentación	5	15	20
Seminario	10	0	10
Lección maxistral	12	0	12
Exame de preguntas obxectivas	1	77	78

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Traballos de aula e titorías de grupo. Avaliarase o nivel de construción de coñecemento e a autonomía persoal. Tamén a capacidade de integración de información e de redacción final da mesma.
Presentación	Coherencia nos contidos e innovación da achega. Emprego de medios audiovisuais
Seminario	Presentación, por parte de expertos, de temas relevantes da materia. Observación sistemática
Lección maxistral	Presentación, por parte do profesor, das temáticas básicas da materia. Asistencia e participación.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Durante a súa elaboración, levarase a cabo un seguimento individualizado a través do correo electrónico, das titorías e nos Grupos Medios.
Presentación	Previamente ás presentacións, farase un seguimento da elaboración do Power Point (ou similar) a través do correo electrónico, das titorías e nos Grupos Medios..

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Exposición, por parte do profesor, dos temas principais da materia	5	CE5
Traballo tutelado	Un traballo grupal ou individual. Avaliarase o nivel de profundización, a calidade, a coherencia e innovación do traballo presentado. Tamén se valorará a asunción da responsabilidade nas tarefas que requiren a execución do traballo individual ou en equipo.	25	CG3 CG4 CG5 CG6 CE5 CE10 CE20 CT4 CT8 CT10 CT15 CT20
Presentación	Presentación e defensa dos traballos e proxectos realizados.	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG5 CG6 CE5 CT4 CT8 CT10 CT15 CT20

Seminario	Presentación, por parte dunha persoa experta, dun ámbito del temario	15	CT8 CT10 CT20
Exame de preguntas obxectivas	Proba tipo test que avalía o grao de coñecemento dos contidos da materia	40	CG4 CE5 CE10 CT20

Other comments on the Evaluation

Para que se contabilice na nota final a proba tipo test, a/o estudante deberá obter nela (polo menos) unha nota de 5 puntos sobre 10. En caso de non superar o exame tipo test, na acta aparecerá a nota obtida no exame.

Indícase, así mesmo, que se conservarán as cualificacións das competencias superadas en xuño para a seguinte convocatoria de xullo, na cal os alumnos e as alumnas se avaliarán só das competencias/partes/probas non superadas na convocatoria anterior.

As/os estudantes non asistentes deberán presentarse á proba de tipo test co mesmo temario e tipo de preguntas que os asistentes (ata 40% da nota); tamén se lles poderá entregar algún outro material (adicional ao do alumnado asistente) para este exame final.

Ademais, deberán entregar algún(s) traballo(s) de investigación teórico-práctico(s) sobre algunha das temáticas da materia (ata 25% da nota). Este(s) traballo(s) deberá(n) ser previamente consensuado(s) co docente da materia polo menos 2 meses antes do exame coa finalidade de poder levar a cabo una titorización adecuada do(s) mesmo(s) durante este período de 2 meses (polo menos, con 2 tutorías presenciais). A actividade de "Presentación" será obrigatoria para o alumnado non asistente. Nela, a/o estudante non asistente presentará o(s) seu(s) traballo(s) e relacionaráo(s) con diferentes temas do temario (ata o 15% da nota).

As datas do exame final correspondente ás convocatorias de maio-xuño e xullo poderanse consultar no taboleiro de anuncios da Facultade de Ciencias da Educación de Ourense e tamén na súa web.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

López-González, M., López, M. y Llorente, V. J., La discapacidad: aspectos educativos y sociales, Aljibe, 2009, Málaga
Fernández Jiménez, C., Capacidades diversas y Educación Social, Pirámide, 2019, Madrid

Complementary Bibliography

De Pablo Blanco, C., Manual práctico de discapacidad intelectual, Síntesis, 2010, Madrid
First, M., DSM-5:Manual de diagnóstico diferencial, Médica Panamericana, 2015, Madrid
Etxeberría, X., La convención sobre los derechos de las personas con discapacidad: la perspectiva ética., 2011, Revista Española sobre Discapacidad Intelectual, 237, 42(1), 33-46
Gaona, S. X. B., & Jenkins, B. C. (2018)., Comunicación sexual: diferencias entre padres de hijos con y sin discapacidad., 2018, Psicología y Salud, 28(1), 5-13
Salmón, I. H., & Premia, S. R., Una mirada inclusiva hacia la normativa educativa: limitaciones, posibilidades y controversias., 2017, Revista de Educación Inclusiva, 9(2-bis).

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas/O05G130V01303
Estratexias de aprendizaxe en contextos socioeducativos/O05G130V01403
Avaliación de programas socioeducativos/O05G130V01901

IDENTIFYING DATA**Educación social nos servizos sociais**

Subject	Educación social nos servizos sociais			
Code	005G130V01910			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Solar Rivera, María Mercedes			
Lecturers	Solar Rivera, María Mercedes			
E-mail	mercedessolar@yahoo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php			
General description	Trátase dunha materia optativa enmarcada no módulo "Ámbitos e axentes da educación social" que procura o achegamento do estudantado aos servizos sociais como ámbito profesional fundamental para os/as educadores/as sociais.			

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5 Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1 Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber
CE2 Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE7 Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber • saber facer
CE8 Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer

CT2 Planificación e organización	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT3 Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber • saber facer
CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber • saber facer
CT5 Xestión da información	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT6 Resolución de problemas e toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT7 Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT8 Capacidade crítica e autocrítica	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9 Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer as distintas formas de dar resposta ás necesidades sociais ao longo da historia	CB1 CB5 CG4 CE1 CE7 CT1
Valorar e comprender o obxecto, mecanismos de actuación e modos de provisión dos servizos sociais no ámbito autonómico, así como a estrutura xeral, a organización e os principais servizos e prestacións	CB1 CB3 CG4 CG5 CE2 CE8 CT1 CT2 CT5 CT9
Adquirir habilidades, actitudes e aptitudes necesarias para o coñecemento, uso, manexo e análise da lexislación de servizos sociais e da iniciativa privada.	CB2 CB5 CG1 CG4 CG5 CE2 CE7 CE8 CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT8

Coñecer as funcións e a especificidade da intervención dos educadores/as sociais nos diferentes programas e dispositivos dos servizos sociais, tanto no nivel comunitario como especializado.	CB4 CB5 CG3 CG6 CE1 CE2 CE7 CE8 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT9
Actuar na resolución das situacións de vulnerabilidade, conflito, crise, carencias ou dificultades.	CB2 CG2 CG3 CE2 CE7 CE8 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9

Contidos

Topic	
1.Marco Conceptual no que se configuran os servizos sociais: as necesidades sociais e os recursos sociais .	1.1.Concepto e tipoloxía. 1.2.Métodos de detección das necesidades. 1.3. Modos de satisfacer as necesidades. 1.4.Recursos Sociais.Concepto e características.
2.Evolución e situación actual da Acción Social: Concepto e características, etapas históricas da acción Social.	2.1. A Acción Social. 2.2. Etapas históricas da Acción Social. 2.3.A Caridade. 2.4.A Beneficencia. 2.5. A Asistencia Social. 2.6. Benestar Social, 2.7.Política Social e Sistemas de Protección Social.
3.Marco Normativo e niveis organizativos dos servizos sociais.	3.1. Marco Normativo. 3.2. Nivel Organizativo: Obxetivos, características, principios e niveis de atención. 3.3. Servizos comunitarios básicos e específicos. Programas e prestacións. 3.4 Servicios sociais especializados. Programas , servicios e prestacións por sectores de intervención.
4.Funcions e competencias dos/as Educadores/as Sociais nos distintos niveis de atención dos Servicios sociales.	4.1 Funcions e competencias dos/as Educadores/as Sociais nos distintos niveis e sectores de intervención

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	22	44	66
Traballo tutelado	6	22	28
Estudo de casos	9	12	21
Presentación	4	10	14
Actividades introdutorias	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	2	17	19

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elaborará un traballo sobre os servizos sociais nun sector de poboación, con especial referencia as funcións e intervención do educador social no mesmo.
Estudo de casos	Análise de casos e situacións vinculadas a intervención dos/as educadores/as sociais nos servizos sociais, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Presentación	Exposición por parte do alumnado do traballo realizado e doutras tarefas encomendadas.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elaborará un traballo sobre os servizos sociais nun sector de poboación, con especial referencia as funcións e intervención do educador social no mesmo.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elaborará un traballo sobre os servizos sociais nun sector de poboación, con especial referencia as funcións e intervención do educador social no mesmo.	25		CB1 CB2 CB3 CB5 CG4 CG5 CG6 CE1 CE7 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT8
Estudo de casos	Análise de casos e situacións vinculadas a intervención dos/as educadores/as sociais nos servizos sociais.	15		CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CE1 CE2 CE7 CE8 CT1 CT2 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9

Presentación	Exposición do traballo realizado sobre un servizo social e as funcións e especificidades dó/a educador/a social no mesmo. Outras exposicións	10	CB2 CB4 CB5 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT8 CT9
Exame de preguntas obxectivas	Exame tipo test sobre os contidos teóricos da materia.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG4 CG5 CE1 CE2 CE7 CT1 CT2 CT5 CT6

Other comments on the Evaluation

(Poden sufrir algunha variación atendendo a circunstancias imprevistas.)

Haberá dous sistemas de avaliación, que o alumno/a deberá especificar na ficha de identificación persoal entregada aos profesores nas dúas primeiras semanas do curso:

Criterios de avaliación para ASISTENTES .Considéranse asistentes os que acuden a un mínimo do 80% das clases teóricas, clases prácticas e titorizacións en aula. A asistencia mídese por controles de aula diarios/aleatorios .

A cualificación final puntuarase segundo a normativa vixente de 0 a 10. Para superar a materia será preciso obter un mínimo de 5 na parte teórica (proba tipo test) e un 5 na parte práctica (traballos tutelados, estudos de casos/análise de situacións e presentacións/exposicións).

Na parte práctica farase avaliación continua das actividades.

Criterios de avaliación para NON ASISTENTES (aqueles que se notifican como non asistentes ou acuden menos dun 80%):

Superación exame escrito tipo test sobre os contidos teóricos e prácticos do programa da materia (50 %).

Proba escrita para desenvolver algún dos aspectos teóricos e prácticos da materia (50%). Daranse tres opcións para desenvolver dúas. Para aprobar a materia será necesario ter aprobado tanto o exame tipo test como a proba escrita.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de de condicións

equivalentes de avaliación.

De no ter superada a materia na convocatoria de xunio, as competencias no adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo. As datas oficiais dos exames consultarase na páxina web da facultade no espazo "datas exames 2019-20".

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Casado, D., Introduccion a los SErvicios sociales, Ed. Popular, Madrid, 1994

Lei 13/2008, Servizos Sociais de Galicia,

Vallés Herrero, J., Manual del educador social, intervención en servicios sociales., Ed. Pirámide, 2009

Complementary Bibliography

Bueno Abad, J.R., Servicios sociales, planificación y organización, Mestral, Valencia, 1988

Doyal, Len y Gough, I., Teoría de las necesidades humanas, Icara, Barcelona, 1994

Decreto 99/2012 de 16 de marzo, SErvicios sociales comunitarios y su financiamiento,

Galindo López, E., La educación social desde la práctica de los servicios sociales, Walancelen, 2011

Rondón García, L., Metodología de la educación social. Recorrido por diferentes ámbitos profesionales. Capítulo " El educador social en los servicios sociales" pp. 231-251, Dykinson, Madrid, 2005

Santos Martí. J, El cuarto pilar.Un nuevo relato para los servicios sociales, CGTS-Paraninfo, Madrid 2012

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Programas de educación social na terceira idade**

Subject	Programas de educación social na terceira idade			
Code	005G130V01911			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Pérez Enríquez, María Esther			
Lecturers	Pérez Enríquez, María Esther			
E-mail	me_perez@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php			
General description	Nun momento no que a educación social se atopa en plena expansión e se percibe como unha actuación necesaria no estado de benestar, a intervención socioeducativa con persoas maiores é fundamental, se temos en conta que estamos ante unha sociedade que envellece. Resulta evidente que o primeiro paso para unha intervención socioeducativa acorde cos tempos é a conceptualización e a perspectiva dende a que se aborda o proceso de envellecemento. Ademais do coñecemento e análise de diferentes propostas de intervención con este colectivo. Todo isto define o núcleo esencial da materia Programas de Educación Social na Terceira Idade.			

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1 Transmitir, promover e desenvolver a cultura	• saber • saber facer
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber • saber facer
CG5 Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE2 Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber facer • Saber estar / ser
CE6 Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber
CE15 Diseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CE17 Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1 Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT4 Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	• saber • saber facer
CT14 Adaptación a situacións novas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT20 Orientación á calidade	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Coñecer, analizar e conceptualizar, dun xeito introductorio, a vellez; os mitos e estereotipos; os dereitos das persoas maiores;...	CB1 CB3 CG1 CE2 CE6 CT1 CT4 CT14 CT20
1. Analizar e comprender as políticas sociais e institucionais na atención das persoas maiores.	CB1 CB2 CB3 CG1 CG4 CE6 CT1 CT4 CT14 CT20
2. Traballar, desenvolver e aplicar as principais habilidades de intervención e formación de grupos e equipos de traballo, que guían a acción socio-educativa coas persoas maiores	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE2 CE17 CT1 CT4 CT14 CT20
3. Desenvolver programas socio-educativos en institucións de maiores.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CE2 CE15 CE17 CT1 CT4 CT14 CT20

4. Organizar e xestionar institucións de maiores.

CB1
CB2
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG6
CE2
CE17
CT1
CT4
CT14
CT20

Contidos

Topic	
Introducción.	Concepto de vellez; mitos e estereotipos; dereitos das persoas maiores;...
1. Políticas sociais e institucionais na atención das persoas maiores.	1.1. Introducción. 1.2. Servicios e recursos sociais. 1.3. Programas e servicios sanitarios.
2. Acción socio-educativa con maiores.	2.1. Introducción. 2.2. Habilidades de intervención no traballo con maiores. 2.3. Desenvolvemento de grupos e equipos de traballo.
3. Desenvolvemento de programas socio-educativos en institucións de maiores.	3.1. Breve Introducción. 3.1.1. Envellecemento e aprendizaxe ao longo da vida. 3.1.2. Educación xerontolóxica e boas prácticas socioeducativas con persoas maiores. 3.2. Proposta de programas socioeducativos. 3.2.1. Programas de carácter transversal. 3.2.2. Programas orientados ao benestar físico. 3.2.3. Programas orientados ao benestar psíquico-cognitivo-emocional. 3.2.4. Programas orientados ao benestar socioafectivo. 3.2.5. Programas de carácter instrumental.
4. Organización e xestión de institucións de maiores.	4.1. Introducción: Evolución da atención ás persoas maiores. 4.2. A calidade nos centros xerontolóxicos e a súa avaliación. 4.3. A función directiva. 4.4. Recursos humanos: turnidades. 4.5. Marketing.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	3	1	4
Traballo tutelado	4	24	28
Seminario	10	16	26
Traballo tutelado	8	18	26
Presentación	6	7	13
Lección maxistral	12	24	36
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Traballo tutelado	Os/as estudantes elaboran dous documentos e/ou investigacións sobre a temática da materia, un individual e outro grupal. Trátanse de dúas actividades autónoma de/dos estudante/s que inclúen a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Traballo tutelado	Formulación e análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia, que os/ as estudantes desenvolven na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do alumnado.

Presentación	Exposición oral por parte do alumnado, ante a docente e o alumnado, dos resultados dos traballos tutelados (previa presentación escrita).
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos da materia

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	- As sesións maxistrais, reforzaranse cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que a profesora ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico).
Traballo tutelado	- A elaboración dos traballos tutelados, reforzaranse cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que a profesora ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico). - Ademais, á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaránselle unhas horas específicas de traballo na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho da profesora, no horario de titorías, ou a través do correo electrónico.
Seminario	- Os seminarios, reforzaranse cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que a profesora ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico).
Traballo tutelado	- A realización dos traballos de aula, reforzaranse cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que a profesora ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico).
Presentación	- As presentación/ exposicións dos traballos tutelados, reforzaranse cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que a profesora ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico). - Ademais, á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaránselle unhas horas específicas de traballo na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho da profesora, no horario de titorías, ou a través do correo electrónico.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	- A preparación da proba tipo test, reforzaranse cunha atención personalizada, individual ou en pequeno grupo, coa finalidade de atender as necesidades, dúbidas e consultas do alumnado relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de forma presencial (directamente na aula e/ou nos momentos que a profesora ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico).

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Traballo tutelado	Os/as estudantes presentan o resultado obtido na elaboración de dous documentos sobre a temática da materia e/ou investigación. Un levarase a cabo en grupo, de forma escrita. Ademais, conxuntamente con este documento, tamén se valorará o seguimento da elaboración do traballo. E outro realizarase de xeito individual e igualmente, de forma escrita.	30	CB1
			CB2
			CB3
			CB5
			CG1
			CG2
			CG4
			CG5
			CG6
			CE15
			CE17
			CT1
			CT4
			CT14
			CT20
Seminario	Nestes seminarios realizaranse diferentes actividades: Traballo en profundidade dun tema (monográfico). Ampliación e relación dos contidos tratados nas sesións maxistrais. Lectura e comentario de textos. Visionado e comentario de material audiovisual. Debates.	20	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CE2
			CE6
			CE15
			CE17
			CT1
			CT4
			CT14
			CT20
Traballo tutelado	O desenvolvemento e participación nas experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación na aula.	10	CB1
			CB3
			CG1
			CG4
			CG5
			CG6
			CE15
			CE17
			CT1
			CT4
			CT14
			CT20

Presentación	Tamén se valorará a exposición ou presentación e defensa que se faga dos traballos tutelados na aula.	10	CB2 CB3 CB4 CG1 CE17 CT1 CT4 CT14 CT20
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba tipo test para a avaliación das competencias adquiridas que inclúe preguntas pechadas con tres alternativas de resposta. Os/as alumnos/as seleccionarán unha resposta entre as posibilidades. As respostas erradas puntuarán negativamente (2 mal restarán 1 ben). Esta proba será de carácter opcional para aqueles/as alumnos/as que desexen subir a súa nota global.	30	CB1 CB2 CB3 CG1 CG4 CE15 CE17 CT1

Other comments on the Evaluation

O alumnado non asistencial: deberá falar coa profesora ao principio do curso, para acordar un plan de traballo específico. Os criterios de avaliación serán os seguintes: Proba tipo test: 70%. Traballos titorados: 30%. Segunda convocatoria: ao alumnado que supere algunhas das partes ou probas da materia, conservaranselle as cualificacións ata a convocatoria de xullo. As competencias non superadas serán avaliadas na mesma convocatoria (xullo). Datas, horas e revisións dos exames: As publicadas na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación de Ourense (véxase o seguinte enlace): <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/estudos/2013-08-08-12-51-38/grao-educacion-social>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bermejo, L., Envejecimiento activo y actividades socioeducativas con personas mayores. Guía de buenas prácticas., Editorial Médica Panamericana, 2010, Madrid

Bermejo, L., Gerontología educativa. Cómo diseñar proyectos educativos con personas mayores, Editorial Médica Panamericana, 2005, Madrid

Calvo de Mora, M., A profesionalización da educación social na xerontoloxía como logro de futuro. Galeduso, 11, 52-59, 2015,

C.E.E.S.G., Funcións das educadoras e educadores sociais. Persoas maiores, C.E.E.S.G/ Deputación da Coruña, 2018, Santiago de Compostela

Maños, Q., A planificación centrada na persoa. Un novo paradigma da educación social. Galeduso, 11, 60-73, 2015,

Martínez, N. y Bedmar, M. (Eds.), Personas mayores y Educación Social: Teoría e intervención, Universidad de Granada, 2017, Granada

Complementary Bibliography

Agudo, S., La educación social y las personas mayores: reconstruyendo identidades. Revista de Educación Social, 8, 2008, Causapié, P.; Balbotín, A.; Porras, M. e Mateo, A. (Dirs.), Envejecimiento Activo. Libro Blanco, Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad., 2011, Madrid

Bermejo, L., Envejecimiento activo, pedagogía gerontológica y buenas prácticas socioeducativas con personas adultas mayores. Educación social. Revista de Intervención Socioeducativa, 51, p.27 - p.44, 2012,

Cid, X.M. e Pérez, M.E., Gerontología educativa e intergeneracionalidad. Perspectivas Sociales/ Social Perspectives, 18(1), 95-125, 2016,

Ojea, A.M., Pérez, M.E. e Cid, X.M., Follas de vida: O comezo dunha andaina no medio rural de envellecemento activo e educación interxeracional. En X.M. Cid (Ed.). Investigacións para explicar e avanzar en educación (pp. 51-68)., Andavira editora, 2018, Santiago de Compostela

Pérez, M.E., e Fernández, L., Educación social e persoas maiores: a musicoterapia como apoio socioeducativo nos centros de día. En X.M. Cid (Coord.). Estudos e Investigacións na Facultade de Educación de Ourense 100 anos despois d, Andavira editora, 2016, Santiago de Compostela

Rodríguez, P., La atención integral centrada en la persona Principios y criterios que fundamentan un modelo de intervención en discapacidad, envejecimiento y dependencia, IMSERSO. Informes Portal Mayores, 2010, Madrid

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Educación permanente/O05G130V01203

Educación: Pedagogía social/O05G130V01205

Educación de persoas adultas/O05G130V01401

Educación para o lecer e o tempo libre/O05G130V01402

Xerontoloxía e educación social/O05G130V01908

Programas de animación sociocultural/O05G130V01503

IDENTIFYING DATA**Sexualidade e saúde**

Subject	Sexualidade e saúde			
Code	005G130V01912			
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Rodríguez Castro, Yolanda			
Lecturers	Lameiras Fernández, María Rodríguez Castro, Yolanda			
E-mail	yrcaastro@uvigo.es			
Web	http://https://www.facebook.com/PT1ourense?ref=tn_tnmn			
General description	Partimos da premisa de que o desenvolvemento integral da persona pasa por recoñecer a importancia e o valor da educación afectivo-sexual, que debe ser contemplada como un dereito do individuo de recibir unha educación integral, e dentro dun eixe coeducativo no que se prime o traballo de valores igualitarios de corresponsabilidade e respecto. Xa que a sexualidade, como dimensión fundamental da persoa, discorre inseparable da nosa realidade e identidade persoal, e o mesmo tempo dende a súa dimensión interpersonal-relacional permítenos aproximarnos conxuntamente a afectividade e a súa manifestación.			

Competencias

Code	Typology
CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG2 Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	• saber • saber facer
CG3 Intervir como mediador social, cultural e educativo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4 Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos	• saber facer • Saber estar / ser
CG5 Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	• saber facer
CG6 Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1 Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE2 Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• saber • saber facer
CE5 Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	• saber • saber facer
CE6 Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• saber facer • Saber estar / ser
CE7 Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• saber facer • Saber estar / ser
CE8 Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	• saber facer • Saber estar / ser
CE10 Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)	• saber facer • Saber estar / ser
CE11 Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	• saber facer • Saber estar / ser

CE15 Diseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	• saber • saber facer
CE19 Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT2 Planificación e organización	• saber • saber facer
CT3 Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega	• saber • saber facer
CT9 Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• saber facer • Saber estar / ser
CT10 Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT13 Autonomía na aprendizaxe	• saber • saber facer
CT14 Adaptación a situacións novas	• saber facer • Saber estar / ser
CT18 Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT20 Orientación á calidade	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Pór ao estudante en contacto co rico pasado que fundamenta a construción do coñecemento científico en torno a sexualidade humana	CB1 CB3 CG4 CE1 CE6 CT10 CT13
Promover a comprensión dos importantes vínculos que poden establecerse entre a sexualidade e o afecto, e as repercusións do que eres ten na expresión da sexualidade	CB3 CG3 CE1 CE5 CE7 CT3 CT9 CT10
Adestrar no manexo de técnicas para o deseño e a implementación de programas de educación afectivo-sexual	CB5 CG2 CG3 CG5 CG6 CE2 CE5 CE8 CE10 CE11 CE15 CE19 CT2 CT10 CT14 CT18 CT20

Contidos

Topic	
Bloque I. O ESTUDIO CIENTÍFICO DA SEXUALIDADE HUMANA	- O ESTUDIO DA SEXUALIDADE HUMANA: FUNDAMENTACION DO SEU ESTUDIO CIENTIFICO NO SECULO XIX. - HACIA A FORMALIZACIÓN DO ESTUDIO "CIENTÍFICO" DA SEXUALIDADE HUMANA: A ENTRADA NO SÉCULO XX. - O ESTUDIO CIENTIFICO DA SEXUALIDADE NA SEGUNDA MITADE DO SÉCULO XX: A CONSOLIDACIÓN

Bloque II. SEXUALIDADE E IDENTIDADES:
ESPACIOS PARA A TRANSGRESIÓN

- APORTACIÓNS BIOLOXICISTAS
- APORTACIÓNS CONSTRUCTIVISTAS
- HACIA UNHA CONCEPTUALIZACIÓN DA SEXUALIDADE
- DESENROLO DA IDENTIDADE SEXO/XÉNERO
- OUTRAS IDENTIDADES LEXÍTIMAS:
- INTERSEXUALIDADE: MÁIS ALÁ DA DICOTOMÍA PENE-VAXINA
- TRANSEXUALIDADE E TRANSXENERISMO
- HOMOSEXUALIDADE E LESBIANISMO

Bloque III SEXUALIDAD: DA REPRODUCCIÓN A
AFECTIVIDADE E OS PLACERES

- OS CRITERIOS DA SAUDE SEXUAL
- O ESTUDIO DA CONDUCTA SEXUAL E DA AFECTIVIDADE
- EMBARAZOS NON DESEXADOS
- AS ITS E VIH/SIDA
- VIOLENCIA DE XÉNERO
- AGRESIÓN SEXUAL E ABUSOS SEXUAIS A MENORES.

Planificación docente

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	2	4
Lección maxistral	19	0	19
Traballo tutelado	5	45	50
Traballo tutelado	15	20	35
Presentación	3	2	5
Exame de preguntas obxectivas	1	36	37

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O/a estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Traballo tutelado	O/a estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio,...

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O traballo tutelado levarase a cabo na aula nos grupos medianos e tamén a través dos HORARIOS TITORÍAS das docentes responsables da materia: consultar na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación. (http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php) Ademais, os e as estudantes podrán comunicarse coas docentes a través do correo electrónico o da plataforma Tema Fatic.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Traballo tutelado	Traballo grupal: deseño e a implementación dun programa de educación sexual dirixido a un determinado colectivo (obrigatorio).	70	CB5 CG2 CG4 CG5 CG6 CE2 CE8 CE10 CE11 CE15 CE19 CT2 CT9 CT10 CT13 CT14 CT18
Presentación	Exposición da implementación do programa de educación sexual.	10	CE7 CT2 CT3 CT20
Exame de preguntas obxectivas	examen de 30 preguntas de tres opcións de resposta	20	CB1 CB3 CB5 CE1 CE5 CE7

Other comments on the Evaluation

O alumnado que non alcance o 80% da asistencia nas sesións presenciais (teóricas e/ou prácticas) pasará á modalidade de avaliación non asistente que consistirá en:

- Proba obxectiva tipo test do manual da materia de referencia: 6 puntos (60% da nota). - Seleccionar e desenvolver 30 actividades de cada tema (total 3 temas: 90 actividades) do manual de Sexualidade e Saúde: proposta didáctica (Rodríguez et al., 2014). 4 puntos (40% da nota). O alumnado non asistente debe entregar o traballo o día do exame na plataforma faitic da materia no espazo de Grupos. No caso de que un/a alumno/a non teña superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de Xullo. Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación. As datas oficiais dos exames e de revisións poden consultarse na web da Facultade 2019-2020 (<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Lameiras, M., Carrera, M. V. & Rodríguez-Castro, Y., Sexualidad y Salud. El estudio de la sexualidad humana desde la perspectiva de género., Servicio Publicacións da Universidade de Vigo., 2013, Vigo

Rodríguez-Castro, Y., Lameiras, M. Carrera, M. V. & Alonso, P., Sexualidade e Saúde. Proposta didáctica, Servicio Publicacións da Universidade de Vigo., 2014, Vigo

Lameiras, M., Rodríguez-Castro, Y. Ojea, M. & Dopereiro, M., Programa AGARIMOS: Programa coeducativo de desenvolvemento psicoafectivo y sexual., Pirámide, 2004, 2010 (2ª ed.), Madrid

Lameiras, M. & Carrera, M.V., Educación sexual. De la teoría a la práctica, Pirámide, 2010, Madrid

Rodríguez-Castro, Y., Alonso, P., Gónzález, A. & Carrera, M., Spanish attitudes towards sexting: validation of a scale., <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2017.03.049>, 2017, Computers in Human Behavior, 73, 375-384.

Complementary Bibliography

Rodríguez Castro, Y., Lameiras Fernández, M., Carrera Fernández, M.V. y Failde, J.M., Aproximación conceptual al sexismo ambivalente: Estado de la cuestión, 2009, SUMMA Psicológica, 6 (2), 131-142.

Rodríguez-Castro, Y., Lameiras-Fernández, & Carrera-Fernández, M. V., Amor y Sexismo: una peligrosa relación en los y las adolescentes gallegos/as., doi: 10.17979/reipe.2015.0.02.234, 2015, Revista de estudios e investigación en psicología y educación, 2, 011-014.

Rodríguez-Castro, Y., Lameiras-Fernández, M., Carrera Fernández, M. V. & Alonso Ruido, P., Violencia en las relaciones de pareja de adolescentes gallegos/as., <https://doi.org/10.17979/reipe.2017.0.2.2277>, 2017, Revista de Estudios e Investigación en Psicología y Educación, 2, 10-13.

Rodríguez-Castro, Y., Alonso, P., Lameiras, M. & Faílde, J.M., Del sexting al cibercontrol en las relaciones de pareja de adolescentes españoles: análisis de sus argumentos., <http://dx.doi.org/10.14349/rfp.2018.v50.n3.4>, 2018, Revista Latinoamericana de Psicología, 50(3), 170-178.

Lameiras, M., Carrera, M. V. & Rodríguez Castro, Y., La educación sexual: un derecho en la "lista de espera" del sistema educativo en España., 2019, Revista Convives, 26, 1-7.

Rodríguez Castro, Y., Lameiras, M., Carrera, M. V. y Vallejo, P., La fiabilidad y validez de la escala de mitos hacia el amor: las creencias de los y las adolescentes., 2013, Revista de Psicología Social, 28(2), 157-168.

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Intervención en saúde e educación social/O05G130V01902

Subjects that it is recommended to have taken before

Habilidades sociais en educación social/O05G130V01404

Mediación en conflitos e situacións de violencia/O05G130V01502

IDENTIFYING DATA				
Final Year Dissertation				
Subject	Final Year Dissertation			
Code	005G130V01991			
Study programme	(*)Grao en Educación Social			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	12	Mandatory	4th	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Cid Fernández, Xosé Manuel			
Lecturers	Cid Fernández, Xosé Manuel			
E-mail	xcid@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/traballo-fin-de-grao			
General description	(*)Os estudos de grao actuais inclúen unha materia baixo a denominación de Traballo de Fin de Grao. Este traballo ten como obxectivo evidenciar as competencias adquiridas ao longo de todo o proceso formativo.			

Competencies		
Code		Typology
CB1	That the students have showed to possess and comprise knowledges in an area of study that splits of the base of the general secondary education, and is used to find to a level that, although it supports in books of text advanced, includes also some appearances that involve pertinent knowledges of the avant-garde of his field of study.	• know • Know How
CB2	That the students know to apply his knowledges to his work or vocation of a professional form and possess the competitions that are used to show by means of the preparation and defence of arguments and the resolution of problems inside his area of study.	• Know How
CB3	That the students have the capacity to gather and interpret notable data (usually inside his area of study) to issue trials that include a reflection on notable subjects of social, scientific or ethical issues.	• Know How • Know be
CB4	That the students can transmit information, ideas, problems and solutions to a so much specialised public as no skilled.	• know • Know How • Know be
CB5	That the students have developed those skills of learning necessary to undertake back studies with a high degree of autonomy.	• Know How • Know be
CG1	Transmit, promote and develop the culture	• know • Know How • Know be
CG2	Generate social networks, contexts, processes and educational and social resources	• know • Know How
CG3	Take part like social mediator, cultural and educational	• know • Know How • Know be
CG4	Know, analyse and investigate the social and educational contexts	• know • Know How
CG5	Design, implement and evaluate socioeducational programs and projects	• Know How
CG6	Manage, direct, coordinate and organise socioeducational institutions and resources	• know • Know How • Know be
CE2	(*)Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas	• Know How • Know be
CE6	(*)Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	• know • Know How
CE7	(*)Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas	• know • Know How
CE9	(*)Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	• Know How
CE12	(*)Diseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	• know • Know How • Know be
CE19	(*)Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades	• Know How • Know be
CT1		• know • Know How
CT2	(*)Planificación e organización	• Know How
CT5	(*)Xestión da información	• know • Know How

CT8 (*)Capacidade crítica e autocrítica	• know • Know How • Know be
CT9 (*)Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos	• know • Know How • Know be
CT16 (*)Liderado	• Know be
CT19 (*)Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional	• know • Know How • Know be
CT20 (*)Orientación á calidade	• Know How • Know be

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences
(*)	CB1 CB3 CG1 CG5 CE2 CE6 CE12 CT1 CT2 CT5
(*)	CB2 CB3 CG4 CE2 CE12 CT8 CT19 CT20
(*)	CB3 CG2 CG3 CG5 CG6 CE7 CE12 CE19 CT1
(*)	CB4 CB5 CG2 CG6 CE9 CT9 CT16

Contents

Topic

(*)Emprego de ferramentas básicas de investigación para analizar un tema proposto baixo a supervisión dun ou dunha director/a.

(*)Elaboración do informe e defensa pública do mesmo.

(*)Clase presencial en grupos medianos, para analizar os distintos tipos de proxectos que se poden realizar, e como abordalos. Así como explicar os cambios normativos que realice a universidade e a propia Facultade, podendo alterar os contidos recollidos nesta guía, por estar condicionados a normativa de orde superior.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Introductory activities	2	2	4
Mentored work	25	250	275
Presentation	1	20	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Introductory activities	(*)Actividades dirixidas a presentación do TFG, proporcionando as orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo.
Mentored work	(*)O estudante elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción do TFG, sempre baixo as directrices do seu titor/a de TFG.
Presentation	(*)Exposición e defensa por parte do alumno/a do TFG realizado ante un Tribunal.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Mentored work	
Presentation	

Assessment

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Mentored work	(*)INFORME DO DIRECTOR/A DO TFG: A efectos de avaliación, o/a titor/a académico/a emitirá un informe no que valorará (de 0 a 10 puntos) a labor realizada pola alumna/o durante o período de elaboración do TFG.	30	CB1 CB3 CG4 CG5 CG6 CE2 CE6 CE7 CE9 CE12 CE19 CT2 CT19 CT20
Presentation	(*)XUIZO DO TRIBUNAL AVALIADOR: Avaliación do traballo, da presentación escrita e defensa oral do TFG ante un Tribunal	70	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CE9 CT1 CT5 CT8 CT9 CT16

Other comments on the Evaluation

Sources of information

Basic Bibliography

A. P. A., Manual de publicaciones de la American Psychological Association, (3ª ed. traducida de 6th en inglés), Manual Moderno, 2010, México

Blaxter, L.; Hughes, C. & Tight, M., Cómo se investiga., Graó, 2008, Barcelona

Ferrer, V. , Carmona, M. & Soria, V. (Eds.), El trabajo de fin de grado: guía para estudiantes, docentes y colaboradores., McGrawHill., 2012, Madrid

González García, J. M.; León Mejía, A. & Peñalba Sotorrío, M., Cómo escribir un Trabajo de Fin de Grado, Síntesis, 2014, Madrid

Complementary Bibliography

Recommendations
